

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNEI GURGHIU, JUDEȚUL MUREȘ 2021-2027

COMUNA GURGHIU

Str. Petru Maior, Nr. 8, Județul Mureș, cod
postal 547295, România

Telefon/Fax: 0265-536003/ 0265-536094

Adresa e-mail: gurghiu@cjmures.ro

Pagina Web: www.comunagurghiu.ro

2021

Ventrust Consulting
Str. Gheorghe Doja, nr.26-30
Târgu Mureș, România

Tel: 0365-803.717

Fax: 0365-882.958

Internet
www.ventrust.ro

CUPRINS

I. PARTEA I.....	7
1. CADRUL CONCEPTUAL	7
2. PREZENTAREA GENERALĂ A REGIUNII CENTRU ȘI ÎNCADRAREA COMUNEI GURGHIU ÎN CADRUL REGIUNII	9
3. DESCRIEREA ADMINISTRATIV – TERITORIALĂ ȘI ISTORICĂ A COMUNEI GURGHIU	12
3.1. Scurt istoric	12
3.2. Așezarea geografică	14
3.3. Suprafață.....	20
3.4. Populație	21
3.5. Rețeaua hidrografică	22
3.6. Climă	26
3.7. Relief.....	28
3.8. Vegetație	31
3.9. Faună.....	33
3.10. Soluri.....	34
3.11. Resursele subsolului	35
3.12. Analiza SWOT a cadrului natural	36
4. DEMOGRAFIE	38
5. INFRASTRUCTURA SOCIALĂ, EDUCAȚIE ȘI SĂNĂTATE	54
5.1. Educație și infrastructura educațională.....	54
5.2. Cultură și culte	59
5.3. Sănătate.....	60
5.4. Analiza SWOT.....	61
6. AMENAJAREA ȘI ECHIPAREA TERITORIULUI	62
6.1. Infrastructura rutieră și/sau feroviară.....	62
6.2. Monumente de patrimoniu.....	64
6.3. Parcuri și zone de agrement	65
6.4. Infrastructura tehnico-edilitară (apă, energie electrică, termică și regenerabilă, gaze naturale)....	66
6.5. Servicii poștale, telecomunicații și mass-media	68
6.6. Analiza SWOT a amenajării și echipării teritoriului	69

7.	MEDIU.....	70
7.1.	Protecția naturii și a peisajului. Biodiversitate, habitate, floră și faună	70
7.2.	Factori și probleme de mediu	73
7.3.	Sistemul actual de gestionare a deșeurilor.....	77
7.4.	Analiza SWOT a mediului	78
8.	ACTIVITĂȚI ECONOMICE	79
8.1.	Industrie și servicii.....	79
8.2.	Agricultură.....	81
9.	EXPERIENȚĂ LOCALĂ PRIVIND PROIECTELE CU FINANȚARE NERAMBURSABILĂ	96
9.1.	Raport asupra utilizării programelor de finanțare nerambursabilă COMUNA GURGHIU	96
9.2.	Proiecte selectate pentru finanțare.....	98
	II. PARTEA II.....	100
10.	CADRUL CONCEPTUAL AL DEZVOLTĂRII DURABILE	100
10.1.	Contextul european, national, regional.....	100
10.2.	Conceptul de dezvoltare strategică	110
10.3.	Viziune strategică.....	113
11.	DIRECȚIILE ȘI OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE STRATEGICĂ	115
11.1.	Direcțiile si obiective de dezvoltare strategică.....	115
11.2.	Planul de acțiune.....	120

Lista Figuri

Figura 1 Harta regiunilor de dezvoltare	10
Figura 2 Hartă regiunea Centru a României.....	10
Figura 3 Harta Județului Mureș	11
Figura 4 Cetatea Gurghiului	12
Figura 5 Dealul împădurit unde se afla Cetatea Gurghiului și Castelul Bornemisza	13
Figura 6 Așezarea geografică a comunei Gurghiu – fragment din Harta fizică a României	14
Figura 7 Harta curbelor de nivel – Cetatea Gurghiului	16
Figura 8 Localizarea pe hartă a satelor cuprinse în administrația Comunei Gurghiu	17
Figura 9 Mina de sare țărănească - Orșova	19
Figura 10 Localizarea comunei Gurghiu la nivelul județului	20
Figura 11 Evoluția populației comunei Gurghiu la recensăminte.....	22
Figura 12 Localizarea râului Gurghiu pe harta hidrografică a României.....	23
Figura 13 Debitul maxim înregistrat între anii 1986-2009 la postul hidrometric Ibănești (460 m)	24
Figura 14 Bazinul hidrografic al râului Mureș	25
Figura 15 Balta de salină; Pârâu sărat - Gurghiu	26
Figura 16 Precipitații medii lunare în perioada 2000-2010 (stg. - la postul hidrometric Lăpușna, dr. - la postul hidrometric Ibănești).....	27
Figura 17 Date meteo pentru anul 2010 de la stația meteorologică Batoș – 29,1km față de Gurghiu și stația meteo Târgu Mureș în anul 2011	28
Figura 18 Harta Județului Mureș	30
Figura 19 Evoluția populației în perioada 2016 - 2020	38
Figura 20 Gradul de îmbătrânire al populației	40
Figura 21 Gradul de îmbătrânire al populației	41
Figura 22 Populația pe grupe de vârstă	44
Figura 23 Populația școlară, pe niveluri de educație	45
Figura 24 Densitatea populației – Județul Mureș – 2020	46
Figura 25 Sporul natural în comuna Gurghiu.....	48
Figura 26 Migrația populației comunei Gurghiu în funcție de plecări/stabiliri de domiciliu	49
Figura 27 Structura populației după religie.....	50
Figura 28 Localizarea pe hartă a căii ferate Târgu Mureș-Deda-Gheorghieni.....	63
Figura 29 Situația existenței rețelei de canalizare	67
Figura 30 Arealul ocolului silvic Gurghiu	84
Figura 31 Arealul ocolului silvic Fâncel	86
Figura 32 Structura proprietății.....	87
Figura 33 Limita fondului de vânătoare Mociar	90
Figura 34 Limita fondului de vânătoare Cașva	93
Figura 35 Limita fondului de vânătoare Sirod.....	95
Figura 36 Inițiativa emblematică ale Strategiei Europa 2020.....	100

Figura 37 Cadrul de politici privind clima și energia pentru 2030	101
Figura 38 Obiectivele de dezvoltare durabilă	104
Figura 39 Planul Strategic PAC 2021 – 2027	108
Figura 40 Direcțiile de dezvoltare strategică SDL 2021 – 2027 Gurghiu	115

Lista Tabele

Tabel 1 Evoluția populației la recensăminte	21
Tabel 2 Evoluția populației comunei Gurghiu pe localități	39
Tabel 3 Evoluția populației pe grupe de vârstă și sexe în perioada iulie 2016 – iulie 2020	41
Tabel 4 Evoluția populației pe grupe de vârstă și sexe în perioada iulie 2016 – iulie 2020	42
Tabel 5 Structura populației comunei Gurghiu, pe grupe de vârstă și pe sexe, iulie 2020	44
Tabel 6 Densitatea populației	46
Tabel 7 Populația după starea civilă în comuna Gurghiu	47
Tabel 8 Sporul natural în comuna Gurghiu	48
Tabel 9 Structura populației după religie	50
Tabel 10 Situația unităților de învățământ din comuna Gurghiu	55
Tabel 11 Evoluția elevilor în unitățile de învățământ din Gurghiu în perioada 2015-2020	56
Tabel 12 Volumele din biblioteca comunala Gurghiu	59
Tabel 13 Clasamentul primelor firme în funcție de numărul de salariați și cifra de afaceri	80
Tabel 14 Categoriile de terenuri	81

I. PARTEA I

1. CADRUL CONCEPTUAL

Dezvoltarea durabilă este un obiectiv fundamental al Uniunii Europene. Scopul abordării este îmbunătățirea continuă a calității vieții și a bunăstării generațiilor prezente și viitoare, printr-o abordare integrată între dezvoltarea economică, protecția mediului și justiție socială.

La nivelul Uniunii Europene, dezvoltarea durabilă a devenit obiectiv asumat începând cu 1997, prin Tratatul de la Maastricht, în anul 2001 a fost adoptată Strategia de Dezvoltare Durabilă la Gothenburg, iar în 2006 a fost adoptată Strategia de Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene revizuită.

Atingerea obiectivelor dezvoltării durabile nu se poate realiza fără o schimbare de mentalitate a oamenilor și fără comunități capabile să utilizeze resursele în mod rațional și eficient și să descopere potențialul economic al economiei, asigurându-se prosperitate, protecția mediului și coeziune socială.

Politica de dezvoltare regională a fost concepută ca să completeze celelalte politici de dezvoltare și să susțină acțiunile întreprinse de Comunitatea Europeană, dar și de fiecare stat membru în parte, în vederea realizării unei coeziuni teritoriale, în contextul unei piețe unice europene. În acest fel, permite tuturor cetățenilor UE, indiferent de locul în care trăiesc, să beneficieze de efectele unui proiect comun, care vizează solidaritatea economică și socială. Prin natura ei, politica regională finanțează programele de dezvoltare teritorială propuse de statele membre, care sunt implementate, pe baza unor parteneriate, la nivel regional, de către autoritățile regionale sau locale, sub controlul direct al Comisiei Europene.

Fiind o politică cu un caracter orizontal, politica regională susține și alte inițiative ale UE care se adresează direct unor domenii considerate strategice: educația, ocuparea forței de muncă, energia, mediul, piața unică, cercetarea și inovarea etc.

Dezvoltarea teritorială a localităților urbane și rurale din România reprezintă o prioritate strategică la nivel național în vederea îmbunătățirii calității vieții și asigurării standardelor de locuit necesare populației, la un nivel calitativ superior, în conformitate cu prevederile Noii Agende Urbane, cu politicile Uniunii Europene, dar și cu politicile naționale, în diferite domenii precum: mobilitate urbană, regenerare urbană, servicii publice de utilități, eficiență energetică, educație și sănătate și alte domenii similare.

Dezvoltarea locală se poate defini ca un proces în care demersurile administrației publice sunt armonizate cu acelea ale oamenilor, în scopul de a îmbunătăți condițiile sociale, culturale și economice ale comunității. Dezvoltarea locală este deci strâns legată de conceptul de parteneriat care asigură accesul la resursele necesare, bazându-se atât pe participarea celor care reprezintă anumite interese ale comunității locale, cât și pe disponibilitatea administrației publice de a forma parteneriate cu grupuri, organizații sau instituții.

Strategia este un instrument care ghidează și integrează eforturile de dezvoltare locală ale întregii comunități. Astfel, participarea și cooperarea tuturor cetățenilor, sectoarelor public, privat și social, a actorilor locali și formatorilor de opinie, sunt esențiale pentru o punere în practică de succes. Dată fiind perioada extinsă de timp la care se referă documentul, se propune o prioritizare a direcțiilor de acțiune și investițiilor cu impact

semnificativ asupra dezvoltării economice și sociale, din surse interne (buget local, parteneriate public-privat) sau externe (buget de stat, fonduri structurale, credite externe, etc.), în scopul asigurării condițiilor de bază (infrastructura, protecția mediului înconjurător, servicii comunitare și de gospodărie locală) pe care să se dezvolte orașul în viitor.

Necesitatea strategiei de dezvoltare locală este, de asemenea, justificată în contextul în care, strategiile de dezvoltare locală constituie punctul de plecare în stabilirea necesității și oportunității proiectelor de investiții și reprezintă un document obligatoriu în vederea obținerii finanțărilor din fonduri structurale în cadrul financiar multianual 2021 – 2027.

Strategia de dezvoltare locală a comunei Gurghiu constituie cadrul ce va orienta dezvoltarea deplină și simetrică, în următorii ani, în vederea îmbunătățirii calității vieții locuitorilor. Acest suport servește atât intereselor publice cât și celor private, datorită menținerii și îmbunătățirii elementelor de ordin economic, social și de mediu, esențiale pentru prosperitatea pe termen lung a cetățenilor și a societăților comerciale.

În elaborarea lucrării s-a pornit de la elementele specifice comunei Gurghiu de la datele demografice, infrastructură, economie, amenajarea teritoriului, mediu, distribuția serviciilor și s-a acordat o atenție amanunțită asupra modului în care comunitatea locală dorește să se dezvolte. Au fost înglobate componente strategice care respectă și integrează elemente din programele județene, regionale, sectoriale și naționale, precum și angajamentele asumate de România în negocierile cu Uniunea Europeană.

Strategia de dezvoltare locală a comunei, a fost realizată în baza unui proces de consultare participativ și în strânsă concordanță cu prioritățile Uniunii Europene în perioada 2021-2027, respectiv cu obiectivele Politicii de Coeziune pentru perioada 2021 – 2027:

- **Europă mai inteligentă**, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii;
- **Europă mai verde**, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice;
- **Europă conectată**, cu rețele strategice de transport și digitale;
- **Europă mai socială**, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate;
- **Europă mai apropiată de cetățenii săi**, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

Pentru perioada 2021 - 2027 Strategia de dezvoltare locală a comunei Gurghiu va contribui semnificativ la creșterea absorbției fondurilor europene nerambursabile, a capacității instituționale, la transparența actului de guvernare locală și la îmbunătățirea serviciilor oferite cetățenilor și va îmbunătăți șansele unei creșteri economice și sociale durabile, inteligente și incluzive.

Acest document strategic reprezintă în fapt un proces de management, care va permite unității administrative teritoriale să se concentreze asupra prioritizării investițiilor necesare de realizat în următorii ani, 2021 – 2027,

asupra utilizării eficiente a resurselor existente și potențiale pentru atingerea obiectivelor stabilite precum și a identificării diverselor surse de finanțare pentru realizarea acestora.

2. PREZENTAREA GENERALĂ A REGIUNII CENTRU ȘI ÎNCADRAREA COMUNEI GURGHIU ÎN CADRUL REGIUNII

România este situată în sud-estul Europei Centrale, pe cursul inferior al Dunării, la nord de Peninsula Balcanică și la țărmul nord-vestic al Mării Negre. Se învecinează cu Bulgaria la sud, Serbia la sud-vest, Ungaria la nord-vest, Ucraina la nord și est și Republica Moldova la est, iar țărmul Mării Negre se găsește la sud-est.

Din punct de vedere administrativ-teritorial, în prezent România cuprinde 320 orașe, din care 103 municipii, 2.856 de comune și 12.955 sate. Municipiile, orașele și comunele sunt grupate în 41 de județe și Municipiul București. Aproximativ 66 % din orașele României au o populație sub 20.000 locuitori și, în general depind de o singură activitate economică, în special industrială. Un număr de 25 de municipii au o populație de peste 100.000 locuitori.

Pentru atingerea obiectivelor de bază ale politicii de dezvoltare regională, România a fost împărțită în 8 regiuni de dezvoltare, prin asocierea voluntară a județelor corespunzătoare. Spre deosebire de comune, orașe, municipii și județe, regiunile de dezvoltare nu sunt unități administrativ-teritoriale și nu au personalitate juridică:

- Regiunea de dezvoltare Nord – Est
- Regiunea de dezvoltare Sud – Est
- Regiunea de dezvoltare Sud – Muntenia
- Regiunea de dezvoltare Sud – Vest Oltenia
- Regiunea de dezvoltare Vest
- Regiunea de dezvoltare Nord – Vest
- Regiunea de dezvoltare Centru
- Regiunea de dezvoltare București – Ilfov

Figura 1 Harta regiunilor de dezvoltare

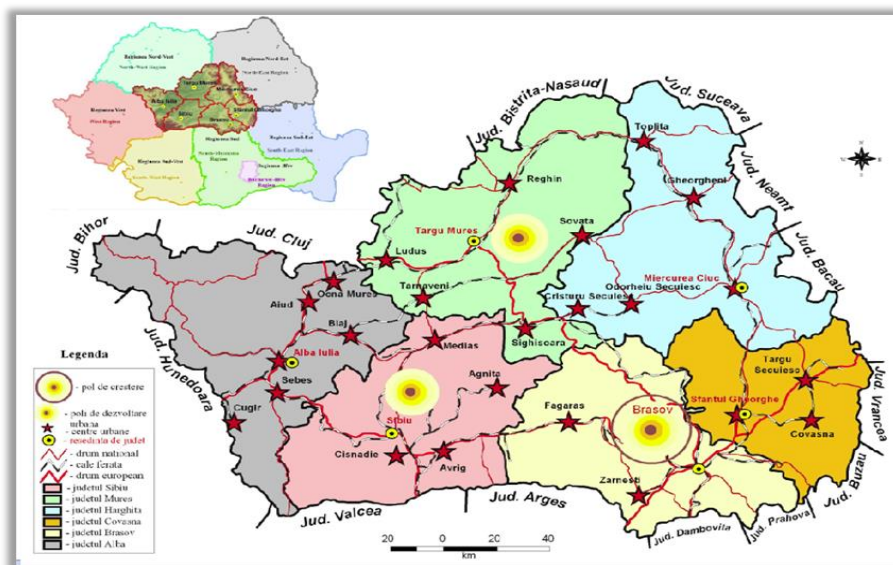

Sursa: www.botosanews.ro

Regiunea de dezvoltare „Centru” este așezată în zona centrală a României, în interiorul mării curburi a Munților Carpați, pe cursurile superioare și mijlocii ale Mureșului și Oltului, fiind străbătută de meridianul de 250° longitudine estică și paralela de 46° latitudine nordică. Prin poziția sa geografică, Regiunea „Centru” realizează conexiuni cu 6 din celelalte 7 regiuni de dezvoltare, înregistrându-se distanțe aproximativ egale din zona ei centrală până la punctele de trecere a frontierelor.

Regiunea „Centru” este formată din județele: Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu și are o suprafață totală de 34.100 km², ceea ce reprezintă 14,3% din teritoriul țării.

Figura 2 Hartă regiunea Centru a României

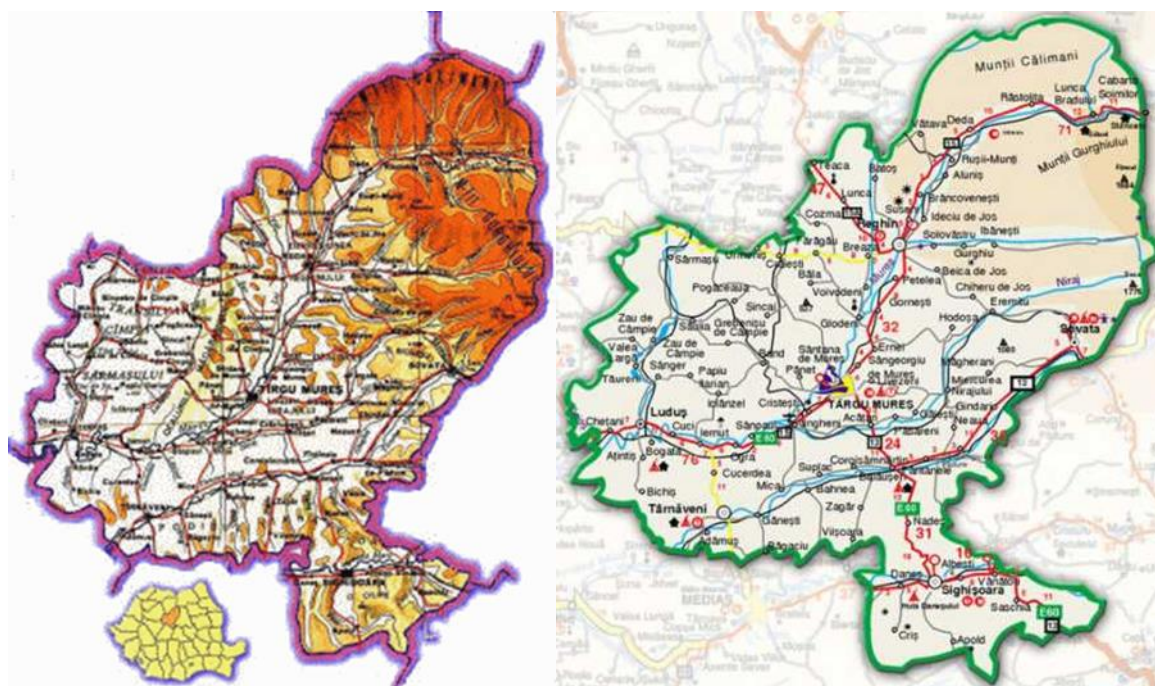

Sursa: www.adrcentru.ro

Județul Mureș, pitoresc cadru natural al spațiului carpato-danubian, este situat în partea central-nordică a României, în Podișul Transilvaniei, în bazinul superior al râului Mureș și bazinele râurilor Târnava Mare și Târnava Mică, fiind cuprins între meridianele 23°55' și 25°14' longitudine estică și paralelele 46°09' și 47°00' latitudine nordică. Suprafața sa de 6.714 km², ce reprezintă 2,8% din suprafața țării, coboară în trepte de pe crestele Carpaților Răsăriteni spre Podișul Târnavelor și Câmpia Transilvaniei.

Disponând de condiții naturale deosebit de variate și prielnice unei ample dezvoltări economice, județul Mureș se învecinează la nord-est cu județul Suceava, la est cu județul Harghita, la sud-est cu județul Brașov, la sud cu județul Sibiu, la sud-vest cu județul Alba, la vest cu județul Cluj, iar la nord cu județul Bistrița-Năsăud. Județul Mureș cuprinde: 4 municipii, 7 orașe, 91 comune, 487 sate.

Figura 3 Harta Județului Mureș

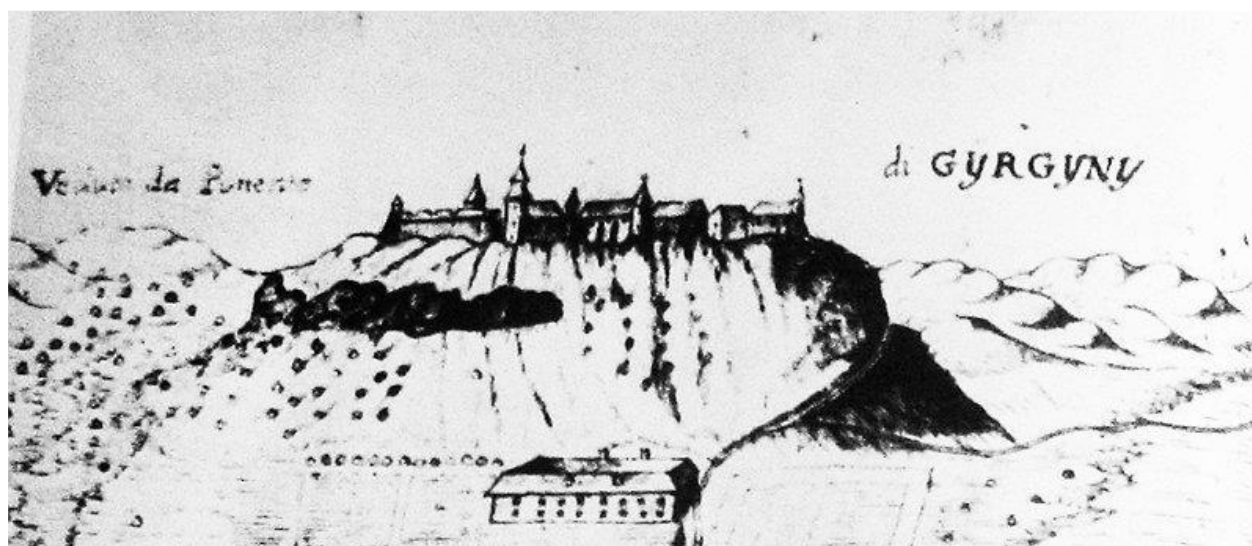
Sursa: www.cjmures.ro

3. DESCRIEREA ADMINISTRATIV – TERITORIALĂ ȘI ISTORICĂ A COMUNEI GURGHIU

3.1. Scurt istoric

Gurghiu este una dintre cele mai vechi așezări de pe teritoriul județului Mureș, dovezi ale existenței localității existând încă din perioada statului dac iar documentele scrise datează din anul 1080, atestând pe teritoriul comunei prezența unei cetăți dacice întărite. Localitatea Gurghiu este atestată documentar din anul 1248 sub numele de Gurgin, iar în decursul timpului a fost menționată, în documente scrise în latină, română sau maghiară sub diferite nume cum au fost Gőrgény, Gergin, St. Emrich, Gergen, Geurgény, Girgn, Görgen, Villa sancti Emerici, Gurgiu-a-Sînt-Imbrului, Giurgiu Sânt Imbrului, Gurghii respectiv Gurdghiu. Unii lingviști și etnologi sugerează ca numele de Gurghiu este de origine pecenegă (populație de origine turcică semnalată ca refugiindu-se pe cursul superior al Văii Gurghiului și pe cea a afluentului său Isticeul în secolul al XIII-lea) și traducându-se prin "pădure de carpen"¹.

Figura 4 Cetatea Gurghiului

Sursa: www.cetati.medievistica.ro

Denumirea Villa Sancti Emerici, în traducere "Satul Sfântului Emeric", se referă la vechiul patrociniu al localității. În evul mediu aici a existat o cetate medievală, respectiv un castel, care a servit adesea ca reședință favorită a principilor Transilvaniei. De aici s-au emis documente importante, servind uneori ca loc de adunare a Dietei Transilvaniei³. Situația geografică în imediata proximitate a unor domenii de vânătoare importante, precum și micro-climatul favorabil montan cu proprietăți curative datorită aerului de munte, a făcut din Gurghiu un loc de pelerinaj mai ales al magnaților medievali maghiari și habsburgici. Prințul Rudolf al Austriei a petrecut perioade de timp la Gurghiu în timpul partidelor de vânătoare ce se organizau în împrejurimi. Între oaspeții acestuia la Gurghiu s-a numărat și prințul Eduard, devenit în anul 1902 regele Eduard al VII-lea al

¹ www.comunagurghiu.ro/pagina/istoricul-localitatii

Regatului Unit. Cetatea Gurghiului se află pe un deal împădurit, la o înălțime de 500 m. La nord de cetate, la poalele acesteia, se află castelul în stil baroc, având elemente renaștentiste. Castelul, în forma sa actuală, datează din secolul al XVII-lea. Gurghiul a constituit adesea teatrul de luptă între trupele imperiale austriece și rebelii maghiari și secui, culminând cu distrugerea cetății în asediul din 1708 de către comandantul militar habsburgic de origine ruso-franceză Jean-Louis de Bussy-Rabutin. Ruinele acesteia au fost folosite ulterior la reconstrucția castelului și a caselor din sat. În capătul estic al cetății se află o capelă romano-catolică, reconstruită în anul 1887 de către episcopul din Eger. Ulterior aici a funcționat o celebră școală care pregătea specialiști în pădurărit și cu profil cinegetic unde au predat profesori, unii din ei etnici cehi, italieni sau germani, care proveneau din cele mai diverse colțuri ale Imperiului Habsburgic. În secolul al XVII-lea este semnalată o colonie de peste o sută de armeni stabiliți aici din Moldova, care ulterior s-au asimilat populației autohtone.

Figura 5 Dealul împădurit unde se afla Cetatea Gurghiului și Castelul Bornemisza

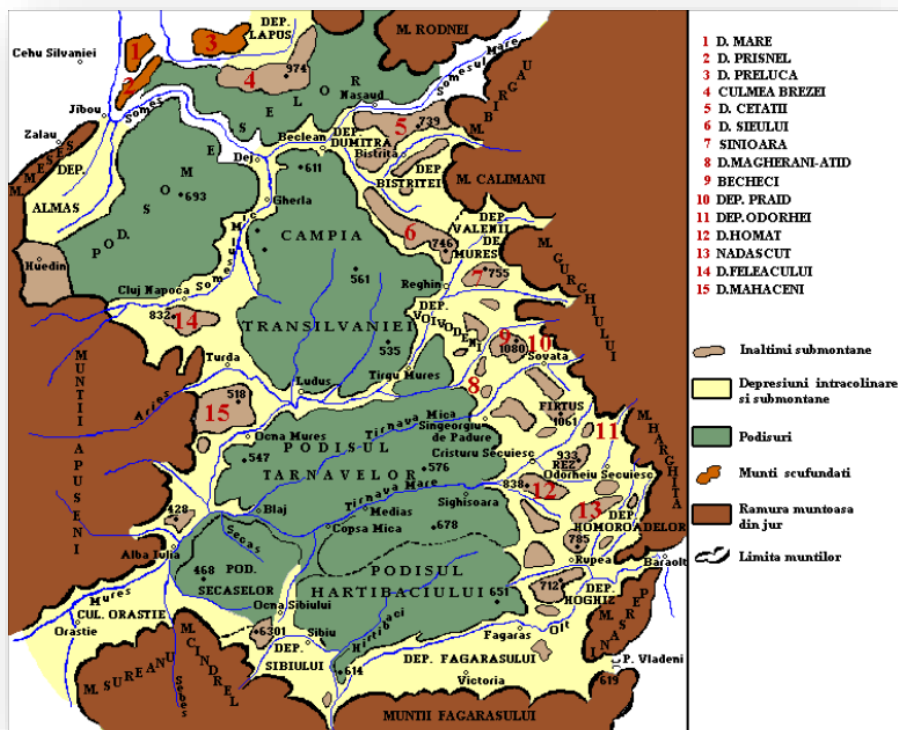
Sursa: www.cetati.medievistica.ro

Gurghiu a fost pentru un timp și numele unei cunoscute mărci de bere produsă la fabrica din apropiere, azi desființată.

3.2. Așezarea geografică

Comuna Gurghiu este așezată în partea de nord-est a județului Mureș, în zona depresionară a Munților Gurghiu, zonă deluroasă, de graniță, dintre Piemontul Gurghiului și Câmpia Transilvaniei, pe Valea Gurghiului, la o distanță de 14 km de Municipiul Reghin, la 44 km de reședința de județ Municipiul Târgu Mureș și este situată la o altitudine de 418 metri.

Figura 6 Așezarea geografică a comunei Gurghiu – fragment din Harta fizică a României

Sursa: www.profudegeogra.eu

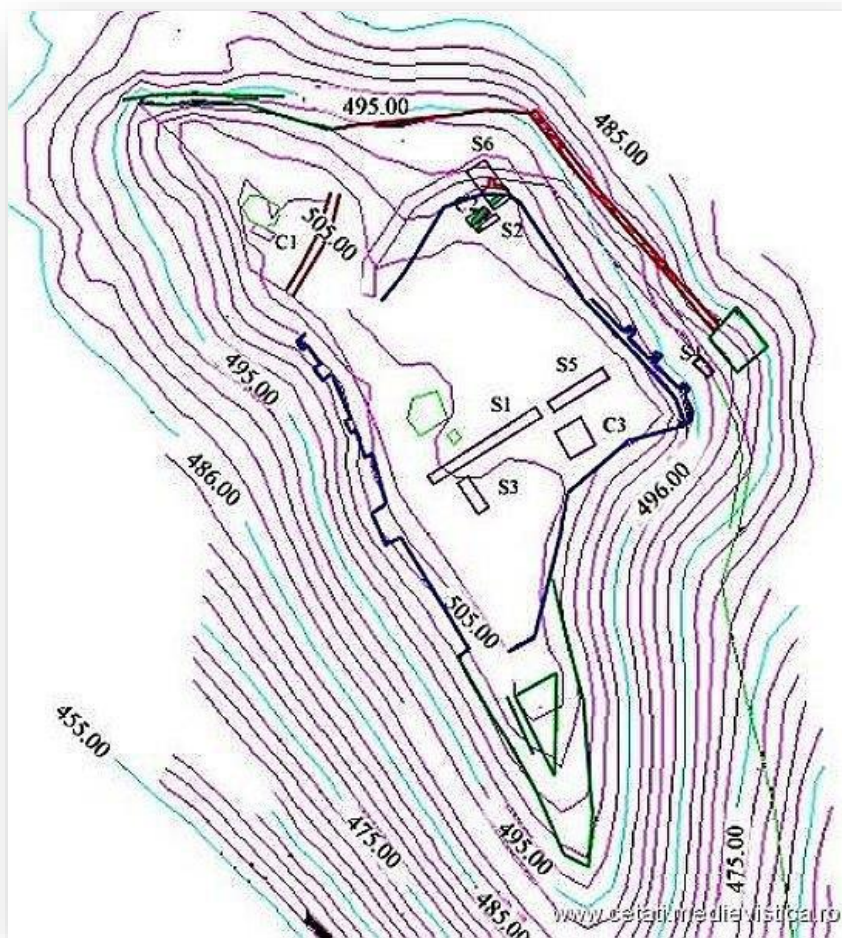
Coordonatele sale sunt 46°46'0" latitudine nordică și 24°51'0" longitudine estică în format DMS (grade, minute, secunde) sau 46.7667 și 24.85 (în grade zecimale). Poziția sa în sistemul UTM este LM38 iar referința Joint Operation Graphics este NL35-04. Fusul orar standard pentru Comuna Gurghiu este UTC/GMT+2.

Comuna are următoarele delimitări:

- ◇ la nord este delimitată de comunele Rușii Munți și Brâncovenești;
- ◇ la nord-est este delimitată de hotarul comunei Hodac;
- ◇ la nord-vest este delimitată de hotarele comunelor Ideciu de Jos și Brâncovenești;
- ◇ la sud-est este delimitată de hotarul comunei Ibănești;
- ◇ la sud-vest este delimitată de hotarul comunei Beica de Jos;
- ◇ la sud este delimitată de comuna Chiheru de Jos;
- ◇ la vest este delimitată de hotarele comunei Solovăstru.

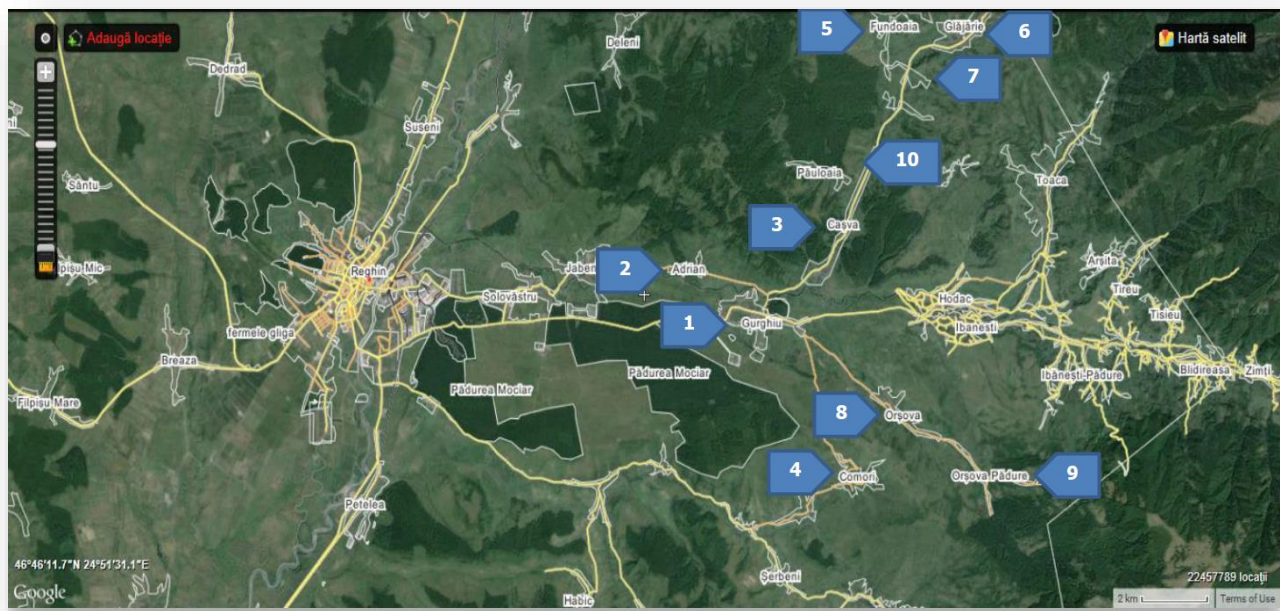
Satul Gurghiu este reședința comunei Gurghiu, comună care administrează zece, sate fiind cea mai mare comună de pe Valea Gurghiului ca număr de locuitori. Cele 10 sate care intră în componența comunei sunt: Gurghiu (reședință), Adrian (la o distanță de 3,5 km față de reședință), Cașva (2,8 km), Comori (6,2 km), Fundoaia (10,4 km), Glăjărie (10,7 km), Larga (8,7 km), Orșova (5,2 km), Orșova-Pădure (8,6 km) și Păuloaia (6,4 km).

Figura 7 Harta curbelor de nivel – Cetatea Gurghiului

Sursa: www.cetati.medievistica.ro

Figura 8 Localizarea pe hartă a satelor cuprinse în administrația Comunei Gurghiu

Sursa: maps.google.ro

Legenda

1 - Gurghiu (reședință)	3 - Cașva,	5 - Fundoaia	7 - Larga	9 - Orșova-Pădure
2 - Adrian	4 - Comori	6 - Glăjărie	8 - Orșova	10 - Păuloaia

Majoritatea satelor au o structură adunată, doar satul Orșova - Pădure se remarcă printr-o structură dispersată, cu gospodării foarte distanțate între ele, sau formând mici "nuclee" separate de terenuri agricole întinse sau de pâlcuri de pădure².

² www.cjmures.ro – Reactualizare P.A.T.J. Mureș, volumul II, Mediu, Zone protejate. Rețeaua de localități 2012

Dintre satele comunei, se remarcă două, descrise succint în continuare.

Glăjărie

Satul este cunoscut pentru fabrica de sticlă ce a funcționat aici în vremea baronului Bornemissza (glăjar = sticlar). Înainte ca fabrica să ajungă la Glăjărie ea a funcționat în satul Larga de Sus.

După cucerirea Transilvaniei de către austrieci, Domeniul Gurghiu este concesionat (în anul 1734) vicecancelarului Ungariei, Kaszony János, care primește titlul de baron și numele de Bornemisza. Acesta construiește pe locul actual al satului Larga de Sus o manufactură de sticlă. La fabrică sunt colonizați meșteri sticlarilor din Imperiul austriac (Cehia și Moravia), precum și muncitori care să lucreze în carierele de cuarț, cărăuși, tăietori de lemne, care asigurau materiile prime pentru fabrică. În 1783, manufactura este mutată mai spre nord, pe locul unde se află azi centrul satului Glăjărie.

S-au creat aici produse de sticlă valorificate în întreaga Transilvanie și chiar peste hotarele acesteia. Producția s-a diversificat la sticlă de geam, recipiente pentru lichide, pahare și obiecte ornamentale, din care câteva exemplare s-au păstrat până în zilele noastre. Stilul ploștilor și al canceelor fabricate aici are o tentă rustică ce le individualizează, iar paharele au formă de clopoțel prelungit într-un picior cu talpă. Majoritatea paharelor erau colorate iar unele chiar gravate. Meșterii care au venit de la Pădurea Neagră, din Bihor, au adus cu ei stilul colorării în albastru cobalt.

În anul 1890, se renunță definitiv la această activitate, meșterii rămași reprofilându-se în cioplitori de piatră și lemn, ocupații care durează și astăzi. Astăzi există încă la Glăjărie obiecte din sticlă confecționate la fabrica din localitate³.

Orșova

În subsolul localității se găsește un masiv de sare. Microrelieful vechilor suprafețe cu exploatare de sare, cu numeroase excavații sau surpări, ocupate azi de bălți, mlaștini sau cu vegetație halofită, prezente în sărăturile

³ ro.wikipedia.org (informații obținute de la Ilie Frandăș)

de la Orșova, certifică exploatarea antică, la suprafață, a sării în excavații cu diametre cuprinse între 4-15 m, respectiv cu adâncimi de până la 10m.

În mod tradițional, localnicii folosesc sarea extrasă pentru animalele din gospodării iar saramura concentrată extrasă din câteva fântâni de slatină pentru uz casnic.

Figura 9 Mina de sare țărănească - Orșova

Sursa: www.cimec.ro

3.3. Suprafață

Suprafața totală a comunei măsoară 12.656 ha⁴, din care:

- ◇ Teren intravilan 704 ha;
- ◇ Teren extravilan 11.952 ha;

Din totalul suprafeței comunei, 6.576 ha reprezintă terenuri agricole, iar 6.063 ha terenuri neagricole, împărțite astfel:

- ◇ Suprafața agricolă;
 - o Teren arabil 1.322 ha;
 - o Pășuni 2.204;
 - o Fânețe 2.752;
 - o Livezi 14 ha
 - o Vii 1 ha
- ◇ Terenuri neagricole;
 - o Suprafața cu păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră 5.294 ha;
 - o Suprafața cu ape și bălți 96 ha;
 - o Suprafața ocupată cu construcții 180 ha;
 - o Suprafața de drumuri, căi de comunicații 147 ha;
 - o Suprafața cu terenuri degradate și neproductive 646 ha.

Figura 10 Localizarea comunei Gurghiu la nivelul județului

Sursa: <http://www.casmures.ro/>

⁴ DJS Mureș - Fișa localității – 2012

3.4. Populație

În contextul în care Uniunea Europeană este alarmată de îmbătrânirea populației, model demografic caracterizat prin scăderea ratei natalității manifestată concomitent cu sporirea speranței de viață, reflectată într-o structură a populației cu o vârstă mai înaintată, această analiză trebuie să urmărească îndeaproape care sunt implicațiile la nivelul populației cu vârstă școlară, asistenței medicale, participării la forța de muncă, sistemului de protecție socială, sistemului de securitate socială și asupra segmentului finanțelor publice, etc. Analiza modificărilor demografice înregistrate la nivelul unei comune oferă informații cu privire la tendințele demografice din următoarea perioadă.

Populația comunei Gurghiu, potrivit ultimelor date oferite de către INSSE, aferentă anului 2020 se ridică la un număr de 6,060 de locuitori, în creștere față de Recensământul Populației și Locuințelor efectuat în anul 2011 când se înregistrau un total de 5,988 de locuitori.

Populația comunei, în anul 2020, reprezenta 0,1028% din populația județului Mureș, având următoarea distribuție pe sexe, și anume 3,118 de sex masculin și 2,942 de sex feminin.

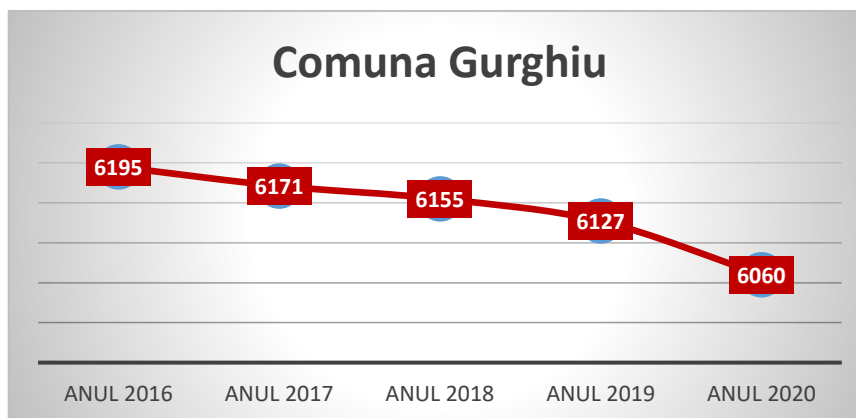
La nivel județean în perioada 2016-2020 a fost caracterizată de un deficit natural considerabil, comuna Gurghiu alături de alte unități administrativ-teritoriale a înregistrat o evoluție demografică negativă. Observând evoluția populației comunei se constată o scădere în perioada 2016-2020.

Tabel 1 Evoluția populației la recensăminte

	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
Jud. Mureș	595,842	594,716	593,607	591,543	589,072
Comuna Gurghiu	6,195	6,171	6,155	6,127	6,060

Sursa: <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Figura 11 Evoluția populației comunei Gurghiu la recensăminte

Sursa: <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

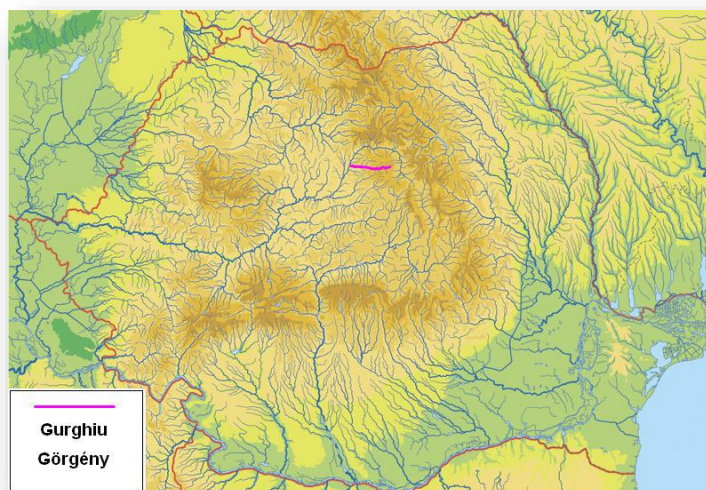
3.5. Rețeaua hidrografică

Teritoriul administrativ al comunei Gurghiu este străbătut de râul Gurghiu de la est la vest. Râul își are obârșia sub craterul stins Fâncelul (1.684m), izvorăște la 1.200 metri altitudine vărsându-se ca afluent al râului Mureș în municipiul Reghin (363 m altitudine). Râul Gurghiu are o lungime de 53 kilometri și o suprafață a bazinului hidrografic de 563 km². De sub masivele Bătrâna și Sacă Mare izvorăsc majoritatea afluenților Gurghiuului: Pârâul Negru, Fâncel, Fătăciunița, Tisieu, Tireu, Isticeu, Valea Cașvei (18km), pe dreapta, iar în stânga Călin, Sirodul, Prislopul, Bucin, Florești, Dulcea, Pietroasa și Orșova (16 km).

Pe lângă râul Gurghiu, pe teritoriul comunei Gurghiu se regăsesc și pârâul Păuloaia (cu o lungime de aprox. 6 km) afluent al Cașvei și pârâul Beica (25 km) acesta traversând localitatea Comori și vărsându-se în Mureș. Forma bazinului morfo-hidrografic al râului Gurghiu este ușor alungită, cu dezvoltare asimetrică, afluenții de pe stânga ai Gurghiuului având o lungime mai redusă în raport cu cei de pe dreapta. Pe râul Gurghiu s-ar putea realiza o hidrocentrală în condiții foarte avantajoase (debitul de vărsare este de 7,25 m³/s)⁵.

⁵ www.cjmures.ro Reactualizarea planului de amenajare a teritoriului județean, Județul Mureș, vol. I

Figura 12 Localizarea râului Gurghiu pe harta hidrografică a României

Sursa: wikimedia.org

Din punct de vedere administrativ – teritorial, bazinul morfohidrografic al Gurghiului⁶ include patru comune, alcătuite din 30 de sate, cele mai multe sate aparținând comunelor Ibănești – 10 și Gurghiu – 10.

Bazinul hidrografic al Gurghiului este situat în partea estică a Depresiunii Transilvaniei, suprapunându-se ariei vulcanice a Munților Gurghiu, în partea estică a bazinului și unității deluroase a Subcarpaților Reghinului și culoarului terasat al Mureșului, în partea vestică. Bazinul morfohidrografic al Gurghiului face parte din bazinul superior al Mureșului, Gurghiul fiind afluent de stânga al râului Mureș și are un regim hidrologic echilibrat având o desime de 0,8-1,1 km/kmp.

Debitele cele mai mari sunt înregistrate primăvara, ca urmare a topirii stratului de zăpadă și a precipitațiilor de primăvară (aprilie-mai). Debite mari sunt înregistrate și vara, în urma ploilor convective⁷. Cu totul excepțional, pot fi înregistrate debite mari și iarna, pe fondul unei încălziri bruște a vremii, cum s-a întâmplat în 27 decembrie 1995. Cele mai mari debite ale râului măsurate între 1986 și 2009 la postul hidrometric Ibănești (460 m

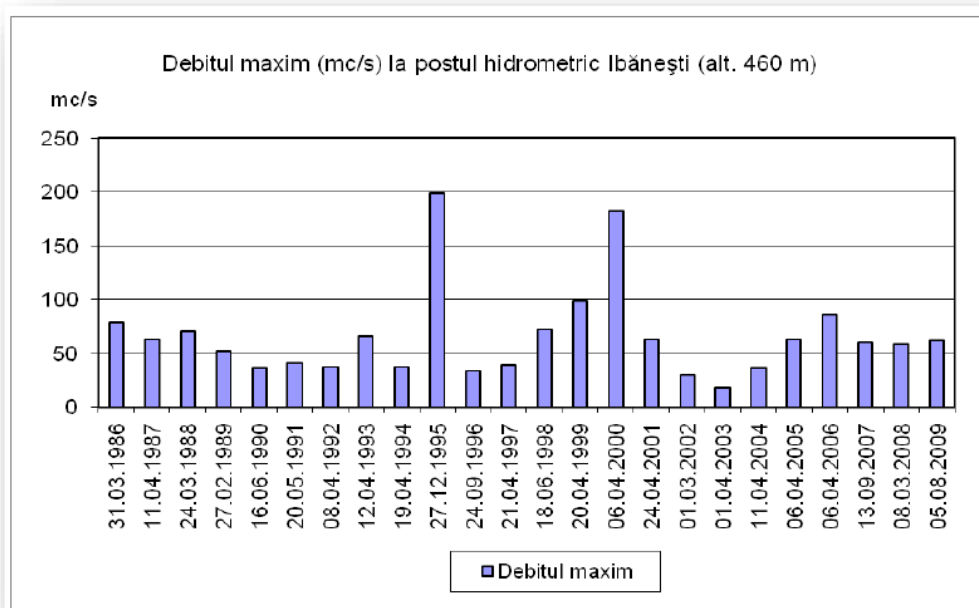
⁶ Riscurile naturale și dezvoltarea durabilă în bazinul morfohidrografic al Gurghiului, teză de doctorat Cluj-Napoca, 2011, Maria-Luminița Neagu

⁷ Clasificare în funcție de condițiile care au produs ploaia; ploi convective – sub forma de averse

altitudine) s-au înregistrat în anii 1995 (199 mc/s), 2000 (182 mc/s) și 2006 (86.5 mc/s), producându-se viituri, pagubele înregistrate fiind mai însemnate în anul 1995.

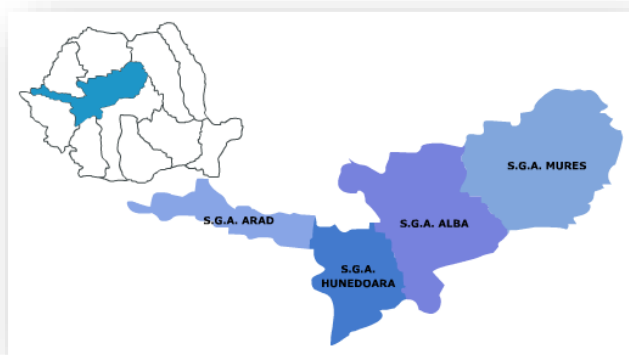
Pâraiele Orșova, Cașva, Păuloia și Beica au fost regularizate și îndiguite, dar se produc inundații în continuare prin ridicarea nivelului apelor freatice. Pe cursul râului Gurghiu a fost amenajat și un baraj de priză în scopul alimentării stației de tratare a municipiului Reghin și asigurarea debitului de 0,5 m³/s pe canalul Gurghiu pentru agenții economici riverani.

Figura 13 Debitul maxim înregistrat între anii 1986-2009 la postul hidrometric Ibănești (460 m)

Sursa: Extras din Teza de doctorat "Riscurile naturale și dezvoltarea durabilă în bazinul morfohidrografic al Gurghiului", Cluj-Napoca, 2011, Doctorand Maria-Luminița Neagu

Figura 14 Bazinul hidrografic al râului Mureș

Sursa: www.rowater.ro

Nodul hidrotehnic are următoarele caracteristici:

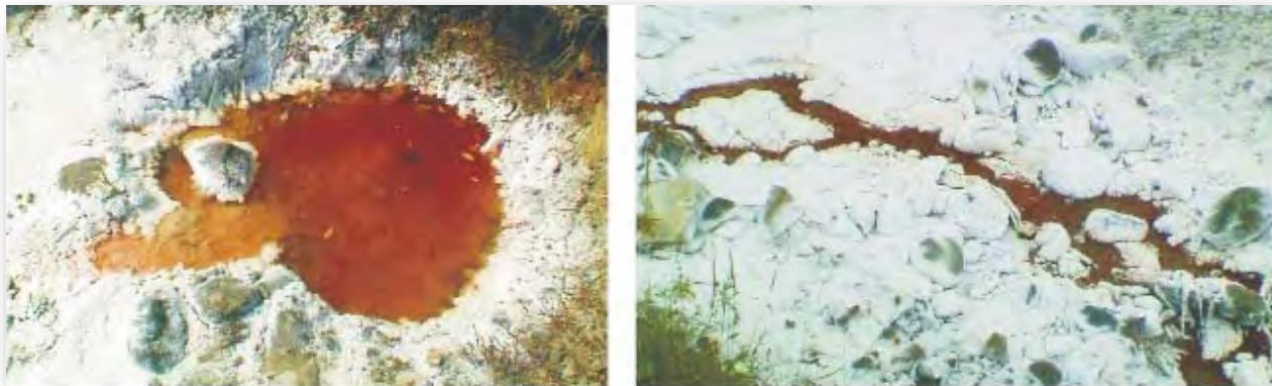
- ◇ baraj frontal tip cuvă;
- ◇ Clasa a II-a de importanță;
- ◇ H baraj = 12,85 m;
- ◇ lungimea frontului de barare 42 m.

Râul Gurghiu, pe toată lungimea sa, se încadrează în clasa a II-a de calitate (bună), încadrare determinată de grupa de indicatori: „regim de oxigen”, „micropoluanți anorganici și organici” conform Planului de acțiune pentru protecția mediului din anul 2012 elaborat de Agenția de Protecția Mediului - Mureș.

În ceea ce privește chimicitatea apelor de suprafață de pe teritoriul administrativ al comunei, acestea sunt în principal potabile, așa cum rezultă în urma recoltărilor făcute din râul Gurghiu și pârâul Orșova care conțin cloruri sub 250 mg/l. Excepția o reprezintă izvoarele din Dealul Sărat care conțin o concentrație de cloruri de peste 10.000 mg/l, aceste ape fiind nepotabile.

Zăcămintele de ape minerale din zonă sunt caracterizate de prezența stratului de sare, a hidrocarburilor și a bioxidului de carbon. Stratul freatic se află la mică adâncime și favorizează alimentarea izvoarelor cu apă sărată cum este cel din satul Orșova, scurgerile transformându-se în pâraie sau bălți, împrejurimile acestora fiind acoperite de straturi saline.

Figura 15 Balta de salină; Pârâu sărat - Gurghiu

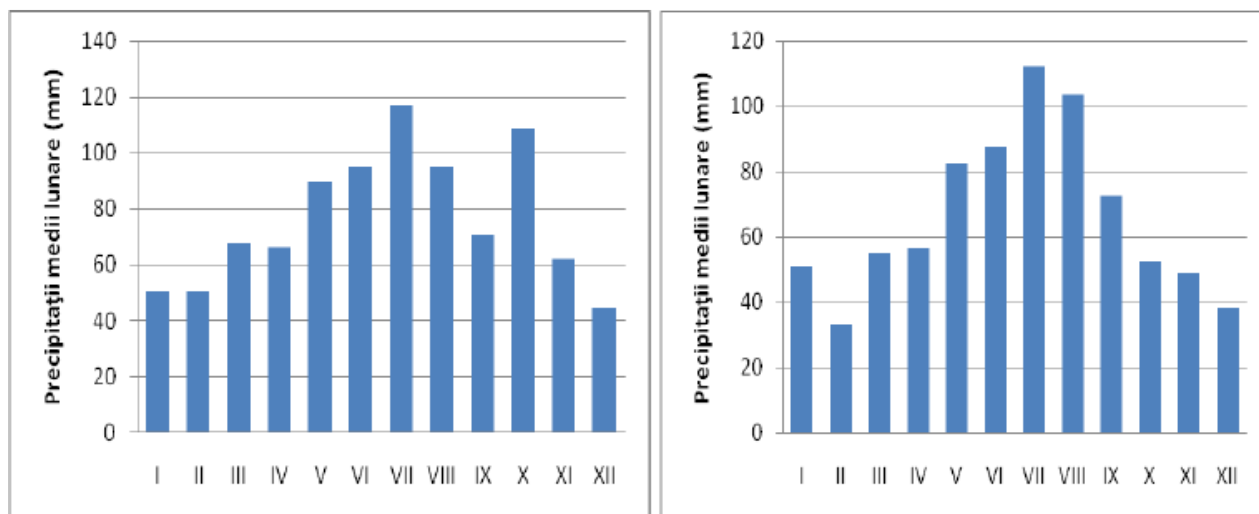

Sursa: www.cimec.ro

3.6. Climă

Disponerea reliefului pe trepte altitudinale influențează în mod direct climatul, temperaturile scăzând treptat cu creșterea altitudinii. Climatul temperat-continental prezintă diferite nuanțări între zonele colinare și domeniul montan, temperatura medie fiind cuprinsă între 6° C și 8° C. Diferențele de altitudine față de arealul montan determină alunecarea maselor de aer rece pe fundul văii și stagnarea lor, din această cauză se înregistrează frecvente inversiuni de temperatură mai ales în anotimpurile de tranziție.

Figura 16 Precipitații medii lunare în perioada 2000-2010 (stg. - la postul hidrometric Lăpușna, dr. - la postul hidrometric Ibănești)

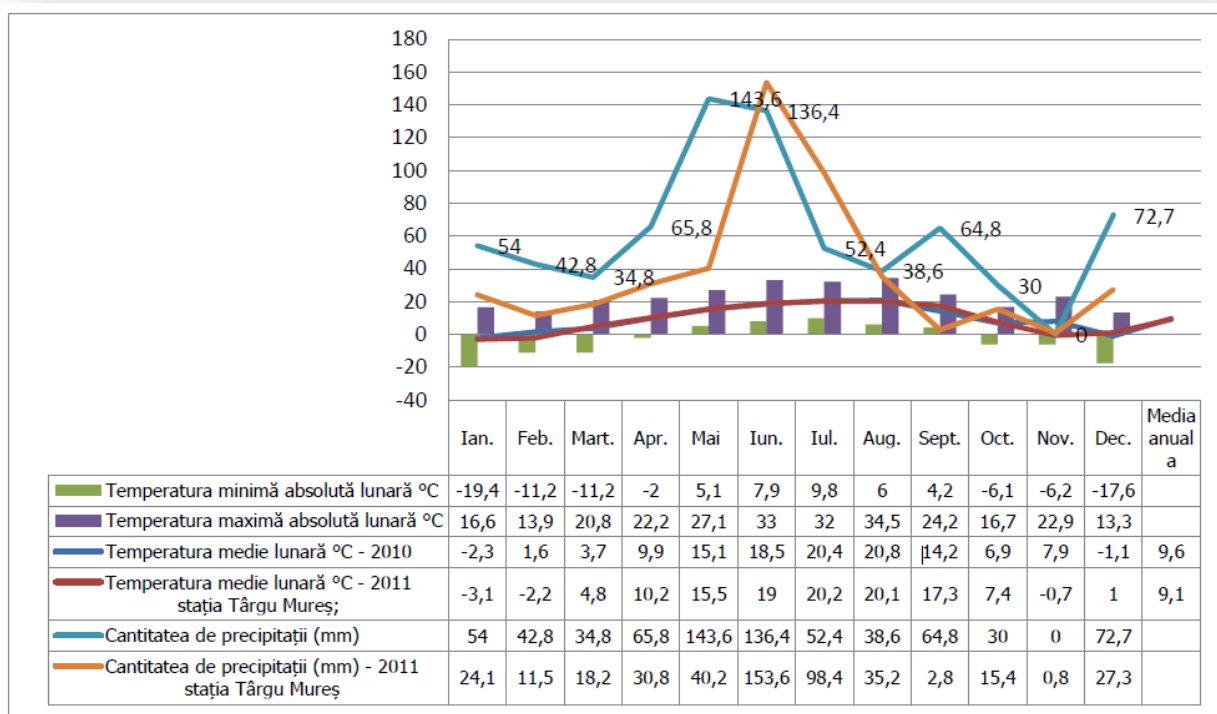

Sursa: Extras din Teza de doctorat "Riscurile naturale și dezvoltarea durabilă în bazinul morfohidrografic al Gurghiului", Cluj-Napoca, 2011, Doctorand Maria-Luminița Neagu

Precipitațiile medii anuale se încadrează între 800 și 950 mm/an. Primăvara sunt înregistrate ploi abundente, care favorizează adesea declanșarea unor procese geomorfologice¹³(degradări de teren, eroziunea solului, alunecări de teren). Combinarea fenomenului de încălzire bruscă a vremii la începutul primăverii cu ploile abundente determină debite ridicate, conducând adesea la formarea de viituri. Maximul de precipitații este atins în luna iulie, la postul hidrometric Ibănești. Acest lucru este explicabil datorită frecvenței mari a furtunilor puternice din anotimpul cald, cu mari cantități de precipitații într-un timp scurt (uneori mai puțin de 24 h)¹⁴.

Regimul eolian este caracterizat printr-o frecvență mare a vânturilor din N-NE, din direcția Munților Călimani. Frecvența și intensitatea acestor vânturi se concretizează prin doborâturile de vânt înregistrate în ultimul deceniu. În general clima Gurghiului se caracterizează prin veri nu deosebit de calde și ierni ferite de acțiunea crivățului.

Figura 17 Date meteo pentru anul 2010 de la stația meteorologică Batoș – 29,1km față de Gurghiu și stația meteo Târgu Mureș în anul 2011

Sursa: Raportul privind starea mediului pe anul 2010 în județul Mureș și Anuarul

3.7. Relief

Comuna Gurghiu se încadrează în zona deluroasă de la contactul Depresiunii Transilvaniei cu unitatea vulcanică neoeruptivă a Munților Gurghiului (o creastă generală orientată NV-SE străbătută de pâraie care dau naștere la creste cu orientare E și V) și Câmpia Transilvaniei. Pe aliniamentul Munților Gurghiu se înșiră câteva căldări vulcanice, mărturii ale activității vulcanice: Fâncel, Sacă, Șumuleu și Ciuman. Pereții acestora sunt de

fapt vârfurile cele mai înalte din regiune și închid în interior pâraie dispuse radial, adunate de o vale mai mare care le poartă spre un colector principal (Mureș, Târnave).

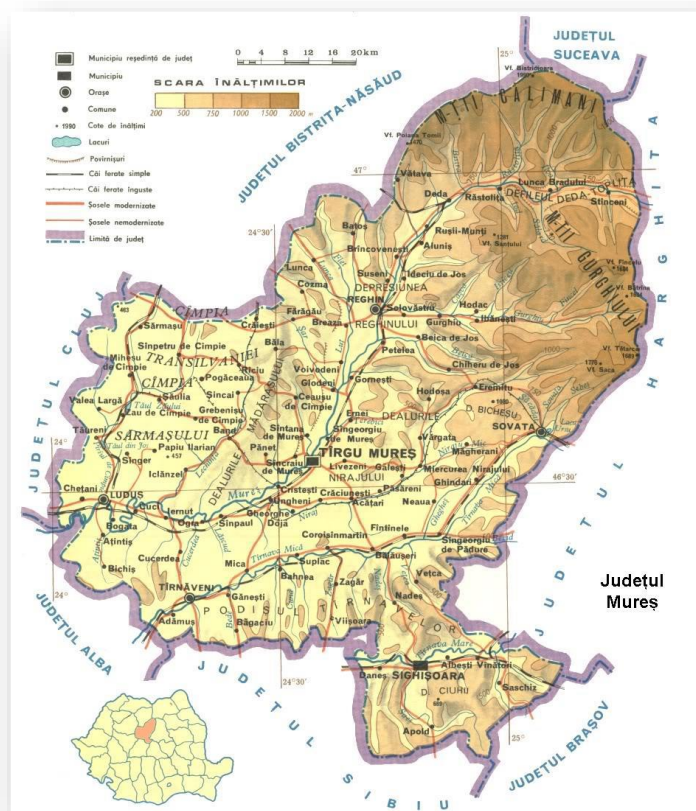
În interiorul acestor căldări sunt pante abrupte, pline de blocuri de stâncă și bolovăniș, greoaie la urcat și coborât, iar la exterior sunt pante domoale, regulate, ce coboară lin spre Depresiunea Gheorgheni și Ciuc la est, spre Mureș la nord și spre Depresiunea Transilvaniei la vest.

Din această coamă principală și mai înaltă a munților, se desprind o serie de creste secundare care se pierd spre vest în dealurile Podișului Transilvaniei: Dealul Gurghiului, Dealul Adrianului, Capul Dealului, Dealul Beicii, alcătuite din aglomerate vulcanice. Printre aceste dealuri se întinde cea mai mare regiune: Valea Gurghiului care are o lungime de 55 km, orientată E-V și străbătută de râul Gurghiu⁸.

Din punct de vedere geomorfologic, evoluția bazinului morfohidrografic al Gurghiului trebuie observată la nivelul celor trei trepte morfogenetice ale reliefului: treapta montană (reprezentată de Munții Gurghiu), treapta piemontan-deluroasă (ce cuprinde depresiuni largi și dealuri cu înălțimi piemontane) și treapta de vale (reprezentată de valea râului Gurghiu, lunca ușor asimetrică a acestuia și terasele), dispuse altitudinal între 1776 m (cel mai înalt con vulcanic - vârful Seaca) și 377 m (confluența cu râul Mureș, în apropiere de orașul Reghin). Caracteristicile morfometrice ale reliefului prezintă valori influențate de structura litologică, dispunerea formelor de relief în trepte, precum și de modelarea realizată de unele procese geomorfologice actuale. Energia de relief prezintă valori cuprinse între 50 și 374 m, cele mai mari valori fiind caracteristice părții estice a arealului, dominată de crestele montane

⁸ Lucrare de diplomă "Potențialul turistic al Munților Gurghiu" - www.scribube.com

Figura 18 Harta Județului Mureș

Sursa: pe-harta.ro/mures

Densitatea fragmentării prezintă valori ridicate la nivelul unor confluente (Cracul 11 Cruci, Isticeul), pe unele creste montane (Seaca), valorile maxime fiind cuprinse între 4,6 și 5 km/km².

Se remarcă gradul mare de acoperire cu vegetație de conifere. În zona piemontană, versanții coboară ușor în trepte, cu lungi trene de grohotiș la baza lor.

Versanții din zona depresionară au mai degrabă un profil concav, fiind ușor onduțați.

În ceea ce privește expoziția versanților, dominanți sunt versanții cu expoziție nordică, urmați de versanții cu expoziție vestică și nord-vestică. Înclinarea versanților cunoaște valori mai ridicate în zona montană, dar în general domină pantele cu valori cuprinse între 2.1-5° și cele cu valori între 5.1–15°⁹.

Din punct de vedere geologic, zona aparține pliocenului superior cu carapacea formată din produsele fazei levonțiene puternic dezvoltată, Munții Gurghiului fiind de natură vulcanică. Erupțiile cu andezite și conglomeratele respective au început în Dacian și Devanțian, continuând în Cuaternarul inferior. Dacitele sunt roci mai vechi care reprezintă o fază Sarmatică inferioară cu care se consideră că au început erupțiile vulcanice. Unitatea geomorfologică dominantă în această zonă este versantul - configurația terenului fiind în cea mai mare parte ondulată. Caldera vulcanică, străjuită de vârful Tătarca 1.655 m, Seaca Mare 1.777 m, Seaca Mică 1.732 m și Poiana Sirod 1.229 m, este tipică pentru caracterizarea erupțiilor vulcanice. Pereții interiori calderii vulcanice sunt foarte abrupti, cu scurgeri de lespezi iar forma este circulară, cu o deschidere spre Valea Secuieu. Înclinarea medie a versanților în zona protejată este de peste 25° iar expoziția generală parțial însoțită și umbrată, dar din cauza rețelei geografice, apar expoziții variate dând aspectul unui relief frământat. În jurul vârfului Seaca, spre bazinul Nirajelor se întâlnește un platou.

3.8. Vegetație

Arealul comunei Gurghiu este acoperit de fâneață preponderent mezo-higrofilă, speciile mezofile reprezintă majoritatea speciilor, adaptate la repartiția uniformă a umidității, speciile higrofile având o repartiție mai redusă, existând și elemente xerofite în zonele însorite. Au fost identificate 164 de specii de plante cuprinse în 34 de ordine, 47 de familii și 121 de genuri. Vegetația hidrofilă aparține asociației Junco Molinietum, în care speciile dominante sunt: iarbă târătoare (*Agrostis stolonifera*), specii de rogoz (*Carex fuscus*, *Carex lasiocarpa*, *Carex brizoides*), pipirig (*Juncus effusus*), stupitul cucului (*Cardamine pratensis*), firuță (*Poa pratensis*), piciorul cocoșului (*Ranunculus repens*), calcea calului (*Caltha palustris*), floarea cucului (*Lychnis flos-cuculi*), păiușul roșu (*Festuca rubra*). În ambianța cenotică a acestor specii crește și se dezvoltă în condiții optime *Narcissus*

⁹ Extras din Teza de doctorat "Riscurile naturale și dezvoltarea durabilă în bazinul morfohidrografic al Gurghiului", Cluj-Napoca, 2011, Doctorand Maria-Luminița Neagu

stelar. Perioada de înflorire a acesteia este în lunile aprilie-mai. Numărul de exemplare pe m² în această stațiune variază între 2 și 10, având o medie generală de 6 ex/m²¹⁰.

În bazinul morfohidrografic al Gurghiului, vegetația prezintă o etajare în funcție de altitudine, pădurile acestui bazin ocupând mai mult de jumătate din suprafața lui, gradul de împădurire a bazinului fiind de peste 60%. Pădurile din cadrul acestui bazin prezintă o etajare în funcție de climat și de altitudine: până la înălțimea de 600 m domină foioasele, între 600-1000m se găsesc rășinoase în amestec cu foioase (etajul dominant), în timp ce rășinoasele pure se află la altitudini de peste 1.000 de metri. Speciile dominante sunt fagul și molidul.

În cadrul bazinului morfohidrografic al Gurghiului, datorită procentului mare de împădurire, multe procese sunt atenuate (cum este cazul inundațiilor sau a proceselor geomorfologice în arealul montan, puternic împădurit). Însă, despăduririle care au avut loc în vederea extinderii pășunilor sau exploatările ilegale de lemne, au implicat instalarea proceselor actuale: eroziune areală, eroziune liniară (rigole, ogașe, torenți, ravene), alunecări de teren. Acest lucru se traduce în teren printr-o rată mai mare de extindere a proceselor geomorfologice actuale în partea vestică a bazinului (unde domină pășuni, fânețe, suprafețe destinate culturilor agricole) în comparație cu partea estică (unde domină versanții cu un grad mare de împădurire).

Vegetația etajului de deal și podiș este grupată în 2 subetaje: subetajul gorunetelor și subetajul stejăretelor. Din prima categorie pot fi enumerate următoarele: gorun (*Quercus petraea*), cer (*Quercus cerris*), gârniță (*Quercus fraineto*), carpen (*Carpinus betulus*), tei (*Tilia cordata*), frasin (*Fraxinus excelsior*), arbuști precum alunul (*Corillus avelana*), cornul (*Cornus mas*), sângerul (*Cornus sanguinea*), lemnul câinesc (*Ligustrum vulgare*), porumbarul (*Prunus spinosa*), măceșul (*Rosa canina*).

Din subetajul stejăretelor pot fi menționate: stejarul (*Quercus robur*), teiul, arțarul, frasinul, ulmul, jugastrul, pajiști sub forma fânețelor și pășuni naturale.

Vegetația etajului de stepă antropogenă cuprinde vegetații din vestul Câmpiei Transilvaniei din care merită amintite: bujorul românesc (*Paeonia tenuifolia*), *Iris humilis*, *Stepa stenophila*, etc. Vegetația intrazonală este constituită din păduri de luncă, fânețe de luncă, stuf, papură, etc.

¹⁰ apmms.anpm.ro

Zone protejate

Pădurea Mociar este o arie protejată de interes național ce corespunde categoriei a IV-a IUCN (rezervație naturală, tip forestier). Rezervația naturală cu o suprafață de 48 ha reprezintă o arie de interes științific datorită vârstei multisekulare (400-800 de ani) a stejarilor (60%) ce alcătuiesc „Pădurea Mociar”, împreună cu arboret de frasin (20%), carpen (10%) și plop tremurător (10%)¹¹.

Poiana Narciselor Gurghiu este o arie protejată de interes național ce corespunde categoriei a IV-a IUCN (rezervație naturală, tip botanic). Rezervația naturală aflată în bazinul râului Gurghiu, are o suprafață de 3 ha și reprezintă o fâneață mezo-higrofilă, pe aria căreia au fost identificate mai multe specii de plante ce conferă zonei un aspect peisagistic deosebit, printre care: narcisa (*Narcissus stellaris*), iarba-câmpului (*Agrostis stolonifera*), pipirig (*Juncus efusus*), firuță (*Poa pratensis*), piciorul cocoșului (*Ranunculus repens*), păiușul roșu (*Festuca rubra*), bulbucul (*Caltha palustris*), etc.

Parcul dendrologic Gurghiu. Rezervație naturală aflată pe Valea Gurghiului - alături de speciile autohtone există și specii exotice de arbori din Australia, America de Nord, America de Sud, Japonia. Amenajarea parcului a avut loc în 1740 de familia Bornemisza, în cadrul curții feudale de la Gurghiu.

Rezervația Molid de Rezonanță Lăpușna este administrată în prezent de Ocolul silvic Gurghiu, făcând parte din UP VI ua 42 A, 43 B, 44 B. Reprezintă un ecosistem forestier montan mijlociu cu exemplare de molid de rezonanță foarte rară, vârsta 150 de ani, diametre peste 60 cm și înălțimi de 36 - 38 m, rezervație de semințe forestiere, tendința spre structura pluriennă, multietajată cu funcții multiple¹².

3.9. Faună

Fauna zonei Gurghiu este foarte bogată, determinată de vegetație, de clima zonei. În pădurile foioase în special sunt caracteristice rozătoarele. În pădurile de conifere predomină mamiferele, astfel cerbi (*Cervus elaphus*

¹¹ ro.wikipedia.org

¹² Raportul privind starea mediului pe anul 2004 în județul MUREȘ – APM Mureș

carpathicus), căprioare (*Capreolus capreolus*), mistreți (*Sus scrofa*), iepuri (*Lepus europeu*), vulpi (*Vulpes vulpes*), veverite (*Sciurus vulgaris*), bufnita uhu (*Bubo bubo*) și păsările.

Se regăsesc în număr considerabil și carnivorele, ca ursul (*Ursus arctos*), lupul (*Canis lupus*), râsul (*Lynx lynx*) și pisica sălbatică (*Felis silvestris*).

Dintre păsări menționăm: cocoșul de munte, codobatura albă și galbenă (*Motacilla alba* și *Motacilla flava*), gaița (*Nucifraga cariocatactes*), coțofana (*Pica pica*), ochiul boului (*Troglodytes*), ciocârlia moțată (*Galerida cristata*) și cucul, iar pe malul apelor, mierla neagră de pârâu și pescărușul de munte (*Cinclus cinclus*).

În râurile comunei se găsesc mai multe specii de pește, dintre care păstrăvul (*Salmo trutta fario*), mreana (*Barbus fluviatili*), scobarul (*Chondostroma nassus*) și lipanul (*Thymallus thymallus*).

Fondul de vânătoare se caracterizează prin diversitate: cerbi, căprioare, mistreți, iepuri și cocoși de munte.

3.10. Soluri

Învelișul de soluri se compune dintr-o diversitate de tipuri, subtipuri, varietăți. Astfel, pe cuprinsul bazinului Gurghiului au fost identificate șase clase de soluri, fiecare cuprinzând mai multe tipuri și subtipuri de soluri. Dominante sunt tipurile de soluri care aparțin claselor andosoluri (AND) și cambosoluri (CAM), la care se adaugă luvisoluri, protisoluri, antrisolurilor și spodisoluri.

Terenul comunei Gurghiu este corespunzător oricărui tip de construcție, astfel nu se impun măsuri speciale privind amplasarea construcțiilor de diferite tipuri sau numere de nivele.

Stratul de fundare este format din:

- ◇ Pietriș și bolovani – 5,00 kgf/cm²
- ◇ Argilă profoasă – 2,00-2,50 kgf/cm²

3.11. Resursele subsolului

O importantă resursă naturală a zonei o reprezintă zăcămintul de sare din satul Orșova. Exploatarea sării care se realizează și astăzi prin „exploatarea la zi” sau scoaterea bulgărilor de sare din malurile de sare gemă aflate aproape de suprafața pământului. Această modalitate de extragere este și astăzi practică de sătenii din Orșova, ei scoțând această sare în special pentru a o folosi la animale.

Depozitele de sare din județul Mureș au vârsta Badeniană (Badenian inferioară/ Wieliczian) și fac parte din structura saliferă Corund-Praid-Sovata (Săcădat) situată în zona de contact a bazinului Transilvaniei cu lanțul muntos neoeruptiv al Carpaților Orientali, Călimani-Gurghiu-Harghita, la îmbinarea podișului Târnavelor cu aliniamentul orogenic Gurghiu-Harghita. Acest zăcămint de sare este una din cele mai mari "cute diapire" din Europa.

O altă resursă o reprezintă substanțele minerale terapeutice care cuprind întreaga gamă de substanțe minerale, ape de zăcămint, lacuri sărate, nămoluri sapropelice și gaze mofetice. În această categorie se încadrează apele sărate de la Sovata, Gurghiu, Jabeșița, Idecu de Jos, Brâncovenești și Uila.

Pe arealul Văii Gurghiului există rezerve considerabile de depozite mobile de bolovăniș, pietriș și balast, extrase în numeroase puncte și folosite ca materiale de construcție brute sau prelucrate industrial. Astfel de rezerve potențiale de agregate minerale se întâlnesc pe cursul râului Gurghiu în zona localităților Ibănești, Hodac și Gurghiu.

3.12. Analiza SWOT a cadrului natural

<i>PUNCTE TARI</i>	<i>PUNCTE SLABE</i>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Așezarea geografică, la distanțe relativ mici față de principalele orașe din județ ✓ Una dintre cele mai vechi comune din județul Mureș ✓ Locație cu bogată încărcătură istorică ✓ Comuna ocupă o suprafață mare comparativ cu alte comune din județ și are în administrație un număr de 10 sate ✓ Comuna dispune de suficiente surse de alimentare cu apă ✓ Climă relativ blândă cu veri răcoroase și ierni ferite de vânturi puternice ✓ Floră și faună diversificate ✓ Terenul comunei Gurghiu este corespunzător oricărui tip de construcție ✓ Importante resurse naturale de sare, substanțe minerale terapeutice, depozite de bolovăniș, pietriș și balast, extrase în numeroase puncte și folosite ca materiale de construcție brute sau prelucrate industria 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Slabă exploatare a zăcămintelor de sare și izvoarelor cu ape sărate (exploatări doar la nivel local) ✓ Slabă protejare a resurselor naturale de suprafață

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Valorificarea la un nivel mai ridicat al resurselor naturale de suprafață (păduri) și de subsol (zăcăminte de sare, izvoare sărate, piatră și bolovăniș) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Apariția viiturilor și inundațiilor datorate fenomenelor meteorologice deosebite: pătrunderea maselor de aer cald și umed, creșteri semnificative ale temperaturii aerului și căderi de cantități importante de precipitații lichide

Concluzii

Relief variat, floră și faună diverse care oferă un peisaj pitoresc, existența unor areale turistice deosebite și a rezervațiilor Poiana narciselor, Parcul dendrologic Gurghiu, Pădurea Mociar.

Comuna dispune de resurse naturale de suprafață și de subsol.

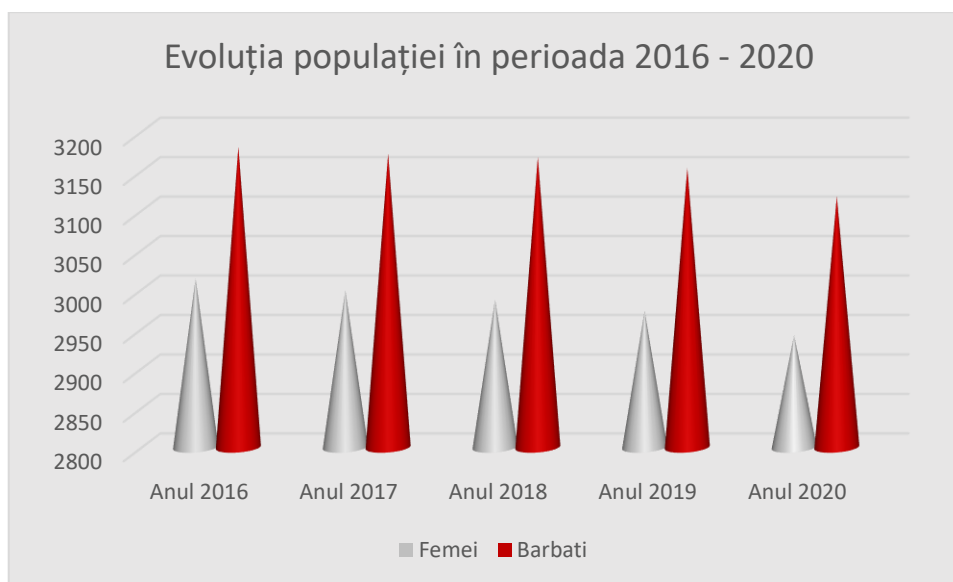
Exista riscul apariției inundațiilor și viiturilor din cauza stratului freatic aflat la mică adâncime și a fenomenelor meteo deosebite.

Poluare scăzută a aerului pe munte, climat răcoros de munte, cu aer bogat în ioni negativi și aerosoli. Zonă ferită iarna de acțiunea crivățului.

4. DEMOGRAFIE

Populația comunei Gurghiu, potrivit ultimelor date oferite de către INSSE, aferentă anului 2020 se ridică la un număr de 6,060 de locuitori, în creștere față de Recensământul Populației și Locuințelor efectuat în anul 2011 când se înregistrau un total de 5,988 de locuitori.

Figura 19 Evoluția populației în perioada 2016 - 2020

Sursa: <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

În funcție de limba maternă, majoritatea locuitorilor sunt vorbitori de limba română, urmând, cu peste o treime din populație, vorbitorii de limba maghiară.

Tabel 2 Evoluția populației comunei Gurghiu pe localități

Localitate	Numărul de locuitori/ani							
	1930	1956	1966	1973	1975	1992	2002	2011
Gurghiu	1.672	1.348	1.606	1.525	1.620	2.062	2.004	1.956
Adrian	503	477	421	465	425	322	318	301
Cașva	1.234	840	791	837	825	642	570	512
Comori	544	611	619	649	590	310	237	207
Fundoaia	0	140	150	189	167	175	138	124
Glajarie	1.430	1.724	1.693	2.160	1.994	1.873	1.800	1.687
Larga	0	109	140	117	110	119	125	116
Orsova	1.453	974	993	1.053	1.005	811	752	676
Orsova - Padure	0	238	244	209	211	169	171	146
Pauloaia	1.234	190	235	265	268	280	269	261
Total	8.070	6.651	6.892	7.469	7.215	6.763	6.384	6.166

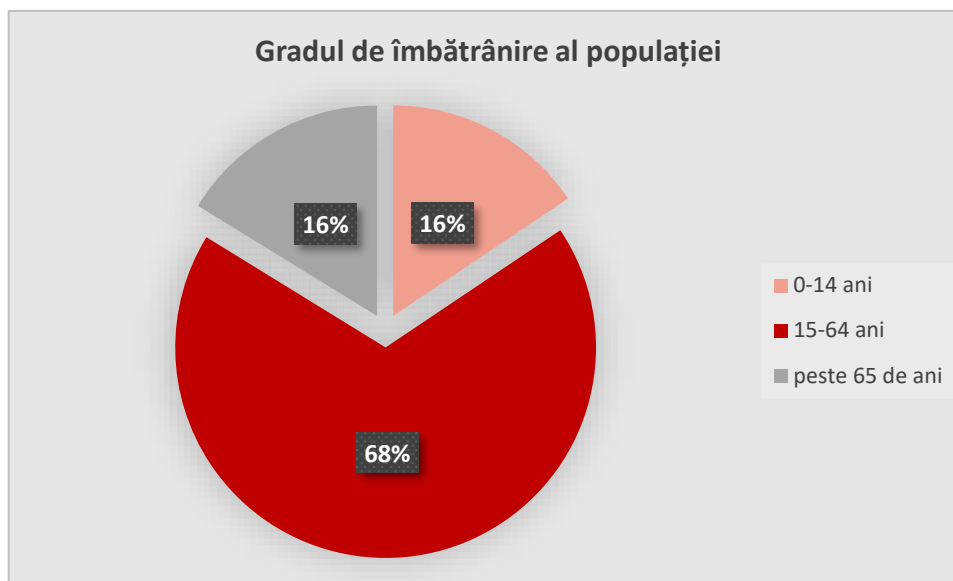
Sursa: Planul Urbanistic General – Gurghiu, vol I – noiembrie 2012

Populația pe grupe de vârstă

În ceea ce privește populația pe sexe și grupe de vârste, populația de sex masculin este majoritară între grupele de vârstă 0-54 de ani, înregistrând un regres la toate grupele de vârstă de peste 55 ani.

Conform datelor publicate INSSE se remarcă o egalitate între procentajele populației tinere (0-14 ani) și populația vârstnică (peste 65 ani). Luând în calcul scăderea natalității, rezultă o tendință de îmbătrânire a populației stabile de pe raza comunei Gurghiu.

Figura 20 Gradul de îmbătrânire al populației

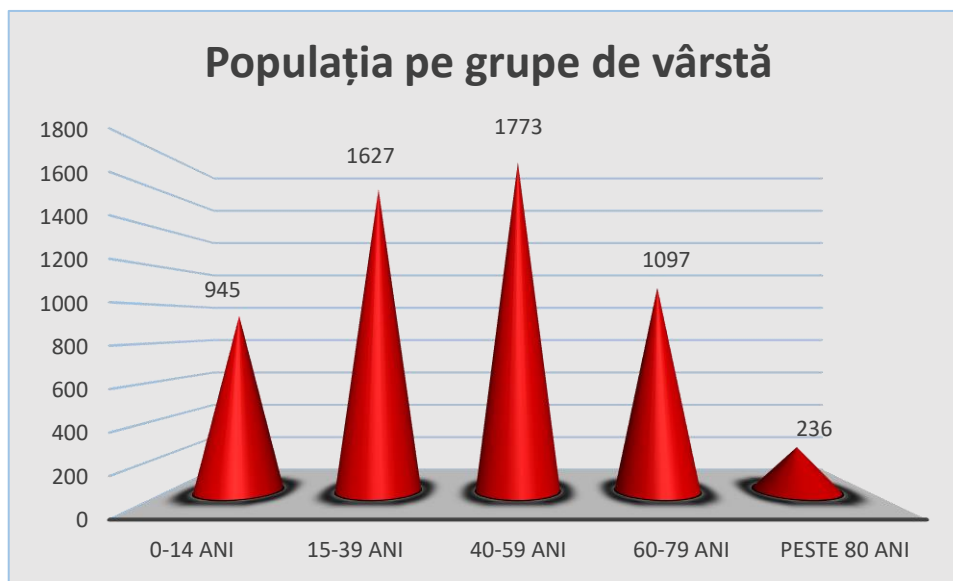

Sursa: <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Din datele INSSE, populația cu domiciliul în comuna Gurghiu, la 1 iulie 2020, se împarte pe grupe de vârstă, după cum urmează:

- între 0 – 14 ani : 945 persoane;
- între 15 – 39 ani: 1627 persoane;
- între 40 – 59 ani: 1773 persoane;
- între 60 – 79 ani: 1097 persoane;
- peste 80 de ani : 236 persoane.

Figura 21 Gradul de îmbătrânire al populației

Sursa: <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Tabel 3 Evoluția populației pe grupe de vârstă și sexe în perioada iulie 2016 – iulie 2020

Vârstă	2016	2017	2018	2019	2020
0 - 14 ani	457	469	477	490	482
<i>masculin</i>	230	237	236	246	243
<i>feminim</i>	227	232	241	244	239
15 - 39 ani	964	953	952	955	948
<i>masculin</i>	503	497	499	491	489
<i>feminim</i>	461	456	453	464	459
40 - 59 ani	847	854	890	891	907
<i>masculin</i>	458	457	466	469	482
<i>feminim</i>	389	397	424	422	425
60 - 79 ani	524	517	519	528	520

<i>masculin</i>	226	234	237	244	247
<i>feminim</i>	298	283	282	284	273
<i>peste 80 ani</i>	107	116	116	117	126
<i>masculin</i>	37	31	31	33	37
<i>feminim</i>	70	85	85	84	89
TOTAL	2,899	2,909	2,954	2,981	2,983

Sursa: prelucrare proprie a datelor furnizate <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Analizând structura populației comunei Gurghiu pe grupe de vârstă și ținând cont de gruparea pe sexe se constată următoarele:

- Grupa 0-19 ani – populația de gen masculin are un ușor avans față de cea de gen feminin, depășind-o în valori absolute cu 20 persoane;
- Grupa 20-59 ani – populația de gen masculin are un avans față de cea de gen feminin, depășind-o în valori absolute cu 219 persoane;
- Grupa peste 60 ani – balanța se înclină în favoarea persoanelor de gen feminin, care la nivelul acestei grupe dețin majoritatea, respectiv 748 persoane, față de 585 persoane de gen masculin.

Tabel 4 Evoluția populației pe grupe de vârstă și sexe în perioada iulie 2016 – iulie 2020

Vârstă	2016	2017	2018	2019	2020
0 - 19 ani	1326	1334	1330	1314	1272
<i>masculin</i>	704	715	720	723	696
<i>feminim</i>	622	619	610	591	576
20 - 59 ani	3557	3515	3504	3492	3455
<i>masculin</i>	1917	1892	1876	1855	1837

feminim	1640	1623	1628	1637	1618
peste 60 ani	1312	1322	1321	1321	1333
masculin	560	565	572	576	585
feminim	752	757	749	745	748
TOTAL	6195	6171	6155	6127	6060

Sursa: prelucrare proprie a datelor furnizate <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Populația comunei Gurghiu, raportată la nivelul anului 2020, conform informațiilor INSSE, este una echilibrată din punct de vedere al reprezentării pe sexe. În ceea ce privește grupele de vârstă ponderea cea mai mare o înregistrează persoanele cu vârstă cuprinsă între 20 și 59 ani.

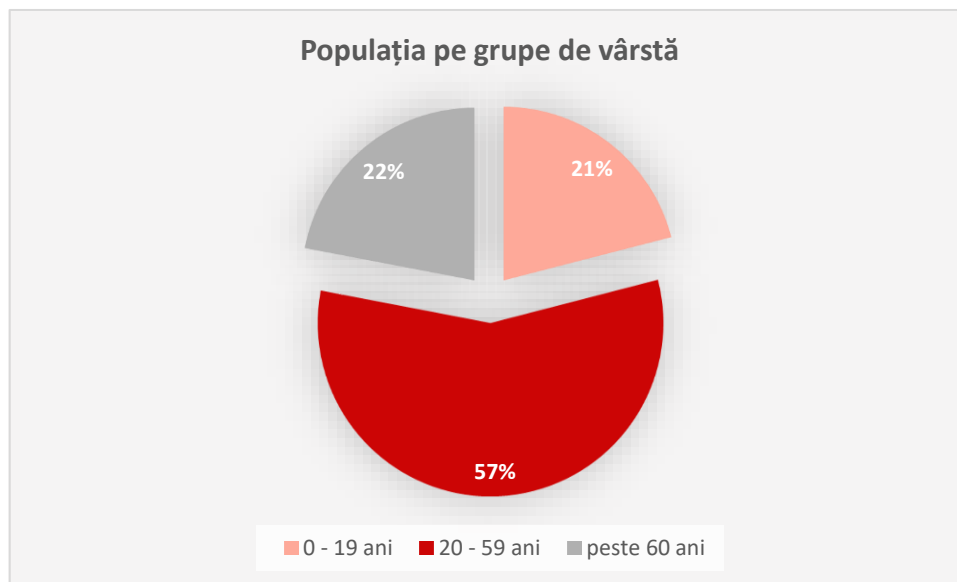
Analizând datele cu privire la structura populației stabile pe grupe de vârstă și sexe în perioada 2016-2020 observăm că la nivelul comunei, paritatea populației de gen feminin și masculin se prezintă astfel:

- ✓ echilibrată pentru populația sub 19 ani, având o ușoară scădere, mia ales in anul 2020;
- ✓ cu o ușoară superioritate a persoanelor de gen masculin pentru cei între 20 - 59 ani;
- ✓ cu o ușoară superioritate a persoanelor de gen feminin pentru cei de peste 60 ani.

Populația cu vârstă școlară deține o pondere mai scăzută ca urmare a scăderii ratei natalității în ultimii ani, scăderea ratei fertilității și a modificării comportamentului demografic al femeilor.

Raportându-ne la proiectarea structurii ocupaționale, la nivel de comună, trebuie asigurate locuri de muncă cu o calificare specifică, în mod egal pentru femei și pentru bărbați.

Figura 22 Populația pe grupe de vârstă

Sursa: prelucrare proprie a datelor furnizate <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

La nivelul comunei, ponderea populației vârstnice este aproximativ egală cu ponderea populației tinere, cel mai mare procent fiind ocupat de populația cu vârstă mijlocie și cu putere de muncă, respectiv 57%.

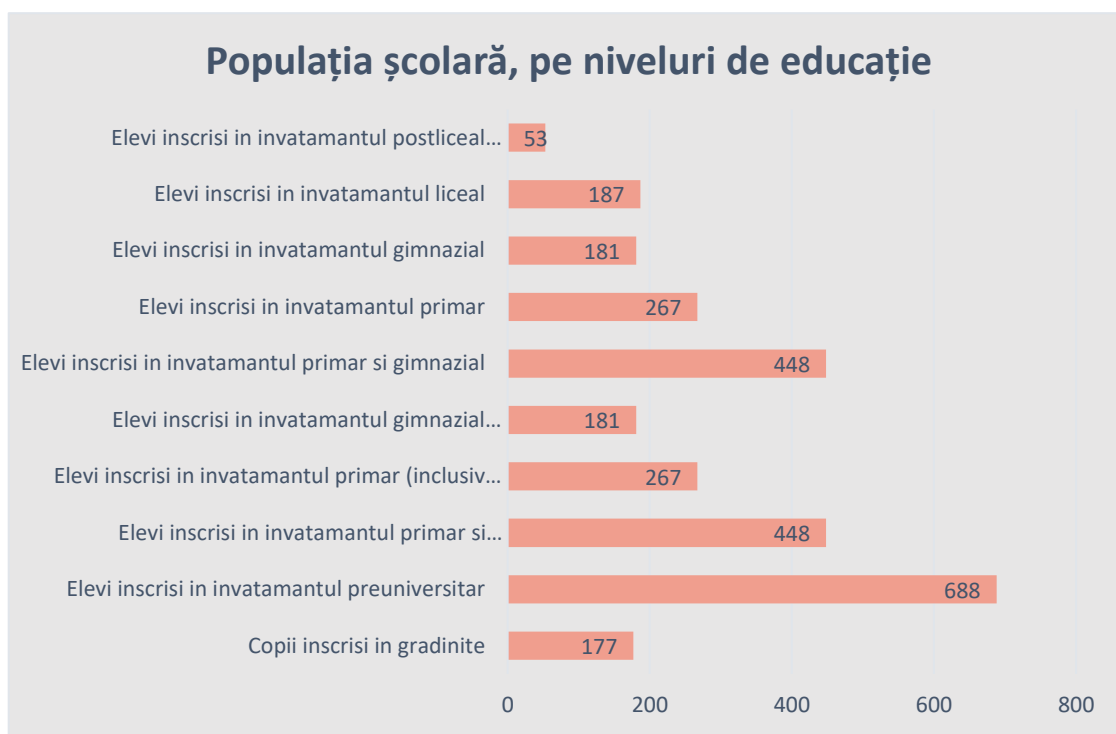
Tabel 5 Structura populației comunei Gurghiu, pe grupe de vârstă și pe sexe, iulie 2020

	0 - 19 ani	20 - 59 ani	Peste 60 ani	Total
masculin	696	1837	585	3118
feminin	576	1618	748	2942
ambele sexe	1272	3455	1333	6060

Sursa: prelucrare proprie a datelor furnizate <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Analizând datele cu privire la structura populației pe grupe de vârstă și sexe (tabelul) se observă că la nivelul comunei, paritatea populației de gen masculin prezintă o superioritate comparativ cu populația de gen feminin, în ceea ce privește categoriile de vârste 0 – 19 ani și 20 – 59 ani, în antiteză cu grupa de vârstă peste 60 de ani unde persoanele de gen feminin sunt într-un număr mai reprezentativ comparativ cu cel al populației pentru de gen masculin.

Figura 23 Populația școlară, pe niveluri de educație

Sursa: <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

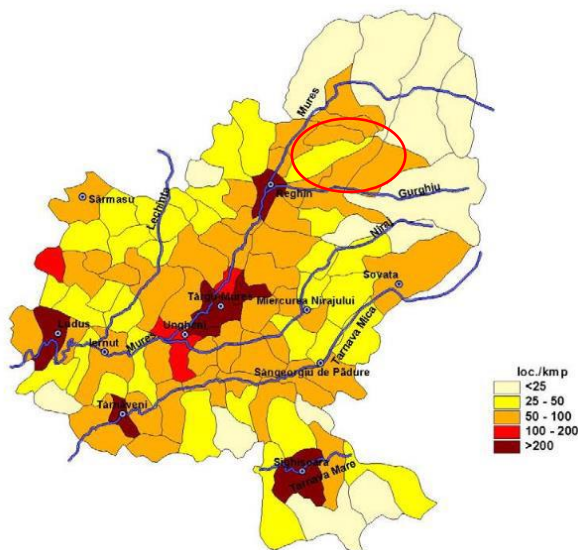
Densitatea populației

Densitatea populației reprezintă numărul de persoane pe unitate de suprafață, măsurându-se în general în persoane pe kilometru pătrat, obținându-se prin împărțirea numărului de locuitori la suprafață în kilometri pătrați.

La nivelul comunelor județului Mureș, densitățile cele mai ridicate se întâlnesc în apropierea reședinței de județ sau orașelor iar valorile minime corespund comunelor din zona montană.

Densitatea populației (raportată la numărul locuitorilor din anul 2020):

Figura 24 Densitatea populației – Județul Mureș – 2020

Sursa: www.cjmures.ro

Tabel 6 Densitatea populației

Populația 2011 Densitatea (loc/Ha)	Suprafața în Ha	Densitatea (loc/Ha)
6.060	12.639	0,479468

Sursa <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

În funcție de repartiția pe așezări, comuna Gurghiu se numără printre cele mai populate comune ale județului, ocupând locul al 4-lea, după comuna Sângeorgiu de Mureș, Sâncraiu de Mureș și Band¹³.

În comuna Gurghiu s-a înregistrat o creștere a numărului de căsătorii în anii: 2018 – 59 de căsătorii, 2019 – 45 de căsătorii și a urmat o scădere majoră în 2020 – 25 de căsătorii și o descreștere a numărului de divorțuri: 2018 – 17 divorțuri, 2019 – 7 divorțuri, 2020 – 6 divorțuri.

Tabel 7 Populația după starea civilă în comuna Gurghiu

	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
Căsătorii	38	34	59	45	25
Divorțuri	9	8	17	7	6

Sursa: <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Mișcarea naturală a populației

Natalitatea se exprimă pe baza raportului dintre numărul total al nașterilor (născuții vii) dintr-o anumită perioadă de timp (de regulă – un an) și numărul mediu al populației din perioada respectivă. În mod omonim se recurge la evaluarea mortalității. În baza componentelor menționate se determină bilanțul demografic natural (sporul natural).

La nivel județului Mureș, sporul natural (diferența algebrică între numărul născuților vii și cel al decedaților din rândul unei populații determinate, într-o perioadă de timp determinată) este negativ de mai bine de un deceniu și jumătate.

Rata sporului natural al comunei Gurghiu este una negativă în anul 2020 - numărul născuților vii este mai mic decât numărul decedaților. Cea mai ridicată valoare înregistrată din ultimii 10 ani a fost în anul 2017, moment în care numărul celor născuți vii a fost cel mai mare din perioada analizată, totodată înregistrându-se un număr

¹³ Populația și potențialul demografic 2012 – PATJ Mureș

mai mic de decese raportate din comuna Gurghiu. Cu toate acestea la nivelul județului Mureș sporul natural înregistrat în 2020 este cel mai scăzut din ultimii 10 ani.

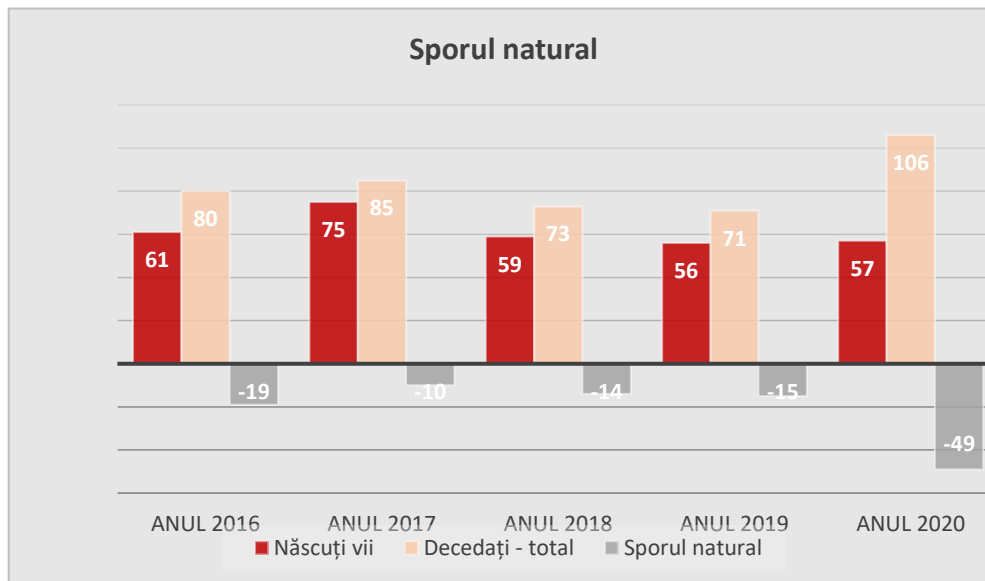
Sporul natural al comunei Gurghiu este unul negativ - numărul născuților-vii este mai mic decât numărul decedaților – înregistrând cea mai mică valoare din ultimii 5 ani 106 decedați – 57 născuți, evoluția sa descendentă conducând la creșterea ratei de îmbătrânire a populației.

Tabel 8 Sporul natural în comuna Gurghiu

	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
Născuți vii	61	75	59	56	57
Decedați - total	80	85	73	71	106
Sporul natural	-19	-10	-14	-15	-49

Sursa: <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Figura 25 Sporul natural în comuna Gurghiu

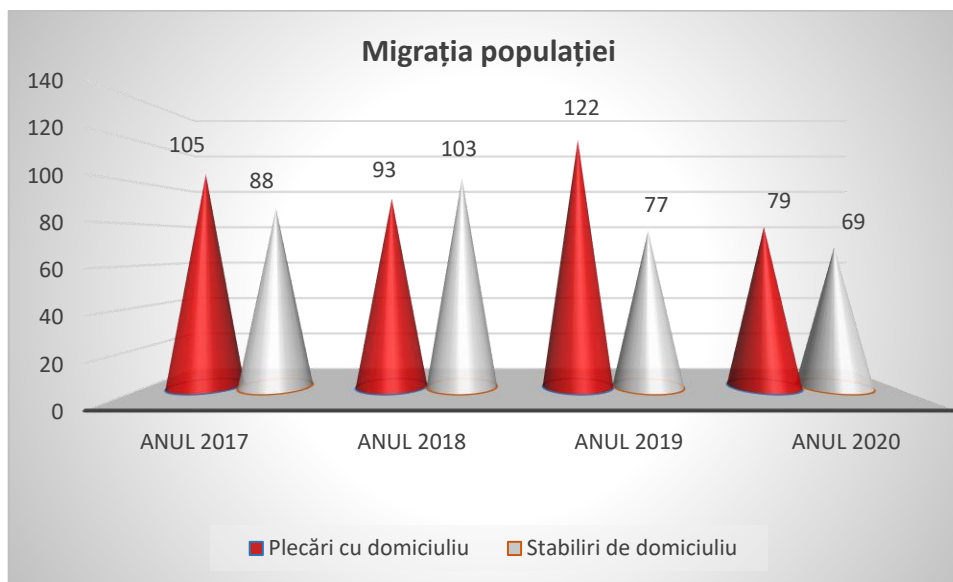
Sursa prelucrarea proprie a datelor furnizate: <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Migrația populației

În sens restrâns prin migrație se înțelege deplasarea populației dintr-o localitate în alta, însoțită de schimbarea statutului rezidențial (domiciliul stabil). Orice persoană care înregistrează evenimentul "migrație" apare într-o dublă ipostază: emigrant pentru localitatea de unde pleacă și imigrant pentru localitatea unde își stabilește noul domiciliu.

Mișcarea migratorie a populației nu are un caracter întâmplător, ea fiind determinată în primul rând de factori de natură economică și în mai mică măsură de factori socio-culturali sau politici.

Figura 26 Migrația populației comunei Gurghiu în funcție de plecări/stabiliri de domiciliu

Sursa: prelucrare proprie a datelor furnizate <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Structura populației după religie

Structura populației după religie relevă faptul că predomină credincioșii ortodocși, în pondere de 66,16%. Alte religii declarate la Recensământul Populației și al Locuințelor 2011: sunt reformată, romano-catolică, penticostală, greco-catolică, fiind prezente însă și alte religii precum și atei sau persoane care nu și-au declarat religia. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (66,16%), dar există și minorități de romano-catolici (24,64%), reformați (2,5%), penticostali (1,56%) și greco-catolici (1,54%).

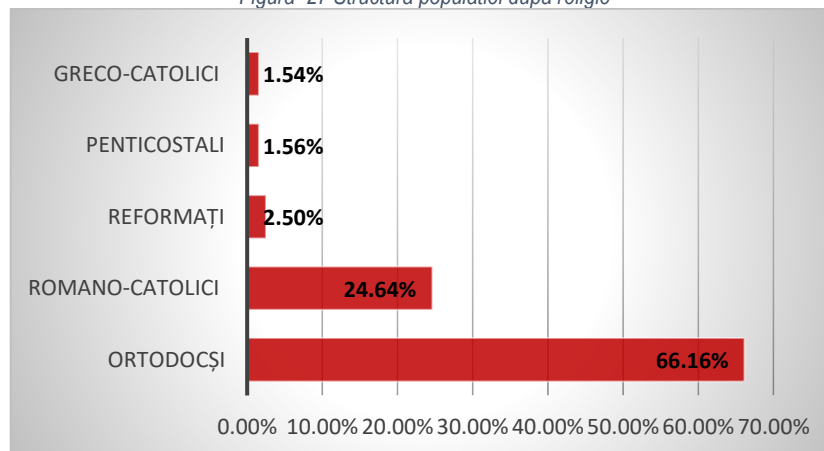
Structură după religie a populației Gurghiu, conform datelor ultimului recensământ (2011), este prezentată în tabelul de mai jos:

Tabel 9 Structura populației după religie

Structura populației după religie	
Ortodocși	66,16%
Romano-catolici	24,64%
Reformați	2,50%
Penticostali	1,56%
Greco-catolici	1,54%

Sursa: Institutul Național de Statistică – Recensământul Populației și Locuințelor 2011

Figura 27 Structura populației după religie

Sursa: Institutul Național de Statistică – Recensământul Populației și Locuințelor 2011

În comuna Gurghiu există în total 13 biserici, 1 casă de rugăciuni precum și o mănăstire.

Lista cu denumirile lăcașelor aparținând cultelor religioase

Gurghiu	Cultul Ortodox	Biserica cu hramul „Marele Mucenic Dimitrie”	Gurghiu, str. Tudor Vladimirescu, nr. 24
	Cultul Romano-Catolic	Biserica ”Sfântul Imre”	Gurghiu, str. Eroilor, nr.
	Cultul Romano-Catolic	Capela monument istoric situată pe Dealul Cetății	Gurghiu, str. Eroilor, nr.
	Cultul Reformat	Biserica	Gurghiu, Str. Petru Maior, nr. 66
	Cultul Greco-Catolic	Biserica	Gurghiu, str. Republicii, nr. 33
	Cultul Penticostal	Casă de rugăciune	Gurghiu, str. Republicii, nr.
	Cultul Adventist	Casă de rugăciune	Gurghiu, str. Republicii, nr.
Adrian	cultul ortodox	Biserica cu hramul „Sfânta Treime”	Gurghiu, sat Adrian, nr. 71
Cașva	cultul ortodox	Biserica cu hramul „Sfântul Vasile cel Mare”	Gurghiu, sat Cașva, nr. 14
	cultul ortodox	Biserica cu hramul „Sfânta Treime”	Gurghiu, sat Cașva, nr. 112

Comori	cultul ortodox	Biserica cu hramul „Sfântul Ierarh Nicolae”	Gurghiu, sat Comori, nr. 65
Glăjărie	cultul ortodox	Biserica cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril”	Gurghiu, sat Glăjărie, nr.190
	cultul ortodox	Biserica cu hramul „Sfânta Treime”	Gurghiu, sat Glăjărie, nr. 131
	Cultul Romano-Catolic	Biserica	Gurghiu, sat Glăjărie, nr.
	Cultul Reformat	Biserică	Gurghiu, sat Glăjărie, nr.
Orșova	cultul ortodox	Biserica cu hramul „Marele Mucenic Dimitrie”	Gurghiu, sat Orșova, nr. 51
Păuloaia	cultul ortodox	Mănăstirea ”Toți Sfinții,,	Gurghiu, sat Păuloaia

Cultul ortodox:

- Gurghiu - Biserica cu hramul „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie” - construită în anul 1858
- Adrian - Biserica cu hramul „Sfânta Treime” – construită în anul 1914
- Cașva - Biserica cu hramul „Sfântul Vasile cel Mare” – construită în anul 1858
 - Biserica cu hramul „Sfânta Treime” – construită în anul 1928
- Comori - Biserica cu hramul ”Sfântul Ierarh Nicolae” – construită în perioada 1944-1948. Vechea biserică de lemn datând din anul 1779, declarată monument istoric și de artă a fost strămutată în anul 1939 la Mănăstirea Lăpușna, jud. Mureș, unde se află și în prezent.

- Glăjărie – Biserica cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril” – construită în anul 1911
 - Biserica cu hramul „Sfânta Treime” – construită în anul 1852
- Orșova - Biserica cu hramul „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie” – construită în anul 1893
- Mănăstirea Cașva cu hramul „Toți Sfinții” – Păuloaia – reînființată în anul 1995 în locul vechii așezări monastice atestată documentar în anul 1557 și distrusă în sec. XVIII.

Cultul Romano-catolic

- Gurghiu
- Glăjărie

Cultul reformat

- Gurghiu – Biserica reformată din Gurghiu a fost distrusă în timpul asediului habsburgic din anul 1708 asupra Cetății Gurghiului și reconstruită în forma actuală în perioada 1758-1760. De la data demolării și până la data reconstrucției, pentru o perioadă de 50 de ani, în locașul de cult nu s-au putut oficia slujbe religioase.
- Glăjărie – Lăcașul de cult reformat din localitatea Glăjărie, în forma în care este și în prezent a fost ridicat pe o suprafață de teren donată de către familia Bornemisza.

5. INFRASTRUCTURA SOCIALĂ, EDUCAȚIE ȘI SĂNĂTATE

5.1. Educație și infrastructura educațională

Dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității prin formare inițială și continuă, pentru o piață a muncii flexibilă și globalizată, reprezintă obiectivele majore ale dezvoltării fiecărei națiuni.

Învățământul reprezintă unul din procesele de bază ale unei comunități, cu rolul de a orienta și consolida viziunea pentru dezvoltarea personală și profesională, atât a beneficiarilor direcți ai actului de predare, cât și a comunității locale în sine.

Pornind de la ideea mai sus menționată și de la faptul că cea mai mare bogăție a unei țări o reprezintă calitatea populației, dezvoltarea resurselor umane la nivelul Regiunii Centru va fi una dintre prioritățile de dezvoltare în următoarea perioadă.

După cum indică numeroase rapoarte, performanțele actuale ale sistemului de învățământ din România sunt nesatisfăcătoare, atât după standardele naționale cât și cele internaționale. Îmbunătățirea sistemului de educație duce la reducerea ratei șomajului și a riscului de sărăcie, precum și la îmbunătățirea nivelului de trai și a speranței de viață.

O problemă importantă a învățământului românesc rămâne în continuare rata ridicată a abandonului școlar. Potrivit statisticilor Eurostat în 2018, România a înregistrat un nivel ridicat al abandonului școlar timpuriu, de 16,4%, cât și o rată scăzută a populației cu vârste cuprinse între 30 și 34 de ani care a absolvit învățământul superior (24,6%).

O altă problemă este reprezentată de analfabetismul funcțional, conform studiilor realizate, România are punctaje slabe în ultimii ani în clasamentul PISA, care arată cât de pregătiți sunt elevii de 15 ani. Țara noastră se clasează pe locul 47 din 79 de țări. Gradul de analfabetism funcțional este mare: 44% dintre elevi nu înțeleg ce citesc.

Reducerea populației școlare are în principiu la bază scăderea populației, amplificarea fenomenului migrației, diferențele de infrastructură școlară dintre mediile de rezidență și abandonul școlar devenit cronic în mediile vulnerabile socio-economic.

La nivelul comunei Gurghiu există o unitate de învățământ acreditată, formată din Liceul Silvic Gurghiu cu 4 forme de învățare: profesional, preșcolar, primar, gimnazial, liceal și postliceal. Aceștia îi sunt arondate următoarele instituții:

- Școala gimnazială Gurghiu
- Școala primară Cașva
- Școala primară Orșova
- Grădinița cu program normal Orșova
- Grădinița cu program normal Gurghiu
- Grădinița cu program normal Adrian
- Școala gimnazială Glăjărie
- Grădinița cu program normal Cașva
- Școala primară Larga
- Grădinița cu program normal Glăjărie

Conform cartografierii școlare realizate de Ministerul Educației și Cercetării, configurația infrastructurii de învățământ existente în comuna Gurghiu după statut și formă de proprietate este următoarea:

Tabel 10 Situația unităților de învățământ din comuna Gurghiu

Unități de învățământ	Forma de proprietate	Statut	Niveluri de învățământ	Observații
Grădinița cu program normal Gurghiu	Publică de interes naționale și local	Arondată		Număr formațiuni de studiu: 6
Liceul Silvic Gurghiu	Publică de interes național și local	Cu personalitate juridică	<ul style="list-style-type: none"> ❖ preșcolar; ❖ primar; ❖ gimnazial; ❖ liceal; ❖ profesional 	Număr elevi: 831 Număr formațiuni de studiu: 10 Număr personal: 108

			❖ postliceal	
Școala Gimnazială Gurghiu	Publică de interes național și local	Arondată		Număr formațiuni de studiu: 12

Sursa: prelucrare date <https://www.siiir.edu.ro>

Evoluția elevilor în unitățile de învățământ din Gurghiu:

Tabel 11 Evoluția elevilor în unitățile de învățământ din Gurghiu în perioada 2015-2020

Niveluri de educatie	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
Copii înscriși în grădinițe	177	190	184	188	178	177
Elevi înscriși în învățământul primar	-	254	251	258	260	267
Elevi înscriși în învățământul gimnazial	-	227	219	182	181	181
Elevi înscriși în învățământul liceal	217	203	198	179	201	187
Elevi înscriși în învățământul profesional	43	49	22	10	-	-
Elevi înscriși în învățământul postliceal	55	45	40	53	42	53
Total	492	968	914	870	862	865

Sursa: prelucrare date <http://statistici.insse.ro/>

În vederea desfășurării unui act educațional la un nivel ridicat, toate unitățile școlare (grădiniță, școală și liceu) beneficiază de spații adecvate, utilizate corespunzător și cu materialele didactice necesare pentru a se putea desfășura un învățământ de calitate.

Școlile primare si gimnaziale:

1. Școala cu clasele I-IV, sat ORȘOVA

Clădirea Șc. Gen. Orșova a fost construită în anul 1959. Școala are o bibliotecă cu peste 720 volume, are 5 săli de clasă și un cabinet specializat de informatică cu 11 calculatoare. Prin Programul de dezvoltare a învățământului rural școala a fost modernizată prin amenajarea: centralei termice pe lemn, tâmplărie termopan, parchet laminat, acoperiș nou, gresie și grup sanitar interior. Școala dispune de: 13 calculatoare, un copiator multifuncțional, material didactic pe discipline de învățământ.

2. Școala cu clasele I-IV, sat LARGA

3. Școala cu clasele I-IV, sat CAȘVA

4. Școala cu clasele I-VIII, sat GLĂJĂRIE

Clădirea școlii generale Cașva s-a construit în anul 1951. Școala beneficiază de 1 bibliotecă cu peste 2.250 volume; are 5 săli de clasă și un cabinet specializat de informatică cu 11 calculatoare. Laboratorul de fizică-chimie este amenajat în sala de clasă. În ultimii ani, în cadrul Programului de dezvoltare a învățământului rural s-au amenajat: centrala termică pe lemn, grup sanitar modern, tâmplărie termopan, acoperiș nou și s-a realizat conectarea la internet. Aparatura de care dispune școala: 12 calculatoare, un copiator multifuncțional, sistem de alarmă și material didactic pe discipline de învățământ.

5. Școala cu clasele I-VIII, sat GURGHIU

Școala Generală din Gurghiu este unitate școlară cu personalitate juridică și este situată în centrul localității în vecinătatea Cetății istorice Gurghiu și a Colegiului Silvic Gurghiu. Actuala clădire a Șc. Gen. Gurghiu a fost construită în anii 1962-1963 și până în anul 1973 a funcționat cu denumirea „Liceul teoretic Gurghiu”, cuprinzând și clase de liceu. Șc. Gen. Gurghiu are 8 săli de clasă și un cabinet specializat de informatică.

Laboratoarele de fizică, chimie și biologie, respectiv cabinetul de limbă și literatură română sunt amenajate în sălile de clasă.

În ultimii ani s-a introdus apă, sistemul de încălzire centrală pe bază de gaz, s-a pus tâmplărie termopan, s-au amenajat două grupuri sanitare interioare și s-a realizat conectarea la internet. În anul 2008 s-a dat în funcțiune sala de sport situată într-un corp nou de clădire și dotată cu mobilier modern. Aparatura de care dispune Școala în birouri și sală profesorală este următoarea: 4 calculatoare conectate la internet, 2 copiatoare, 2 faxuri, un televizor color, laptop, videoproector, CD-player.

În cadrul școlii există o bibliotecă cu peste 8.700 volume.

Colegiul Silvic Gurghiu este unul din cele mai vechi Licee cu profil Silvic și printre cele mai renumite licee de profil, elevii liceului fiind premiați an de an la concursul pe țară "Cel mai bun Silvicultor". Liceul pregătește forța de muncă pentru sectorul silvic, asigurând nevoile de personal calificat pentru mai multe județe (Mureș, Sibiu, Brașov, Harghita, Alba, etc.). În cadrul școlii funcționează simultan patru forme de învățământ silvic: liceu tehnologic de specialitate, liceu teoretic-profil real și uman; școala de arte și meserii și școala postliceală. Ponderea mare a pădurilor în județul Mureș cât și în cele limitrofe, justifică pe deplin forma de învățământ silvic, cât și interesul. De asemenea Colegiul dispune de internat (parter și 2 etaje), cantină și sală de gimnastică.

Fondul bibliotecar al Colegiului Silvic numără 20.510 volume. Întregul ansamblu al Colegiului Silvic se află sub administrația Primăriei Gurghiu.

În plin centru se află și clădirea Căminului Cultural Gurghiu în incinta căruia se află și Biblioteca Comunală Gurghiu care funcționează într-un spațiu de 80 mp, ocupând două săli din incinta căminului cultural, secția de împrumut și lectură și un depozit de carte.

Copiii cu cerințe educative speciale (CES) pot beneficia de procesul instructiv-educativ-recuperator în cadrul Centrului Școlar de Educație Incluzivă nr. 3, S.A.M. Reghin.

Pe lângă aceste materiale Liceul Silvic Gurghiu deține 1 laborator de informatică dotate cu 26 calculatoare, 1 atelier pentru elevi, 1 laborator de fizică respectiv o bibliotecă și un laborator E5.

Clădirile care deserveșc buna desfasurare a sistemului educational al Liceului Silvic Gurghiu sunt urmatoarele:

- Cantina
- Internat
- Cladirea Ocol
- Scoala 2
- Sala de sport
- Scoala noua

În vederea obținerii unui act educațional performant, edilul comunei se preocupă continuu pentru îmbunătățirea condițiilor în care se desfășoară acesta, fiind în implementare, în prezent, următoarele proiecte finanțate prin programul POR 2014 – 2020:

- **„Achiziție tablete școlare și alte echipamente necesare desfășurării activității didactice on-line”**
– care are drept scop acțiuni specifice pentru rezolvarea nevoilor educaționale în contextul pandemiei de SARS-CoV-2 și de adaptabilitate a sistemului de învățământ online, fiind totodată un proiect necesar întrucât contribuie substanțial la desfășurarea în bune condiții a procesului educațional atât pentru elevi, cât și pentru cadrele didactice în contextul crizei pandemice create de coronavirusul SARS-CoV2.

5.2. Cultură și culte

Biblioteca Comunală Gurghiu

Înființată în anul 1956 având un nr. de 3.450 volume, în prezent Biblioteca deține un număr de 15.361 volume structurate după cum urmează:

Tabel 12 Volumele din biblioteca comunală Gurghiu

Literatură	1100	Limba română	13.000
Limba Maghiară	2361	Științe exacte și tehnică	1900
Generalități	110	Religie	100
Geografie	251	Istorie	350
Agricultură	450	Literatură pentru copii	1200

Colecțiile bibliotecii acoperă în mare măsură nevoile de lectură și informare a utilizatorilor: bibliografie școlară, beletristică, carte tehnică, istorie, geografie, dicționare etc. Dezvoltarea fondului de carte s-a realizat atât prin achiziții cât și prin donații ce provin de la persoane fizice în special cititori fideli ai bibliotecii.

Biblioteca comunală practică prin serviciile sale, împrumutul la domiciliu, consultarea documentelor în sala de lectură, popularizează cartea și biblioteca prin acțiuni culturale pe care biblioteca le organizează cu ajutorul cititorilor, elevilor, a cadrelor didactice și cu sprijinul Primăriei.

Pe raza comunei Gurghiu mai există 13 biserici, o casă de rugăciuni și o mănăstire (Cașva), 2 muzee, 6 cămine culturale (în localitățile Gurghiu, Adrian, Cașva, Comori, Glăjărie, Orșova administrate de Primărie), Asociația Folclorică Rugutu Gurghiu – cu activitate culturală, Asociația Comunităților Văii Gurghiului – cu activitate culturală și Asociația Micii Gurghieni - cu activitate educațională.

5.3. Sănătate

În comună funcționează:

- ◇ 3 cabinete independente de medicină de familie;
- ◇ 1 cabinet medical școlar (proprietate publică);
- ◇ 1 cabinet stomatologic – proprietate privată;
- ◇ 1 farmacie – proprietate privată;
- ◇ 1 cabinet medicină veterinară.

Cu privire la resursa umană în domeniul sănătății, comuna Gurghiu dispune

a. ca proprietate publică de:

- ◇ 3 medici de familie,
- ◇ 4 persoane ca personal mediu sanitar;

b. ca proprietate privată:

- ◇ 1 stomatolog,
- ◇ 4 farmaciști;
- ◇ 1 medic veterinar.

Raportat la numărul locuitorilor comunei Gurghiu, un medic de familie deservește aproximativ 2,020 de locuitori. Pentru servicii medicale de urgență sau pentru diferite specialități, altele decât medicina generală, locuitorii comunei sunt nevoiți să se deplaseze în orașul Reghin sau reședința de județ Târgu Mureș.

5.4. Analiza SWOT

ASISTENȚĂ SOCIALĂ	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Infrastructura sanitară acoperă necesitățile comunei ➤ Comuna dispune de infrastructură de învățământ diversă care produce forță de muncă specializată în domeniul silvic și fabricării produselor din lemn ➤ Școlile au fost renovate parțial și au fost dotate cu calculatoare ➤ Biblioteca dispune de un fond de carte care acoperă nevoile utilizatorilor ➤ Comuna dispune de terenuri și săli de sport 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nu există centru medical pentru urgențe ➤ Aproximativ 12% din populația comunei are nevoie de fondurile de asistență socială ➤ Școlile își desfășoară activitatea în clădiri vechi care necesită investiții de reabilitare ➤ Medicii de familie trebuie să deservească un număr mare de pacienți, media de pacienți pe medic de familie depășind media de pe județul Mureș unde 1 medic deservește cca. 1.843
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Atragerea de fonduri europene nerambursabile pentru modernizarea infrastructurii educaționale, sanitare și a căminelor culturale 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Unele școli și grădinițe își desfășoară activitatea în clădiri vechi care prezintă pericol pentru elevi ➤ Creșterea numărului de locuitori care necesită ajutor social

6. AMENAJAREA ȘI ECHIPAREA TERITORIULUI

6.1. Infrastructura rutieră și/sau feroviară

Satul Gurghiu este străbătut de DJ 153 C care face legătura dintre DN 15 de la Târgu Mureș până la Reghin și DN 12. În satul Adrian se poate ajunge pe drumul județean DJ 154 E. În afară de drumurile județene care străbat comuna amintim și drumurile comunale, drumurile forestiere, drumurile laterale și de acces.

Drumurile comunale au o lungime totală de aproximativ 21 km, după cum urmează:

- ◇ DC 7 Gurghiu – Cașva – Păuloaia – Fundoaia - Glăjărie, 11 km
- ◇ DC 9 Gurghiu – Orșova, 4 km
- ◇ DC 10 Gurghiu – Comori, 6 km

Aceste 3 drumuri comunale se află sub administrația Primăriei Gurghiu, făcând parte din patrimoniul domeniului public al comunei Gurghiu.

Drumurile sătești însumează 48 km, drumurile forestiere totalizează aproximativ 35 de km (însușind o suprafață de 21 ha) și sunt în stare avansată de degradare, necesitând reparații. Toți cei 35 de km de drumuri forestiere (8 drumuri forestiere) fac parte din patrimoniul domeniului public al comunei Gurghiu.

Tot în patrimoniul domeniului public al comunei intră 26,1 km de drumuri vicinale. Dintre acestea 12,1 km de drumuri vicinale au îmbrăcăminte din balast restul de 14 km având îmbrăcăminte de pământ.

Dintre strazile aflate în patrimoniul și sub administrația Primăriei Gurghiu, 10 km de străzi au îmbrăcăminte asfaltică iar 38,4 km au îmbrăcăminte din balast.

Primăria Gurghiu mai deține: 2 poduri din beton (însușind 30 de m lungime), 1 pod cu schelet din lemn, 74 de podețe (construite din tuburi de beton, grinzi de rezistență sau schelet din lemn), 4 punți (cu schelet din lemn), 7 gherete stație de autobuz.

Transportul de călători se desfășoară în mare parte cu autobuze sau cu maxi taxi-urile care circulă între comuna Gurghiu și Reghin. Există cursele: Reghin – Gurghiu – Glăjărie, Gurghiu – Orșova Sat. În afară de aceste

mijloace de transport, deplasarea populației se efectuează și cu autoturismele aflate în proprietatea privată a locuitorilor din comună. Cea mai apropiată autogară este la Reghin.

Momentan circulația în comuna Gurghiu este exclusiv rutieră, dar până în anul 1971 localitatea era deservită și de o cale ferată îngustă care făcea legătura între Localitățile Reghin-Gurghiu-Lăpușna.

Cea mai apropiată rută feroviară este București – Târgu Mureș – Deda – Gheorghieni, ce străbate Defileul Mureșului având locuri de oprire în principalele localități de acces în Munții Gurghiu. Cea mai apropiată gară este la Reghin.

Munții Gurghiu sunt traversați de două șosele regionale Gheorgheni – Odorhei și Gheorgheni – Praid.

Rețeaua de căi ferate

Cea mai apropiată rută feroviară este București – Târgu Mureș – Deda – Gheorghieni, ce străbate Defileul Mureșului având locuri de oprire în principalele localități de acces în Munții Gurghiu. Cea mai apropiată gară este la Reghin.

Figura 28 Localizarea pe hartă a căii ferate Târgu Mureș-Deda-Gheorghieni

Sursa: www.wikimedia.org

6.2. Monumente de patrimoniu

Lista monumentelor istorice înscrise în Patrimoniul cultural național al României aflate pe teritoriul administrativ al comunei Gurghiu¹⁴:

Cod LMI	Denumire	Localitate	Adresa	Datare
MS-I-s-B-15381 (Cod RAN: 117328.01)	Situl arheologic de la Gurghiu	sat Gurghiu; comuna Gurghiu	"dealul Rakoczi", "dealul Cetății"	
MS-I-m-B-15381.01 (Cod RAN: 117328.01.02)	Cetate	sat Gurghiu; comuna Gurghiu	"dealul Rakoczi", "dealul Cetății"	sec. XIV
MS-I-m-B-15381.02 (Cod RAN: 117328.01.01)	Cetate medievală	sat Gurghiu; comuna Gurghiu	"dealul Rakoczi", "dealul Cetății"	Epoca medievală
MS-I-s-B-15382 (Cod RAN: 117328.02)	Așezarea romană de la Gurghiu	sat Gurghiu; comuna Gurghiu	în vatra satului	Epoca romană
MS-II-a-A-15691 (Cod RAN: 117328.04)	Fabrica de porțelan	sat Gurghiu; comuna Gurghiu		sec. XVII
MS-II-a-A-15692	Ansamblul castelului Bornemisza	sat Gurghiu; comuna Gurghiu	Str. Eroilor 2	sec. XVIII - XIX
MS-II-m-A-15692.01	Castelul Bornemisza	sat Gurghiu; comuna Gurghiu	Str. Eroilor 2	sec. XVIII - XIX

¹⁴ http://ro.wikipedia.org/wiki/Lista_monumentelor_istorice_din_judete

MS-II-m-A-15692.02	Capela Rakoczi și turnul	sat Gurghiu; comuna Gurghiu	Str. Eroilor 2	1730 (capela), 1867 (turnul)
MS-II-m-A-15692.03	Parc dendrologic	sat Gurghiu; comuna Gurghiu	Str. Eroilor 2	sec. XIX

Alte vestigii descoperite pe teritoriul comunei sălășluiesc în următoarele așezăminte muzeale¹⁵:

- ◇ Muzeul Național Budapesta – vârfuri de săgeți și un vârf de lance din bronz, descoperite în vatra localității Glăjărie;
- ◇ Muzeul Județean Mureș – oală cu trei torți, urnă decorată, vas bombat, vas mic cu două torți, capac de vas – toate din epoca Latene, descoperite în vatra localității Cașva;
- ◇ Muzeul Unirii, Alba Iulia – ciocan de bronz, descoperit în localitatea Adrian.

Celelalte vestigii antice descoperite în zona, se păstrează în muzeele locale ale localităților din regiune.

Primăria Gurghiu deține pe lista bunurilor care aparțin domeniului public 3 Monumente ale Eroilor (unul în localitatea Gurghiu și 2 în localitatea Glăjărie).

6.3. Parcuri și zone de agrement

În comună lipsesc spațiile verzi amenajate, plantații de aliniament, plantații de protecție

Pentru agrement, pe teritoriul comunei Gurghiu pot fi enumerate: Parcul Dendrologic, Poiana narciselor, Pădurea Mociar, două terenuri de fotbal (cu gazon natural la Colegiul Silvic și cu gazon artificial în satul Glăjărie), un teren de fotbal cu gazon artificial – particular, trei săli de sport (în satul Gurghiu, la Colegiul Silvic și în satul Glăjărie).

¹⁵ Valea Gurghiului, Istorie și spiritualitate – Ilie Frandăș

Primăria Gurghiu deține pe lista bunurilor care aparțin domeniului public: 1 teren de sport, Parcul Dendrologic, 1.143 ha de pășuni.

6.4. Infrastructura tehnico-edilitară (apă, energie electrică, termică și regenerabilă, gaze naturale)

Infrastructura tehnico-edilitară reprezintă ansamblul sistemelor de utilități publice destinate furnizării-prestării serviciilor de utilități publice; infrastructura tehnico-edilitară aparține domeniului public ori privat al unităților administrativ-teritoriale și este supusă regimului juridic al proprietății publice ori private potrivit legii.

Infrastructura comunei este bună și constă din:

Rețea de alimentare cu apă în locuințe și instalație de canalizare

Toate satele din comuna Gurghiu sunt alimentate cu apă potabilă din conducta de aducțiune de la Stația de tratare din Reghin și din izvoare de suprafață.

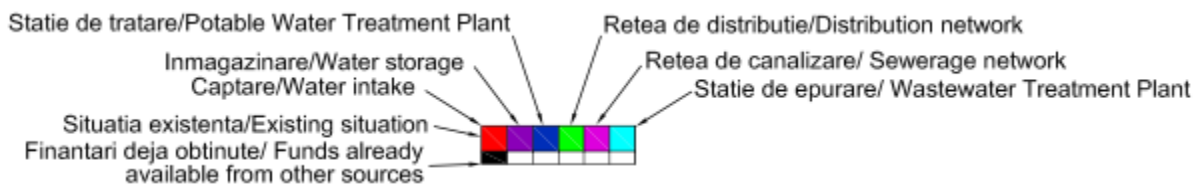
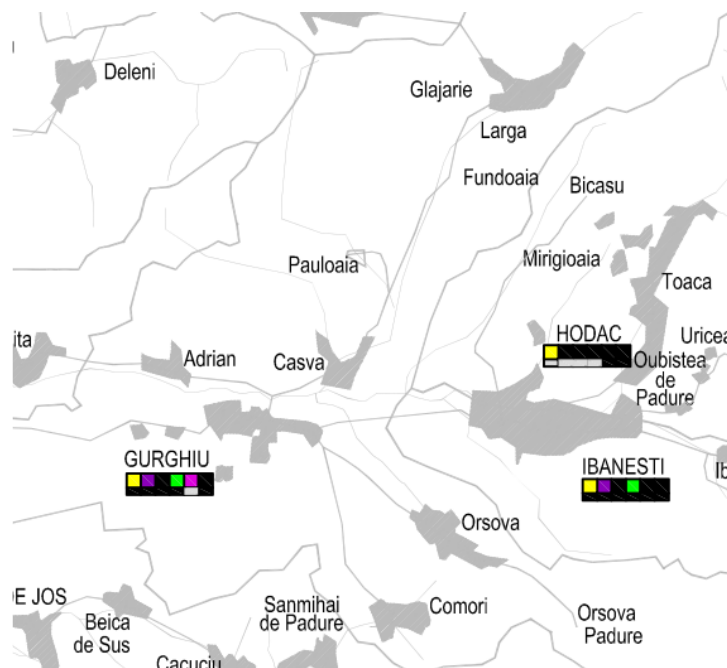
În cadrul comunei Gurghiu 1.720 locuințe dispun de alimentare cu apă potabilă. Lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile măsoară 41 km (2012), cu 26,3 km mai mult decât în 2011. Capacitatea instalațiilor de producere a apei potabile este de 830 mc/zi, iar cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor în 2012 a fost de 76 mii mc (mai mult decât în 2011 cu 32 mii mc).

Primăria Gurghiu deține în administrare: sistemul de alimentare cu apă potabilă al localității Gurghiu, sistemul de alimentare cu apă al localităților Adrian și Comori, bazin îmbăiere ovine, 4 fântăni cu apă, o fântână de sare.

Rețeaua de canalizare acoperă doar o parte din localitatea Gurghiu, lungimea totală a conductelor de canalizare măsoară 1,9 km (indicator care nu a suferit modificări din 1983 până în 2012), iar pentru restul localității există o propunere de proiect pentru extinderea rețelei de canalizare și construcția unei stații de epurare.

În restul localităților componente comunei Gurghiu, nu există un sistem centralizat de canalizare, ea rezolvându-se prin fose septice și closete uscate. Se recomandă un sistem centralizat de colectare a apelor menajere.

Figura 29 Situația existentă rețea de canalizare

Sursa: http://www.cjmures.ro/Programe_actiuni/MasterPlan - 2007 - extras

Alimentarea cu energie electrică

Conform datelor preliminare ale Recensământului Populației și Locuințelor din anul 2011, în comuna Gurghiu sunt conectate la rețeaua de distribuție de curent electric 2.215 locuințe convenționale, reprezentând un procent de 97%. Distribuția energiei electrice este asigurată de S.C. FDFEE Electrica Transilvania Sud S.A.

Sursa de alimentare cu energie electrică este corelată la sistemul energetic național, respectiv prin LEA 20 kv și puncte de transformare (PT) aeriene și înzidite, care traversează teritoriul comunei Gurghiu.

Toate satele comunei dispun de rețea de iluminat public.

Alimentarea cu energie termică/încălzire central

Din totalul numărului de locuințe convenționale doar 327 de locuințe dispun de încălzire centrală, reprezentând 14% din numărul total de locuințe.

Alimentarea cu gaz

Rețeaua de distribuție a gazelor naturale acoperă localitatea de reședință. Această rețea de distribuție a gazelor naturale ar trebui extinsă în toate satele comunei. Lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor măsoară 21,7 km. Prin această rețea se distribuie 834 mii mc, iar pentru uz casnic 128 mii mc.

Rețeaua de distribuție a gazelor precum și stația SRM se afla în administrarea Primăriei Gurghiu.

6.5. Servicii poștale, telecomunicații și mass-media

Serviciile poștale sunt asigurate de furnizorul național Poșta Română, prin oficiul poștal Gurghiu din Str. Republicii nr. 1, com. Gurghiu, sat Gurghiu, Mureș, telefon: 0265/536242; e-mail: office@posta-romana.ro; web site: www.posta-romana.ro.

Complementar, există firme de servicii poștale și de curierat private, care în baza unei comenzi asigură servicii și pe raza comunei Gurghiu. Cele mai apropiate centre de colectare a coletelor se află la Reghin.

Comunei Gurghiu îi este alocat un singur cod poștal acesta este 547295.

Pentru telefonie fixă, pentru localitățile aflate pe teritoriul administrativ al județului Mureș se folosește prefixul județului, acesta fiind “0265” pentru rețeaua de distribuție Romtelecom și “0365” pentru rețeaua RDS&RCS. În afară de telefonie fixă, întreaga zonă este acoperită de operatorii de telefonie mobilă. 7 sate sunt conectate la rețeaua de distribuție de televiziune prin cablu.

6.6. Analiza SWOT a amenajării și echipării teritoriului

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Comuna este străbătută de un drum județean care face legătura între două drumuri naționale ➤ Toate satele comunei dispun de energie electrică ➤ Toate satele comunei dispun de alimentare cu apă ➤ Existența rețelei de distribuție a gazelor naturale în localitatea de reședință ➤ Existența unor monumente înscrise în Patrimoniul cultural al României ➤ Existența unor zone de agrement 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lipsă acces la infrastructura feroviară ➤ Rețelele de canalizare și gaze nu există în toate satele comunei ➤ Rețeaua de canalizare existentă acoperă doar o parte din necesar și necesită reabilitare ➤ Starea drumurilor este precară și necesită reabilitări ➤ Slabe investiții pe domeniul public în ultimii ani ➤ Lipsa spațiilor verzi amenajate sau a locurilor de joacă pentru copii
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Atragerea de fonduri nerambursabile pentru îmbunătățirea și/sau extinderea infrastructurii rutiere, dezvoltarea rețelei de canalizare, dezvoltarea rețelei de distribuție a gazului metan ➤ Amenajarea de spații verzi și locuri de joacă pentru copii 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Stadiu avansat de degradare al monumentelor istorice și al ariilor/ parcurilor naturale protejate

7. MEDIU

7.1. Protecția naturii și a peisajului. Biodiversitate, habitate, floră și faună

Comuna Gurghiu se încadrează cu 15 procente din suprafața teritoriului administrativ în situl Natura 2000 Călimani – Gurghiu¹⁶. Situl Călimani-Gurghiu acoperă cea mai mare parte a celor două masive vulcanice - Munții Călimani și Munții Gurghiului. În această regiune există una dintre cele mai importante populații și centre genetice pentru carnivore din Carpați: urs brun (*Ursus arctos*) - peste 400 exemplare, lup (*Canis lupus*) – 100 - 120 exemplare și râs (*Lynx lynx*) – 70 - 80 exemplare – respectiv o concentrare semnificativă a speciilor de floră și faună ocrotite prin legea națională și Directivele U.E. Procentul habitatelor de interes european depășește 95%. Conform Manualului habitatelor sunt 13 habitate, (din care 4 de importanță deosebită conform Directiva Habitate), 18 specii de păsări, 9 specii de mamifere, 2 de reptile, 5 de pești, 6 specii de nevertebrate și 8 specii de plante sunt de interes comunitar.

Clase de habitat (pondere în %) - Pajiști seminaturale umede, pășuni mezofile (5%) pajiști alpine și subalpine (3%), păduri caducifoliolate (16%), păduri de conifere (34%), păduri mixte (39%), stâncării interioare, grohotișuri. Alte terenuri (inclusiv zone urbane, rurale, căi de comunicație, rampe de depozitare, mine, zone industriale) 1%. Alte caracteristici ale sitului: Munții Călimani și Gurghiu sunt munți de origine vulcanică având pante mari (media peste 30 grade), relief extrem de variat și frământat, cu aglomerate vulcanice, ce dau forme de relief specifice, de un mare pitoresc. Morfologia reliefului alături de caracteristicile bio-pedo-climatice specifice favorizează menținerea unei biodiversități deosebit de valoroase.

Molidul de rezonanță din Pădurea Lăpușna¹⁷

Prin contractul de custodie încheiat în 2004, Direcția Silvică Mureș prin Ocolul Silvic Gurghiu a luat în custodie aria protejată cu o suprafață totală de 77,8 ha și face parte din UP VI ua 42 A, 43 B, 44 B52. Este o arie împădurită cu specii forestiere de molid cu o vârstă de peste 170 de ani (90%) și fag (10%). Doar pe 10% din

¹⁶ www.osrgh.ro/natura-2000

¹⁷ cesavezi.ro/obiective-turistice/7-rezervatii-naturale

suprafața rezervației există molid tânăr, de 15-20 de ani. Diametrele copacilor depășesc 75 cm, iar înălțimile, 38 m.

Rezervația a fost înființată prin Legea 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate. Aria protejată s-a dezvoltat aici datorită solurilor profunde foarte bogate în humus, cu o circulație bună a apei și substanțelor nutritive. Acestea s-au format datorită contextului munților vulcanici care aparțin pleistocenului superior, iar sub factorilor externi a început procesul de mineralizare a rocilor vechi. Rezervația se află la o altitudine de 900- 1600 m.

Rezervația de stejari seculari Mociar Gurghiu¹⁸

Rezervația este situată în apropierea comunei Gurghiu, în zona premontană a munților Gurghiu, județul Mureș la o altitudine de 490 m, pe un platou ușor înclinat. A fost declarată rezervație naturală forestieră în anul 1932 și are suprafața de 48 ha și a fost creată pentru protecția stejarilor seculari (*Quercus robur*). Aria ocrotită se situează într-un climat deal - podiș specific zonelor submontane. Stejarii au vârste de aproximativ 700 de ani (după alți specialiști 410 sau 700 - 750 de ani) și înălțimea de 15 - 20 m, diametrul este cuprins între 1,5 - 4 m și un coronament haotic cu ramuri noduroase, uscate spre varf, densitatea este de 10 arbori la ha. Arborii au depășit limita fiziologică, apreciată în jurul vârstei de 400 de ani, fiind uscați în proporție mare și atacați de dăunătorii biotici ai pădurii.

La nivelul ecosistemului forestier există o regenerare artificială de producție inferioară, sub formă de arboret relativ echien, cu vârste de cca. 40-45 de ani și având compoziția - 60% stejari, 20% frasin, 10% carpen, 10% plopi tremurători. Acest proces periclitează prin sufocare, sub impactul lipsei luminii, supraviețuirea stejarilor multisecolari rămași. Ca urmare a proceselor de descojire naturală, s-a remarcat cu mici excepții, lipsa plăcuțelor de identificare a exemplarelor protejate. Viitorul menținerii ariei protejate depinde de hotărârea ce se va lua în legătură cu regenerarea artificială care sufocă arborii seculari, respectiv de necesitatea elaborării unui program pentru conservarea genetică, eventual de luat măsuri de înmulțire vegetativă a arborilor seculari de stejari, unicate pentru România¹⁹.

¹⁸ www.skytrip.ro/rezervatia-de-stejari-seculari-mociar-din-judetul-mures-ob-1041

¹⁹ Raportul privind starea mediului pe anul 2010 în județul Mureș – APM Mureș

Rezervatia Poiana Narciselor²⁰

Este o rezervație de tip botanic și se întinde pe o suprafață de 3 ha. A fost declarată arie protejată prin Hotărârea Consiliului Județean nr. 19/1993, apoi în baza Legii nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate. Potrivit normelor legale, ruperea și comercializarea florilor din perimetrul Poienii este interzisă pentru a evita dispariția narciselor, dar și a lalelelor pestrice din rezervație. Fâneață preponderent mezo-higrofilă, speciile mezofile reprezintă majoritatea speciilor, adaptate la repartiția uniformă a umidității, speciile higrofite având o repartiție mai redusă, existând și elemente xerofite în zonele însoțite. Au fost identificate 164 specii de plante cuprinse în 34 ordine, 47 familii și 121 genuri. Aici crește și se dezvoltă în condiții optime *Narcissus stolaris*. Perioada de înflorire a acesteia este luna aprilie-mai. Numărul de exemplare pe m² în această stațiune variază între 2 și 10, având o medie generală de 6 ex/mp.

S-a menținut parteneriatul pentru conservarea ariei protejate între APM și Grupul Școlar forestier din Gurghiu, dar aria protejată trebuie dată în custodie. Ca urmare, activitatea de conservare a pajiștilor cu narcise a fost satisfăcătoare, dar nu a existat un sprijin real din partea consiliului local Gurghiu. În cadrul parteneriatului încheiat s-a revenit pe amplasamentul vechi și limitele vechi ale ariei protejate, având în vedere că narcisele au migrat din zona inițial afectată de pășunatul ilegal și recoltare ilegală de flori de către localnici²¹.

²⁰ apmms.anpm.ro/poiana_narciselor_gurghiu

²¹ Mediu, Zone protejate. Rețeaua de localități 2012

Arii protejate de interes comunitar – Rețeaua Natura 2000

Situl Călimani – Gurghiu²² având codul ROSCI0019

Procentul de acoperire pe localități din județul Mureș este: Chiheru de Jos (67%), Deda (38%), Eremitu (19%), Gurghiu (15%), Hodac (1%), Ibănești (71%), Lunca Bradului (99%), Răstolița (99%), Rușii Munți (<1%), Sovata (68%), Stânceni (94%), Vătava (25%).

Existența pădurilor naturale compacte pe mari întinderi (peste 100.000 ha) a contribuit la o diversitate biologică remarcabilă și reprezentativă pentru munții vulcanici din Carpați. Având așezări umane doar în defileul Mureșului, arealul nu a fost alterat semnificativ de activitatea antropică și a păstrat diversitatea naturală a habitatelor și a speciilor. În această regiune există una dintre cele mai importante populații și centre genetice pentru carnivore din Carpați – urs, lup și râs, respectiv o concentrare semnificativă a speciilor de floră și faună ocrotite prin legislația națională și directivele UE.

7.2. Factori și probleme de mediu

Factorul de mediu aer

În județul Mureș calitatea aerului înconjurător este influențată într-o măsură moderată de emisiile din activitățile economico - sociale. Sursele antropice de emisie în atmosferă cu potențial semnificativ sunt amplasate în Târgu Mureș, Iernut, Luduș și Târnaveni în timp ce în zone, precum Reghin și Sovata sursele de emisie antropice nu produc poluare semnificativă²³, așadar comuna Gurghiu este ferită de principalii factori poluanți.

Traficul rutier, contribuie pe de o parte la vicierea calității aerului cu emisii de: NOx, SOx, plumb, hidrocarburi, pulberi și în același timp generează valori ridicate ale nivelului de zgomot stradal, depășind 80 dB în zonele de trafic.

Calitatea aerului în județul Mureș se menține într-o tendință ușoară de îmbunătățire.

²² Mediu, Zone protejate. Rețeaua de localități 2012

²³ Raportul privind starea mediului pe anul 2010 în județul MUREȘ – APM Mureș

Începând cu anul 2006 s-au redus substanțial emisiile provenite din procesele industriale iar numărul de incidente de poluare este în scădere. Atât în județul Mureș cât și în comuna Gurghiu, nu sunt probleme de poluare a aerului care să impună instituirea de măsuri speciale de gestionare a calității aerului pentru încadrarea în standardele de calitate conform legislației în vigoare.

Factorul de mediu apă

Conform Raportului privind starea mediului pe anul 2010 în județul Mureș²⁴, râul Gurghiu nu se înscrie în categoria apelor de suprafață poluate sau a zonelor critice, aici fiind menționate râurile: Târnavă Mică (în aval de Târnaveni), Mureș, (în aval de municipiul Târgu Mureș) – datorită platformelor industriale existente, Pârâul de Câmpie – poluare datorată condițiilor pedologice.

Factorul de mediu sol

Utilizarea îngrășămintelor

Îngrășămintele chimice ocupă un rol important în menținerea și sporirea fertilității solurilor, în vederea creșterii productivității agricole. Aceste substanțe conțin unul sau mai multe elemente nutritive care, încorporate în sol, completează rezerva de substanțe nutritive în forme ușor asimilabile.

Principalele tipuri de îngrășămintă chimice folosite în județul Mureș sunt:

- ◇ îngrășămintele cu azot;
- ◇ îngrășămintele cu fosfor;
- ◇ îngrășămintele cu potasiu.

²⁴ Agenția pentru Protecția Mediului Mureș

Utilizarea nerațională și de lungă durată a îngrășămintelor chimice, pe soluri necarbonatice și mai ales cele afectate de eroziunea hidrică poate duce la acidifierea solului, la scăderea recoltelor și chiar a calității produselor agricole.

Utilizarea produselor pentru protecția plantelor (fitosanitare)

Pesticidele reprezintă substanțe chimice de mare toxicitate, folosite în agricultură pentru combaterea dăunătorilor.

Prin capacitatea lor de a acționa selectiv, pesticidele încorporate în sol modifică prezența și dezvoltarea diferitelor specii de buruieni, insecte și microorganisme, iar prin aceste influențe se modifică o serie de procese și reacții în masa solului.

În categoria produselor fitosanitare utilizate la nivelul județului Mureș sunt incluse:

- ◇ erbicidele - produse chimice utilizate pentru combaterea buruienilor;
- ◇ insecticidele - produse chimice utilizate pentru combaterea insectelor și dăunătorilor;
- ◇ fungicidele - produse chimice utilizate pentru combaterea diferitelor boli.

Majoritatea erbicidelor se acumulează în sol și au o remanență îndelungată, existând pericolul poluării solului. Evitarea acumulării erbicidelor în sol se realizează prin:

- ◇ asocieri de erbicide care să permită folosirea de doze minime;
- ◇ rotația tratamentelor cu erbicide;
- ◇ fertilizarea solului cu îngrășăminte naturale.

Excesul de pesticide prezent în sol, poate afecta sănătatea umană prin intermediul contaminării apelor, solului, alimentelor și a aerului.

Depozitarea reziduurilor zootehnice

Reziduurile zootehnice care pot duce la poluarea solului sunt: gunoi de grajd, dejecții semilichide și lichide, resturi furajere și cadavrele nedepozitate corespunzător.

O altă agresare a solului se manifestă prin:

- ◇ ocuparea de suprafețe prin depozitarea necontrolată a deșeurilor menajere și industriale;
- ◇ depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor și dejecțiilor animaliere
- ◇ provenite de la complexele de creștere a animalelor;
- ◇ depozitarea sau chiar stocarea temporară de îngrășăminte și pesticide.

Poluarea solului și subsolului prin depozitarea necontrolată se realizează prin următoarele mecanisme:

- ◇ depozitarea necontrolată pe sol a deșeurilor menajere;
- ◇ infiltrarea în sol și subsol a levigatului, poluarea apelor meteorice.

Deșeurile menajere și cele asimilabile acestora conțin un procent ridicat de materii organice biodegradabile. Prin depozitarea acestora direct pe sol se produce acidifierea solului, în urma dezvoltării de procese fermentative și implicit, a generării de compuși cu caracter acid (CO₂, acid acetic, acizi grași, HS, etc.).

Deoarece conținutul de metale, atât în deșeurile menajere cât și a celorlalte tipuri de deșeuri ce intră în categoria deșeurilor municipale este redus, conținutul de metale grele ce ar putea avea impact asupra solului și subsolului este mult diminuat.

Nitrații reprezintă o altă sursă de poluare a solurilor. Ei constituie ultimul stadiu al proceselor de mineralizare a materiilor organice în descompunere care pătrund în sol prin infiltrațiile de suprafață sau sunt aruncați pe sol, chiar de oameni, în procesul de fertilizare chimică.

Fosele septice, platformele de gunoi de grajd și gunoi menajer, closetele constituie o sursă permanentă de nitrați. În conformitate cu normele internaționale, din cauza potențialului nociv pe care îl reprezintă, nitrații au fost incluși în clasa substanțelor toxice din apă. Dar ca să ajungă în apă, ei trebuie mai întâi să polueze solul.

Pe lângă nitrați, în sol se mai găsesc și importante cantități de nitriți, care provin din gazele de ardere emise în atmosferă de automobile și ajung în sol asemeni metalelor grele cu "ajutorul" ploii. Nitrați și nitriți au efecte grave și uneori ireversibile asupra omului. Conform unei directive europene, statele membre au obligația să elaboreze programe de acțiune pentru zonele identificate ca fiind poluate cu nitriți din surse agricole. Poluarea cu nitrați și nitriți este cauzată și de dejecțiile animalelor ori de excesul de fertilizare naturală a solului destinat agriculturii. Astfel, cea mai mare poluare se înregistrează în zonele în care au fost ferme agricole.

7.3. Sistemul actual de gestionare a deșeurilor

Politica Uniunii Europene în domeniul gestionării deșeurilor se bazează pe 3 principii și anume:

- ◇ Prevenirea producerii deșeurilor – un factor cheie în cazul oricărei strategii de gestionare. Dacă poate fi redusă cantitatea de deșeuri produsă și gradul de pericolozitate a acestora, atunci valorificarea și eliminarea devin operații mult mai simple;
- ◇ Valorificarea deșeurilor (reciclare, reutilizare) – în cazul în care cantitatea de deșeuri produsă nu poate fi redusă, cât mai multe din materiale trebuie recuperate, de preferință prin reciclare;
- ◇ Îmbunătățirea tehnicilor de eliminare finală și monitorizarea eliminării finale - în cazul în care deșeurile generate nu pot fi reciclate, ar trebui incinerate, eliminarea prin depozitare reprezentând ultima soluție.

Atât incinerarea cât și depozitarea deșeurilor necesită o monitorizare strictă deoarece aceste activități pot avea un impact semnificativ asupra mediului. În județul Mureș, în prezent nu este extins sistemul de colectare separată a deșeurilor menajere. De asemenea, deși există o obligativitate legislativă, în nicio localitate nu este implementată colectarea separată a deșeurilor voluminoase și a deșeurilor periculoase menajere.

Comuna Gurghiu face parte din „Asociația de Dezvoltare Intercomunitară ECOLECT MUREȘ”, persoană juridică de drept privat și de utilitate publică, care are ca scop implementarea Proiectului „Sistem Integrat de Gestionare a Deșeurilor la nivelul județului Mureș”, precum și a unificării gestiunii serviciilor de colectare, transport, tratare și depozitare a deșeurilor.

Comuna are un contract cu SC F&G ECO SRL, din Târgu Mureș pentru transportul gunoiului care se efectuează periodic, fiind transportat spre centrul de colectare a județului Mureș. Cadavrele de animale se colectează și se transportă de firma S.C. PROTAN S.A. în baza unui contract.

7.4. Analiza SWOT a mediului

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Comuna se încadrează cu 15% din suprafața teritoriului administrativ în situl Natura 2000 Călimani-Gurghiu; ➤ Existența unor rezervații naturale; ➤ Nu sunt probleme de poluare a aerului și a apelor. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Regenerarea artificială a pădurii Mociar care duce la sufocarea arborilor seculari⁶¹; ➤ Pășunat ilegal în ariile protejate; ➤ Lipsa sistemului de colectare separate a deșeurilor.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Crearea de centre pentru colectarea separată a deșeurilor și valorificarea acestora prin reciclare în vederea reducerii cantității de deșeuri și spațiilor de depozitare pentru deșeuri 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Risc de poluare a solului prin utilizarea necorespunzătoare a îngrășămintelor agricole, depozitarea necorespunzătoare a reziduurilor zootehnice, gospodărirea și depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor menajere

Concluzii

Comuna Gurghiu dispune de arii protejate și rezervații naturale care necesită îngrijiri corespunzătoare.

În zonă este necesară implementarea unui sistem de colectare diferențiată a deșeurilor și valorificarea acestora într-o cât mai mare măsură în vederea diminuării factorilor de risc pentru poluarea solului, apelor și aerului.

8. ACTIVITĂȚI ECONOMICE

Principalele activități economice ale zonei sunt:

- ◇ Exploatarea forestieră și prelucrarea lemnului.
- ◇ Cultivarea cerealelor;
- ◇ Creșterea animalelor;

Investitorilor din zonă le sunt oferite o serie de facilități, cum ar fi:

- ◇ Scutiri sau reduceri de impozite și taxe pentru:
- ◇ Persoanele veterani de război și urmașii acestora;
- ◇ Persoanele foști deținuți politici;
- ◇ Persoanele declarate revoluționari ai Revoluției din 1989;
- ◇ Persoanele văduve care locuiesc singure;
- ◇ Persoanele cu grad de handicap I și accentuat.

8.1. Industrie și servicii

Principalele funcțiuni economice, capacități de producție diversificate din sectorul secundar și terțiar, precum și din agricultură.

Pe teritoriul comunei Gurghiu își desfășoară activitatea 80 de firme cu capital privat, acoperind un spectru larg de domenii de activitate în funcție de codul CAEN. Astfel, se remarcă mai multe societăți comerciale cu activități în domeniul exploatărilor forestiere, prelucrarea lemnului, lucrări de construcție a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale, comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun.

În funcție de numărul de angajați, se detașează două societăți: SC Coniflor SRL (domeniul de activitate: fabricarea produselor din carne inclusiv din carne de pasăre) și S.C. Framo România SRL (domeniul de activitate: creșterea păsărilor) cu câte 67 respectiv 65 de salariați.

Tabel 13 Clasamentul primelor firme în funcție de numărul de salariați și cifra de afaceri

Denumire firma	Nr. angajați	Cifra netă de afaceri din anii 2019-2020 -mii lei-	Cod CAEN	
SC CONIFLOR SRL	67	19.083.862	1013	Fabricarea produselor din carne (inclusiv din carne de pasăre)
SC FRAMO ROMANIA SRL	65	27.947.624	0147	Creșterea păsărilor
SC NAIADE COMEXIM SRL	41	2.744.119	3109	Fabricarea de mobilă
SC ZOLVAS SRL	26	3.044.142	0220	Exploatare forestieră
SC ALFADIN COM SRL	21	2.135.294	0220	Exploatare forestieră
SC ACANTHA FARM SRL	15	4.964.439	4773	Comerț cu amănuntul al produselor farmaceutice, în magazine specializate
SC DIN FOREST SRL	11	2.318.213	0220	Exploatare forestieră
SC TEX OIL SRL	11	7.211.957	4730	Comerț cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule în magazine specializate
SC CETATE PROD SRL	10	1.970.455	1624	Fabricarea ambalajelor din lemn
SC TEODOR SUCIU SRL	9	2.556.842	1051	Fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor
SC TIMEA SRL	6	1.082.725	4120	Lucrări de construcție a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale
SC GEOCOM EXPLO SRL	5	1.169.564	0220	Exploatare forestieră

Sursa: www.listefirme.com

8.2. Agricultură

Agricultura reprezintă una dintre principalele ramuri economice a zonei, ținând cont de faptul că localitatea Gurghiu este amplasată în mediul rural. Locuitorii comunei practică o agricultură mixtă: cultivarea cerealelor, respectiv creșterea animalelor.

Categoriile de folosință ale terenurilor din comună, la sfârșitul anului 2010 sunt figurate în tabelul de mai jos:

Tabel 14 Categoriile de terenuri

Modul de folosință a suprafețelor agricole - 2010	Ha	% din total suprafață comună – 12.656 ha
Terenuri agricole - total	6.293	49,72%
Arabil	1.322	10,44%
Pășuni	2.204	17,41%
Fânețe	2.752	21,75%
Livezi	14	0,11%
Vii	1	0,008%
Terenuri neagricole - total	6.363	50,28%

Sursa: Plan Urbanistic General Gurghiu – noiembrie 2012

Exploatații agricole organizate

Conform Recensământului General Agricol, comuna Gurghiu număra 1.699 exploatații agricole în anul 2020.

Agricultura practică la nivelul comunei este agricultură individuală, de subzistență, pe teritoriul comunei existând 31 de stâne montane de ovine și/sau bovine și una de creștere a puilor de carne.

Cele mai mari suprafețe de teren agricol sunt cultivate cu: cereale – 46%, plante de nutreț – 24%, cartofi – 8%, legume – 8%.

În comuna Gurghiu sunt înregistrate asociațiile: Asociația de Pășune "Tăietura lui MÜLLER" și Asociația crescătorilor de animale „Meștera Cașva”, care dețin teren agricol.

Mașinile și echipamentele agricole aflate în proprietate (ca număr), utilizate la muncile agricole de pe raza comunei sunt:

- 59 tractoare;
- 54 motocositoare;
- 37 pluguri pentru tractoare;
- 20 grape mecanice;
- 10 semănători cu tracțiune mecanică;
- alte mașini și echipamente agricole cum ar fi: motocultoare, combinatoare, mașini pentru erbicidat și executat tratamente, mașini pentru împrăștiat îngrășăminte, combine autopropulsate pentru recoltat furaje, sfeclă de zahăr, cartofi, combine autopropulsate pentru recoltat cereale, culture oleaginoase, seminceri, cultivator mecanic.

Exploatații zootehnice organizate

Exploatațiile zootehnice preponderente sunt cele de ovine, caprine, păsări, bovine, porcine, albine.

Exploatații piscicole organizate

Păstrăvăria Lăpușna este situată în munții Gurghiului, la o altitudine de 795 m, la confluența râului Gurghiu cu afluentul de stânga al acestuia, pârâul Sebeșul Mare, într-o zonă frumoasă de munte.

Este administrată de Ocolul Silvic Gurghiu, având o capacitate de producție de 25-27 tone păstrav fontanel, destinat consumului. Pentru repopularea apelor de munte cu păstrăv indigen, produce anual peste 120.000

puietii care se deversează în toplițele amenajate pe valea Gurghiului și la izvoarele afluenților acestuia. Casa de incubație este alimentată, începând cu anul 2010, printr-o aducțiune de la un izvor, ecloziunea icrelor realizându-se cu două luni mai repede.

Silvicultură și vânătoare

Ocolul Silvic Gurghiu

Ocolul Silvic Gurghiu, cu sediul în localitatea Gurghiu din județul Mureș, face parte din Direcția Silvică Mureș, din cadrul Regiei Naționale a Pădurilor și administrează 22.061,25 ha din care 7.399 ha reprezintă fond forestier aparținând altor proprietari:

- 6 contracte administrare UAT- uri cu o suprafață de 5.129,10 ha;
- 3 contracte de administrare persoane fizice cu o suprafață de 559,80 ha;
- 4 contracte de administrare unități de cult cu o suprafață de 78,24 ha;
- 2 contracte de administrare composesorate cu o suprafață de 492,17 ha;
- 7 contracte de prestări servicii cu o suprafață de 1.139,69 ha.

Cadrul natural al Ocolului silvic Gurghiu este specific zonelor de deal si de munte. Din punct de vedere geografic acesta este situat în partea nord - estica a județului Mureș, pe versantul stâng al Râului Gurghiu, afluent al Râului Mureș.

Teritoriul Ocolului Silvic Gurghiu este dispus în zona de interferență dintre două mari unități de relief: Carpații Orientali (prin extremitatea nord-vestică a Munților Gurghiu, parte integrantă a munților vulcanici Gurghiu-Călimani-Harghita) și Depresiunea Transilvaniei (prin partea estică a Dealurilor Bistriței și Reghinului ce sunt parte integrantă a Câmpiei Transilvaniei). Drept urmare si formațiunile întâlnite pe raza ocolului sunt diferite si variate.

Din punct de vedere altitudinal, pădurile acestui ocol sunt dispuse între 380 m (parcele 15 din U.P. X) și 170 m (parcelele 64-65 din U.P. VII). Vârfurile cele mai importante sunt: Zâmbroiu – 1.453 m, Buneasa – 1.647 m,

Bătrâna – 1.633 m, Crucii – 1.516 m, Tătarca – 1.689 m, Găineasa – 1.591 m, Stânca Frasileasa – 1.628 m, Seaca Mare – 1.776 m, Seaca Mică – 1.732 m).

Principala cale de acces, ce desăvârșește pădurile acestui ocol, este drumul județean DJ 153 C Reghin-Gurghiu-Lăpușna.

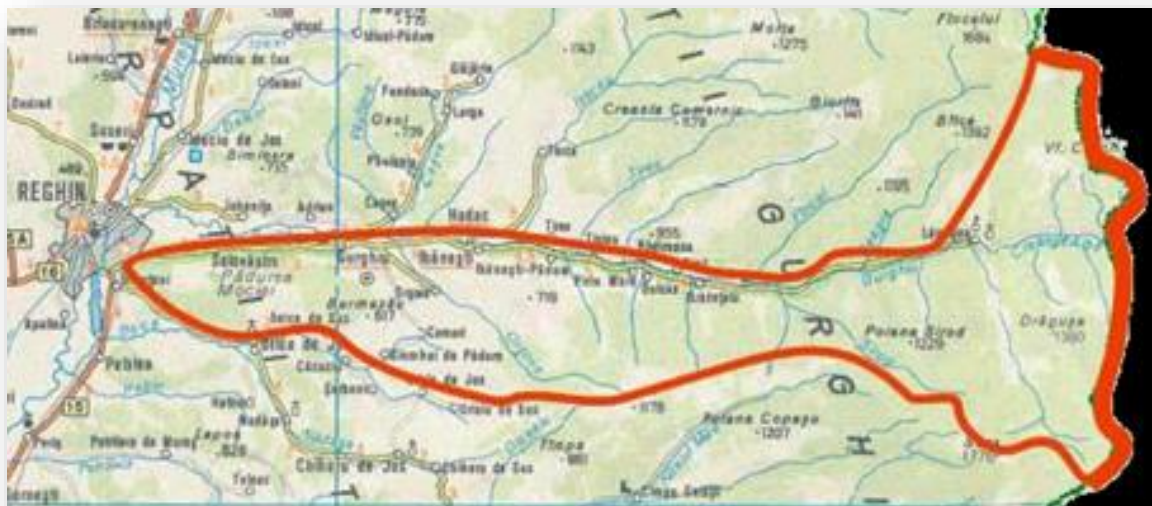
Ocolul silvic Gurghiu s-a constituit, așa cum este structurat și în prezent, începând cu amenajamentul din anul 1991, prin scindarea fostului O.S. Valea Gurghiului.

Față de revizuirea anterioară, limitele teritoriale ale ocolului au rămas neschimbate. De asemenea s-au menținut numerele, denumirea și limitele unităților de producție, ocolul este constituit din următoarele unități de producție:

- U.P. VI Lăpușna;
- U.P.VII Secuieu;
- U.P. VIII Sirod;
- U.P. IX Orșova;
- U.P. X Mociar.

Teritoriul pe care se întind pădurile acestui ocol face parte din bazinul hidrografic al Râului Mureș, mai exact afluentul acestuia - Râul Gurghiu.

Figura 30 Arealul ocolului silvic Gurghiu

Sursa: <http://silvams.ro>

Precipitațiile medii anuale pentru zona forestieră a acestui ocol au o repartiție teritorială neuniformă, ca urmare a influenței reliefului, astfel partea vestică se caracterizează printr-o medie anuală a precipitațiilor de cca. 655 mm/mp (stația meteo Rechin), respectiv cca. 960 mm/mp/an (stația meteo Fâncel), în timp ce în estul ocolului precipitațiile depășesc 1.000-1.100 mm/mp/anual. În sectoarele cu altitudini peste 1.400 m cade anual o cantitate de precipitații de 1200 mm/mp.

După Köppen, teritoriul din zona de munte se încadrează în provincia climatică Df caracterizată prin climă boreală cu ierni friguroase și umede în care cantitatea de apă din precipitații este mai mare decât cea pierdută prin evapo-transpirație și anume în subprovincia D.f.b.K., în care temperatura medie a lunii celei mai calde este cuprinsă între 18-22°C, iar iernile – destul de reci, sunt cu durate mai mari de 4 luni pe an:

*D - temperatura lunii celei mai reci este sub 3°C, iar în luna cea mai caldă este mai mare de 10°C;

*f - zonă permanent umedă;

*b - temperatura lunii celei mai calde este mai mică de 220 C, iar cel puțin 4 luni, temperatura este mai mare de 100 C;

*K – iarnă rece, temperatură medie anuală <180, temperatura lunii celei mai calde >180.

Încadrarea climatică după Köppen, are un caracter general, aceasta necaracterizând în totalitate particularitățile locale ale regimului climatic.

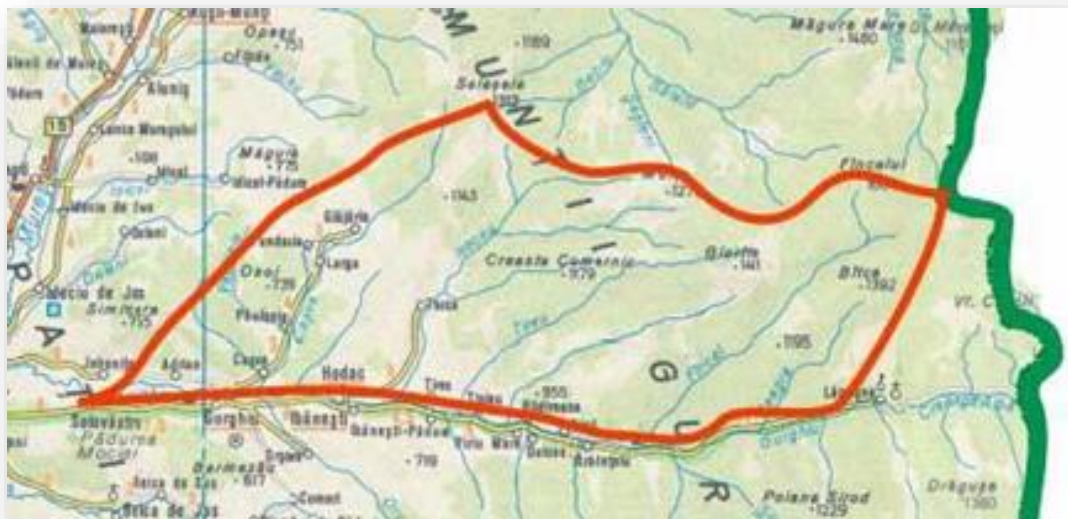
Factorii destabilizatori în ceea ce privește starea de sănătate a pădurilor din cadrul ocolului:

- arborete afectate de doborâturi și/sau rupturi produse de vânturile puternice și căderile abundente de zăpadă;
- arborete atacate/afectate de dăunatori;
- arborete afectate de uscare;
- arborete rănite prin lucrări de exploatare;
- arborete afectate de vânat;
- arborete afectate de alunecări de teren;
- arborete afectate de eroziune;
- arborete afectate de alți factori.

Ocolul Silvic Fâncel

Ocolul silvic Fâncel este situat pe versantul drept tehnic al Râului Gurghiu, afluent stânga al Râului Mureș, cuprinzând în partea din aval Dealurile Mureșului din Subcarpații Transilvaniei, iar în zona din amonte extremitatea nordică a Munților Gurghiu.

Figura 31 Arealul ocolului silvic Fâncel

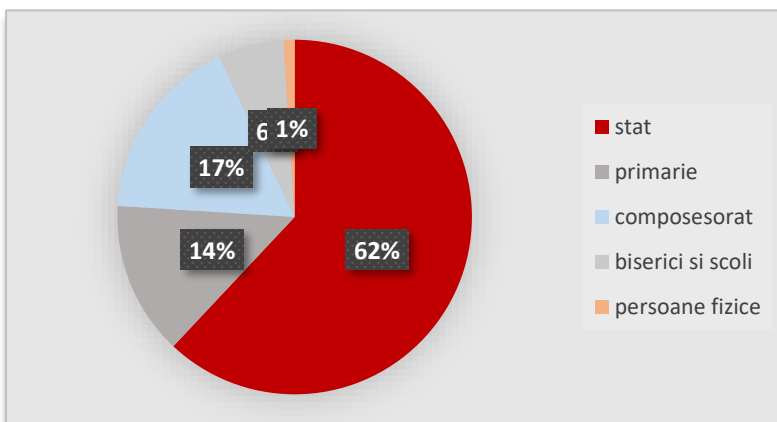
Sursa: <http://silvams.ro>

Aspectul general al regiunii este de dealuri împădurite spre vârf în zona Dealurilor Mureșului și de munți domoli acoperiți în cea mai mare parte de păduri în zona Munților Gurghiu.

Suprafața fondului forestier administrat de Ocolul silvic Fâncel este de 19.194 ha, din care 11.958 ha fond forestier de stat, 7.236 ha păduri administrate (2.655 ha aparținând unităților administrativ-teritoriale, 3.213 ha aparținând composesoratelor, 1.082 ha aparținând unităților de cult și unităților de învățământ), 42 ha păduri cu contracte de prestări servicii, aparținând persoanelor fizice și 244 ha fond forestier preluat în paza pe baza actelor de constatare.

Structura proprietății este prezentată sugestiv în graficul următor:

Figura 32 Structura proprietății

Pădurile Ocolului silvic Fâncel se află în totalitate pe teritoriul administrativ al județului Mureș, pe raza a 4 unități administrativ-teritoriale: Solovăstru, Gurghiu, Hodac și Ibănești. Administrativ, ocolul este subordonat Direcției Silvice Mureș, iar fondul forestier este gospodărit în 4 unități de producție, în cadrul cărora s-au constituit 3 subunități de gospodărire:

- S.U.P. A – codru regulat (T VI și T III funcțional);
- S.U.P. M – păduri supuse regimului de conservare deosebită (T II funcțional);
- S.U.P. K – rezervații de semințe (T II funcțional, categoria funcțională 1.5.H)

Altitudinea variază între 365 m (UP I Glăjărie) și 1.683 m (UP IV Fâncel), iar expoziția generală este sudică, sud-vestică. Geologic suprafața ocolului se caracterizează prin prezența marelor în zona deluroasă și a andezitelor în zona muntoasă.

Climatul regiunii este aspru, temperat continental, caracterizat prin ierni aspre cu temperaturi medii de la -10° C la -6° C și veri răcoroase cu temperaturi medii de la 8° C la 15° C, temperatura medie fiind de 7° C. Media anuală a precipitațiilor este de 958 mm/mp.

Tipurile de sol cele mai răspândite sunt Districambisol andic (33 %), eutricambisol andic (25 %) și eutricambisol andic subsceletic (22 %), iar etajele de vegetație cele mai răspândite sunt FM 2 – Montan de amestecuri (61%) și FM1+FD 4 – Montan - premontan de făgete (24%). Preponderența stațiunilor de bonitate superioară (53%) și procentul mare de stațiuni de bonitate mijlocie (45%) dezvăluie faptul că, deși stațiunile sunt situate pe versanți cu pantă accentuată și soluri scheletice, climatul și unele caracteristici ale solurilor din zonă constituie factori compensatori.

Principalele formații forestiere sunt amestecurile de fag cu rășinoase (61%), făgetele pure montane (24%) și molidișurile pure (15%), acestea formând în principal arborete natural fundamentale de productivitate

superioară (25%), arborete natural fundamentale de productivitate, mijlocie (45%) și arborete artificiale de productivitate superioară (27%).

Bazele de amenajare stabilite sunt următoarele:

- ❖ regimul: codru;
- ❖ compoziția țel: cea corespunzătoare tipurilor natural fundamental de pădure ameliorată cu specii de amestec (larice, paltin, frasin și alte foioase);
- ❖ tratamente: tăieri progresive, tăieri succesive și tăieri rase;
- ❖ exploatabilitatea tehnică pentru arboretele din grupa II-a (109-117 ani) și de protecție pentru cele din grupa I;
- ❖ ciclul: 110-120 ani pentru arboretele în care se reglementează recoltarea de produse principale;

Cunoscând structura arboretelor din fondul forestier al Ocolului silvic Fâncel s-au stabilit tratamente specifice fiecărei grupe de formații forestiere, pe tipuri funcționale, în funcție de condițiile naturale, de țelurile social-economice și ecologice, precum și de posibilitățile tehnico-organizatorice de aplicare a lor.

Astfel, pentru arboretele din subunitatea de codru regulat pentru care se reglementează recoltarea de produse principale s-au prevăzut a se aplica următoarele tratamente:

- ❖ tratamentul tăierilor progresive cu perioade de regenerare de 25-30 ani se vor executa în gorunete, goruneto-făgete, amestecurile de rășinoase cu fag și molidișuri în care procesul de regenerare a fost declanșat, în special din cauza reducerii consistenței datorată doborâturilor de vânt;
- ❖ tratamentul tăierilor succesive în făgete și în amestecuri de fag cu rășinoase în care a fost începută aplicarea acestui tratament anterior, cu perioade de regenerare de sub 20 de ani;
- ❖ tratamentul tăierilor rase în parchete mici sau în benzi alăturate în molidișuri cu regenerare artificială sau cu aportul regenerării naturale.

Grupa a I-a – păduri cu funcții de protecție – 44%

Grupa a II-a – păduri cu funcții de producție – 56%

Volumul mediu la hectar: 279 mc/ha

Creșterea medie anuală: 6,7 mc/an/ha

Infrastructura de transport de pe suprafața administrativă a Ocolului Silvic Fâncel este reprezentată de 124 km de drumuri, accesibilitatea fondului forestier este de 91%.

Fondul de Vânătoare Mociar

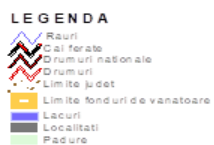
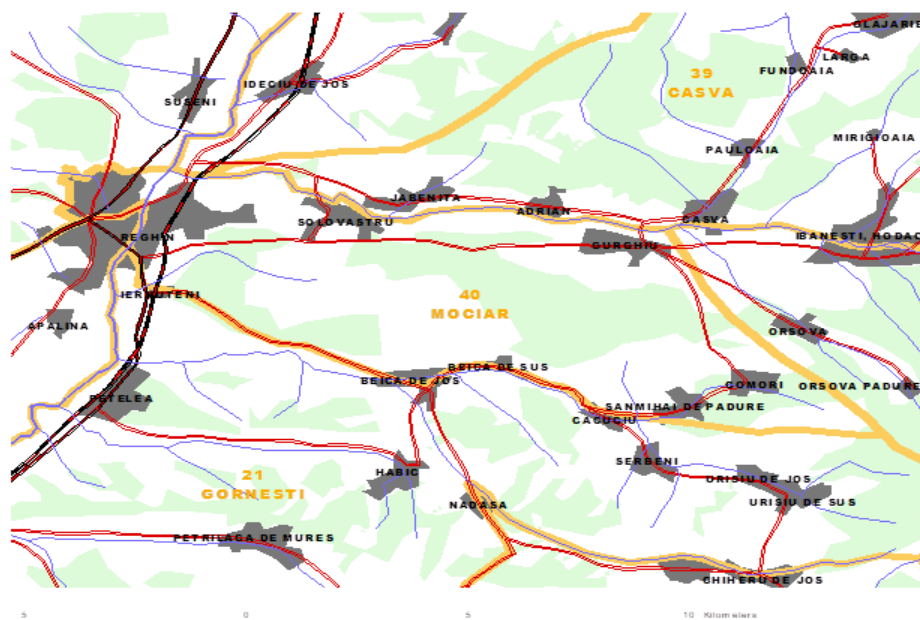
Fondul de vânătoare Mociar este un fond didactic, și este administrat de către Liceul Silvic Gurghiu în scopul protejării faunei și florei sălbatice, al conservării habitatelor naturale, pentru prevenirea producerii unor daune importante, în interesul sănătății și securității publice.

Este amplasat pe malul stâng al Râului Gurghiu fiind delimitat de acesta în nord, de pârâul Beica de la confluența cu Râul Mureș în localitatea Sânmihai, dealul Melcilor și culmea Urisiului în sud și est, și de Râul Mureș de la confluența cu Râul Gurghiu la confluența cu Pârâul Beica în vest.

Fondul cinegetic cuprinde suprafețe de pe teritoriile administrative a patru unități administrativ teritoriale: Comuna Gurghiu, Municipiul Reghin, Comuna Solovăstru și comuna Beica de Jos. Suprafața întregă a fondului de vânătoare este de 7.012 ha din care 1.880 ha pădure, 2.965 ha teren arabil, 1.185 ha pășune și 981 ha teren neproductiv cinegetic.

Administratorul fondului de vânătoare Mociar catagrafiază populația de vânat, pe categorii, pe vârstă precum și distribuția ei pe densități și zone. În acest sens administratorul a realizat construcții și instalații vânătoarești, după cum urmează: o cabană de vânat, 2 colibe de vânat, 4 bordeie de pândă, 2 depozite de hrană, 17 hrănitori pentru cervide, 12 hrănitori pentru iepuri, 10 hrănitori pentru fazani, 12 observatoare acoperite, 45 de hofstanduri, 22 de scaldători și 22 de adăpători, 24 de sărării, 10 băi de nisip și 9 km de poteci pentru vânat. Administratorul are dreptul de a vâna, captura și valorifica în fiecare an cotele de recoltă aprobate și de a folosi pentru vânătoare, în condițiile legii, terenurile ce sunt cuprinse în fondul cinegetic.

Figura 33 Limita fondului de vânătoare Mociar

Fondul de Vânătoare Cașva

Fondul de vânătoare Cașva este gestionat de către Asociația de Vânătoare și Pescuit Sportiv Valea Gurghiului.

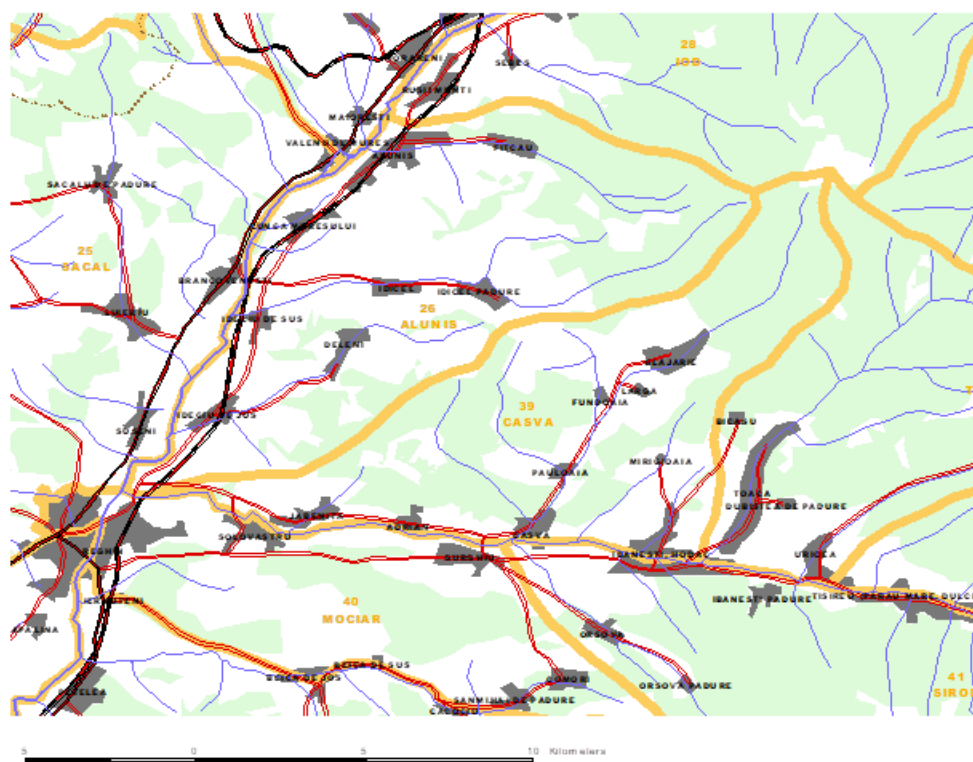
Fondul de vânătoare este delimitat în partea de nord de culmea de la capul Dealului Sălășele, aflat în administrarea Ocolului silvic Reghin, limita estică se identifică cu culmea Dubiște –Gărgheleu – Sălășele, în sud fondul este delimitat de Râul Gurghiu de la capul Dealului la culmea dintre Pârâul Dubiște și Pârâul Isticeu iar în vest limita este reprezentată de intersecția culmii Capul Dealului cu Râul Gurghiu.

Fondul cinegetic se întinde pe o suprafață de peste 10.000 ha din care 3.774 ha pădure, 4.610 ha terenuri agricole și 1.607 ha pășune.

Administratorul fondului de vânătoare Valea Gurghiului catagrafiază populația de vânat, pe categorii, pe vârstă precum și distribuția ei pe densități și zone. În acest sens administratorul a realizat construcții și instalații vânătoarești, după cum urmează: 30 de bordeie de pândă pentru cervide, 3 observatoare acoperite, 29 de hofstanduri, 30 de scâldători și 25 de sărării.

Administratorul are dreptul de a vâna, captura și valorifica în fiecare an cotele de recoltă aprobate și de a folosi pentru vânătoare, în condițiile legii, terenurile ce sunt cuprinse în fondul cinegetic.

Figura 34 Limita fondului de vanatoare Cașva

LEGENDA

- Rauri
- Căi ferate
- Drumuri naționale
- Drumuri
- Limite județ
- Limite fonduri de vanatoare
- Lacuri
- Localități
- Padure

Fondul de vânătoare Sirod

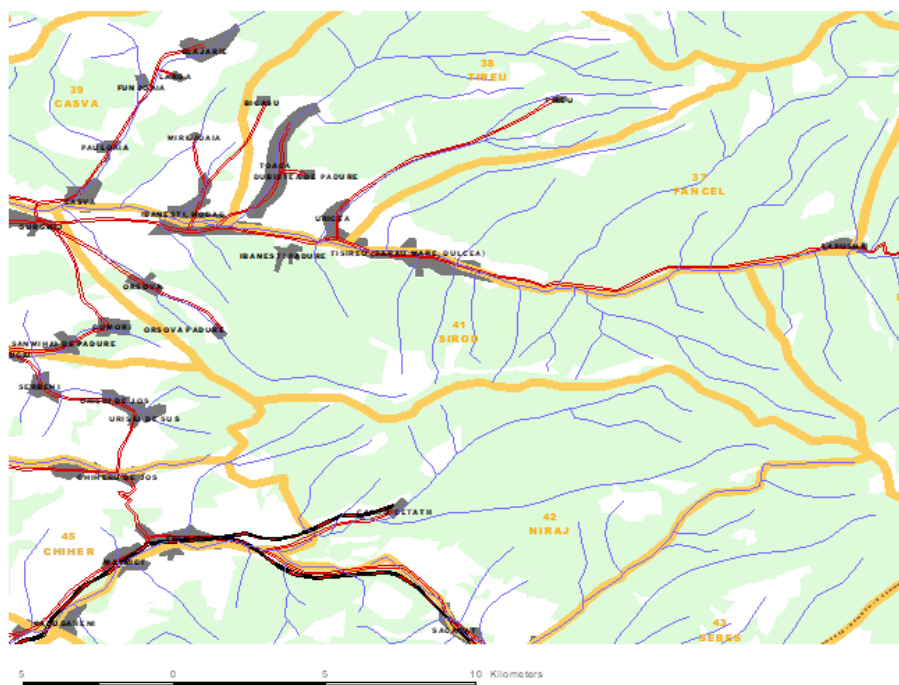
Fondul de vânătoare Sirod este gestionat de către Asociația de Vânătoare și Pescuit Sportiv Valea Gurghiului

Fondul de vânătoare este delimitat în partea de nord de culmea Râul Gurghiu, limita estică se identifică cu culmea Seaca Mare, culmea Seaca Mică, culmea Sirodului și culmea Italianului, în sud fondul este delimitat de vf Seaca, culmea Țigle, Brădețel, Poiana Gurghiului – Fânațe, iar în vest limita este reprezentată de Culmea Urisiu.

Fondul cinegetic se întinde pe o suprafață de peste 11.200 ha din care 6.562 ha pădure, 2.797 ha terenuri agricole și 11.272 ha pășune.

Administratorul fondului de vânătoare Valea Gurghiului catagrafiază populația de vânat, pe categorii, pe vârstă precum și distribuția ei pe densități și zone. În acest sens administratorul a realizat construcții și instalații vânătoarești, după cum urmează: 1 cabană de vânat, 1 colibă de vânat, 25 de bordeie de pândă pentru cervide, 8 observatoare acoperite, 35 de hofstanduri, 40 de scăldători, 50 de sărării, 2 adăpători și 15 km de poteci pentru vânat. Administratorul are dreptul de a vâna, captura și valorifica în fiecare an cotele de recoltă aprobate și de a folosi pentru vânătoare, în condițiile legii, terenurile ce sunt cuprinse în fondul cinegetic.

Figura 35 Limita fondului de vanatoare Sirod

LEGENDA

- Rauri
- Cai ferate
- Drumuri nationale
- Drumuri
- Limite judet
- Limite fonduri de vanatoare
- Lacuri
- Localitas
- Padure

9. EXPERIENȚĂ LOCALĂ PRIVIND PROIECTELE CU FINANȚARE NERAMBURSABILĂ

România traversează o perioadă foarte dinamică și complexă în care procesele legate de tranziție, descentralizare se împletesc cu cele care provin din aspirațiile la integrare în Uniunea Europeană, din dinamica globalizării etc. Comunele resimt tot mai acut faptul că sunt actori economici pe o piață aflată și ea în dinamică; comunele încearcă să își definească specificul, categoriile de servicii și produse, piețele de desfacere, aliații și competitorii.

Modul în care se construiește și dezvoltă o comuna constituie cea dintâi carte de vizită a acesteia.

Terenurile rurale sunt limitate, resursele de teren în general sunt limitate astfel devine din ce în ce mai evidentă și presantă necesitatea de a le gestiona cu grijă; planificarea dezvoltării rurale este de multe ori privită ca o piedică de interesele limitate individuale sau de grup. Planificarea dezvoltării rurale, așa ca pretutindeni în lumea civilizată, trebuie să fie un proces transparent, asumat de întreaga comunitate.

Dezvoltarea este un proces viu; dinamica proceselor presupune o deschidere constantă la schimbare, o adaptare continuă la condiții noi și dezvoltarea creativității și deschiderii la parteneriat în abordarea continuă a schimbării.

În scopul atingerii obiectivelor asumate prin Strategia de dezvoltare a Comunei Gurghiu pe perioada 2014-2020, s-au depus Proiecte în scopul atragerii de fonduri europene nerambursabile, prin programele de finanțare care au fost lansate.

9.1. Raport asupra utilizării programelor de finanțare nerambursabilă COMUNA GURGHIU

Titlul proiectului:

Extindere Școala generală Gurghiu

Program de finanțare: Programul Operațional Regional (POR)

Contract de finanțare: 4820/05.11.2014

Valoare ajutor financiar nerambursabil: 65.203,71 Euro

Tipul proiectului: Proiect de investiții noi

Stadiul proiectului: finalizat

Obiective proiect: Extindere școală.

Titlul proiectului:**Modernizare infrastructura rutiera de interes local in comuna Gurghiu****Program de finantare:** Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR)**Contract de finantare:** C0720RM00011572800142**Valoare ajutor financiar nerambursabil:** 997.289,00 Euro**Tipul proiectului:** Reabilitare / Modernizare**Stadiul proiectului:** Finalizat**Obiective proiect:** Modernizare infrastructură rutieră.**Titlul proiectului:****Modernizarea colegiului silvic Gurghiu****Program de finantare:** Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR)**Contract de finantare:** C0720EM00011572800155**Valoare ajutor financiar nerambursabil:** 495.726,00 Euro**Tipul proiectului:** Reabilitare / Modernizare**Stadiul proiectului:** In derulare**Obiective proiect:** Modernizare Colegiu Silvic.**Titlul proiectului:****Modernizare grădiniță Gurghiu****Program de finantare:** Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR)**Contract de finantare:** C0720EM00011672800320**Valoare ajutor financiar nerambursabil:** 446.609,00 Euro**Tipul proiectului:** Reabilitare / Modernizare**Stadiul proiectului:** In derulare**Obiective proiect:** Modernizare grădiniță.

Titlul proiectului:**Modernizarea infrastructurii rutiere silvice, în comuna Gurghiu****Program de finanțare:** Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR)**Contract de finanțare:** C0430F000011772800037**Valoare ajutor financiar nerambursabil:** 1.500.000,00 Euro**Tipul proiectului:** Reabilitare / Modernizare**Stadiul proiectului:** In derulare**Obiective proiect:** Modernizare infrastructură rutieră silvică.**Titlul proiectului:****Amenajare ambientală spații publice în zona centrală a localității Gurghiu****Program de finanțare:** Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) - GAL**Contract de finanțare:** C1920074X207472804744**Valoare ajutor financiar nerambursabil:** 35.907,00 Euro**Tipul proiectului:** Investiție Nouă**Stadiul proiectului:** În derulare**Obiective proiect:** Amenajare ambientală spații publice.**9.2. Proiecte selectate pentru finanțare****Titlul proiectului:****Achiziție de tablete școlare și alte echipamente necesare desfășurării activității didactice on-line în comuna Gurghiu, județul Mureș****Program de finanțare:** Programul Național Competitivitate (OIPSI)**Valoare ajutor financiar nerambursabil:** 1,408,118.59 lei**Tipul proiectului:** Proiect IT**Stadiul proiectului:** In derulare

Descrierea proiectului:

Proiectul aduce acțiuni specifice pentru rezolvarea nevoilor educaționale în contextul pandemiei de SARS-CoV-2 și de adaptabilitate a sistemului de învățământ online. Proiectul contribuie substanțial la desfășurarea în bune condiții a procesului educațional atât pentru elevi, cât și pentru cadrele didactice în contextul crizei pandemice create de coronavirusul SARS-CoV2, pentru a evita o creștere rapidă a infecției cu coronavirus, dar și pentru a crea condițiile necesare desfășurării activităților didactice.

Prin implementarea acestui proiect s-a propus achiziționarea următoarelor echipamente:

- tablete pentru uz școlar - 607 buc
- laptopuri pentru cadre didactice - 63 buc,
- camere web pentru săli de clasă - 34 buc
- table interactive pentru săli de clasă -34 buc
- routere pentru sali de clasa - 34 buc

Obiectivele proiectului:

1. Achiziția de echipamente mobile IT pentru un număr de 607 elevi din învățământul preuniversitar de stat din Liceul Silvic Gurghiu, comuna Gurghiu, în vederea participării la cursuri on-line.
2. Achiziția de echipamente mobile IT pentru 63 profesori din învățământul preuniversitar de stat Liceul Silvic Gurghiu comuna Ghurghiu pentru a putea participa la cursuri on-line.
3. Dotarea a 34 clase din Liceul Silvic Gurghiu, comuna Gurghiu cu echipamente/dispozitive IT pentru a putea participa la cursuri on-line
4. Sprijinirea a 607 utilizatori de servicii și aplicații digitale din comuna Gurghiu care utilizează instrumente OER în vederea asigurării sustenabilității sistemului de educație al regiunii vizate de proiect.

II. PARTEA II

10. CADRUL CONCEPTUAL AL DEZVOLTĂRII DURABILE

10.1. Contextul european, national, regional

Context european

Obiectivul Strategiei Europa 2020 a fost acela de a se asigura că redresarea economică a Uniunii Europene (UE) în urma crizei economice și financiare este susținută de o serie de reforme în vederea punerii unor baze solide pentru creștere economică și crearea de locuri de muncă până în 2020.

Pentru realizarea acestei ambiții, UE și-a stabilit 5 mari obiective de atins până în 2020 cel târziu, obiective susținute de 7 inițiative emblematice la nivel european și în țările UE:

Figura 36 Inițiativele emblematice ale Strategiei Europa 2020

Sursa: Strategia Europa 2020

La nivel european, piața unică, bugetul UE și politica externă europeană constituie instrumente suplimentare pentru îndeplinirea obiectivelor strategiei Europa 2020. **Strategia Europa 2020** este pusă în aplicare prin orientări generale pentru politicile economice ale țărilor UE și ale UE în ansamblu. Țările UE au fost invitate să transpună obiectivele Europa 2020 în obiective naționale. Comisia Europeană este responsabilă cu monitorizarea progreselor. Obiectivele 20/20/20 au fost stabilite și preluate în ultimii ani de toate țările membre UE și reeșalonate spre obiective mai noi și mai ambițioase către un orizont de timp mai mare 2030 și se referă la o nouă strategie de eficientizare energetică.

Figura 37 Cadrul de politici privind clima și energia pentru 2030

	EMISII DE GAZE CU EFECT DE SERĂ	ENERGIE DIN SURSE REGENERABILE	EFICIENȚĂ ENERGETICĂ	INTERCONECTARE	CLIMA ÎN CADRUL PROGRAMELOR FINANȚATE DE UE	CO2 DIN:
2020	-20 %	20 %	20 %	10 %	2014-2020 20 %	
2030	≤ -40 %	≥ 32 %	≥ 32,5 %	15 %	2021-2027 25 %	AUTOTURISME -37,5% Camioanele - 31% Camioane -30%

Cauză de revizuire în creștere până în

Sursa: Comunicare a Comisiei Europene COM (2019) 285 final

În iulie 2019, Institutul European de Inovare și Tehnologie, organism independent al UE, creat în 2008, care consolidează capacitatea de inovare a Europei, a propus obiectivele pentru **Strategia de inovare pentru perioada 2021-2027**, a căror implementare va fi urmărită prin următorul program al UE de cercetare și inovare Orizont Europa (2021-2027):

- Obiectiv 1: Creșterea impactului regional al comunităților de cunoaștere și inovare
- Obiectiv 2: Stimularea capacității de inovare a învățământului superior
- Obiectiv 3: Lansarea noilor CCI-uri (Comunități de cunoaștere și inovare)

În cadrul procesului de programare, fiecare țară își va stabili obiective proprii și priorități naționale sub forma programelor de finanțare gestionate de autoritățile de management aferente, care vor finanța proiecte de investiții a căror implementare va conduce la atingerea obiectivelor specifice stabilite.

Strategia europeană pentru tineret 2019 – 2027 recunoaște că tinerii sunt dornici să își ia în mâini propriile destine, să stabilească relații cu ceilalți și să le acorde sprijin și că ar trebui acordată o atenție deosebită tinerilor care riscă să fie marginalizați pe baza potențialelor surse de discriminare, cum ar fi originea etnică, genul, orientarea sexuală, handicapul, religia, convingerile sau opinia politică ale acestora.

Au fost definite 11 obiective europene pentru tineret care prezintă o viziune pentru o Europă care le permite tinerilor să își realizeze pe deplin potențialul și identifică domeniile intersectoriale care afectează viețile tinerilor și indică care sunt provocările care trebuie abordate:

1. Uniune Europeană mai conectată cu tinerii / Connecting EU with Youth
2. Egalitate pentru toate genurile / Equality of All Genders
3. Societăți incluzive / Inclusive Societies
4. Informare și dialog constructiv / Information and Constructive Dialogue
5. Sănătate mintală și bunăstare / Mental Health and Wellbeing
6. Dezvoltarea tinerilor în mediul rural / Moving Rural Youth Forward
7. Locuri de muncă de calitate pentru toți / Quality Employment for All
8. Învățământ de calitate / Quality Learning
9. Spații ale tinerilor și participare pentru toți / Space and Participation for All

10. O Europă verde și durabilă / Sustainable Green Europe
11. Organizații de / pentru tineret și programe europene / Youth Organisations and European Programmes

În cadrul următorului buget pe termen lung al UE pentru 2021-2027, **Politica de Coeziune a Uniunii Europene**, principala politică de investiții a UE propune 5 obiective / priorități investiționale:

1. Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente
2. O Europă mai verde, cu emisii scăzute de carbon, în tranziție spre o economie fără emisii și rezilientă, prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și justă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a reducerii impactului asupra schimbărilor climatice și a adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor
3. O Europă mai conectată, prin dezvoltarea mobilității și a conectivității TIC regionale
4. O Europă mai socială și mai incluzivă, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale
5. O Europă mai apropiată de cetățenii săi, prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale.

Context național

La nivel național, România a realizat primele analize pe baza **Raportului de Țară 2019** – Anexa D: Orientări în materie de investiții privind finanțarea politicii de coeziune în perioada 2021-2027, pe marginea cărora au fost tratate și prioritățile naționale pentru finanțarea din Fondurile Europene post 2020.

Arhitectura programelor operaționale și a sistemului de management și control a fost aprobată printr-un Memorandum emis de Ministerul Fondurilor Europene în data de 27 februarie 2020.

Programele operaționale aferente implementării politicii de coeziune la nivel național pentru 2021- 2027 sunt:

- Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)
- Programul Operațional Transport (POT)
- Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)
- Programul Operațional Sănătate (multifond) (POS)
- Programul Operațional Capital Uman (POCU)
- Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)
- Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR)
- Programul Operațional Asistență Tehnică (multifond) (POAT)
- Programul Operațional pentru Tranziție Echitabilă

În ceea ce privește responsabilitatea gestionării acestor programe, Agențiile pentru Dezvoltare Regională vor fi Autorități de Management pentru cele opt Programe Operaționale Regionale, Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor va fi Autoritate de Management pentru Programul Operațional Transport iar Ministerul Fondurilor Europene va fi Autoritate de Management pentru celelalte șapte Programe Operaționale menționate mai sus.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 include 17 obiective de dezvoltare durabilă, care transpun obiectivele Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă asumată de statele membre ONU, cu ținte aferente:

1. Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context;
2. Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile;
3. Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă;
4. Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți;
5. Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor în societate;
6. Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitație pentru toți;
7. Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern;
8. Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți;
9. Construirea unei infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației;
- 10.Reducerea inegalităților în interiorul țării și între țări;
- 11.Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile;
- 12.Asigurarea unor modele de consum și producție durabile;
- 13.Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor;
- 14.Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă;
- 15.Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate;
- 16.Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile;
- 17.Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

Figura 38 Obiectivele de dezvoltare durabilă

Sursa: Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, 2018

Strategia de dezvoltare a României în următorii 20 ani, 2016 – 2035 se bazează pe 11 (+3) Proiecte interdisciplinare:

- Proiect 1: Școala și educația în viziunea Academiei Române
- Proiect 2: Resursele naturale – rezerve strategice, ce folosim și ce lăsăm generațiilor viitoare
- Proiect 3: Securitatea și eficiența energetică. Alocarea resurselor energetice necesare în evoluția și dezvoltarea sistemului energetic pentru dezvoltarea României în perioada 2017 – 2037
- Proiect 4: Siguranța informatică – protecția cibernetică, protecția proprietății intelectuale în proiecte și în publicarea electronică
- Proiect 5: Securitate și siguranță alimentară
- Proiect 6: Economia și calitatea vieții
- Proiect 7: Sănătatea – de la biologia moleculară la medicina personalizată de vârf în România repere pentru următoarele decenii
- Proiect 8: Proiectul european al Dunării / Strategia Națională a Dunării
- Proiect 9: Cultura românească între național, localizare în zona proximală și universal – Europa multilingvistică, cultura electronică
- Proiect 10: România – societate a cunoașterii și a valorii adăugate la ceea ce are
- Proiect 11: România în era globalizării – spațiu și tradiție de întâlnire a civilizațiilor, de echilibru și moderație
- Proiect 12: Politici financiare și monetare – Echilibru și adăugarea unei dezvoltări durabile
- Proiect 13: Instituții publice stabile, respectate și durabile – stabilitatea Statului Român
- Proiect 14: Strategia de apărare a României

Contextul regional

Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru pentru perioada 2021-2027 este parte a Planului de Dezvoltare a Regiunii Centru 2021-2027, principalul document de planificare la nivel regional.

PDR își propune să răspundă nevoii de a avea la dispoziție un document - cadru la nivel regional prin care se stabilește viziunea de dezvoltare, obiectivul global și obiectivele specifice de atins la finalul perioadei de programare, propunând direcțiile de acțiune și măsurile necesare pentru atingerea obiectivelor. Planul de

Dezvoltare a Regiunii Centru a fost realizat în conformitate cu metodologia orientativă elaborată de către Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației ce vizează atât conținutul Planurilor de Dezvoltare Regională cât și cadrul partenerial de elaborare, consultare și aprobare al acestora

Strategia Regională urmărește pe tot parcursul său concentrarea tematică în jurul obiectivelor majore stabilite la nivel european în cadrul Noii Politici de Coeziune pentru perioada 2021-2027: inovare, digitalizare, transformare economică, reducerea emisiilor de carbon și combaterea schimbărilor climatice, creșterea gradului de conectare prin dezvoltarea rețelelor de transport și de internet, incluziune socială prin creșterea accesului la educație, ocupare și la servicii de sănătate de calitate și, nu în ultimul rând apropierea de nevoile concrete ale comunităților.

Viziunea care stă la baza dezvoltării regionale este ambiția ca, pe termen mediu *”Regiunea Centru să devină o regiune curată, atractivă pentru locuitorii săi și turism, cu o economie competitivă bazată pe cunoaștere și inovare, în care grija pentru exploatarea și utilizarea durabilă a resurselor să se afle în atenția fiecărui cetățean”*.

Obiectivul global al Strategiei de Dezvoltare este ca Regiunea Centru să atingă în anul 2027 un nivel convergență economică de 70% față de media Uniunii Europene.

Regiunea Centru va avea, în perioada de programare 2021-2027, propriul Program Operațional Regional, cu priorități și alocări adaptate nevoilor regionale, având ca punct de pornire necesitățile regiunii de dezvoltare pe diversele domenii de intervenție pentru mediul public și cel de afaceri, pentru inovare-cercetare, dezvoltare urbană, protecția mediului, sectorul educației sau promovarea patrimoniului cultural și a turismului.

Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru reunește 6 domenii strategice de dezvoltare, fiecare dintre acestea grupând un număr de priorități și măsuri specifice:

- ❖ Dezvoltare teritorială, dezvoltare urbană durabilă
- ❖ Competitivitate economică, cercetare-dezvoltare și inovare
- ❖ Resurse umane, incluziune socială, ocupare și sănătate
- ❖ Mediu, eficiență energetică și schimbări climatice
- ❖ Turism și patrimoniu cultural
- ❖ Dezvoltarea rurală, agricultura și silvicultură

În procesul de elaborare al PDR Centru s-au avut în vedere câteva principii fundamentale, și anume:

- ❖ parteneriatul activ la nivel regional prin activitățile desfășurate în cadrul structurilor consultative create (Comitetul Regional de Planificare, grupurile tematice de lucru, grupurile județene de lucru) și o abordare mixtă a procesului: bottom up (nevoi, soluții, proiecte) și top down (integrare, corelare, prioritizare)
- ❖ concentrarea și prioritizarea obiectivelor, mărindu-se în acest fel eficacitatea utilizării resurselor alocate
- ❖ coordonarea și corelarea diferitelor acțiuni propuse, ținându-se cont de complementaritatea cu alte strategii naționale sau regionale (inclusiv cu Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru)

- ❖ cuantificarea realizării obiectivelor propuse prin utilizarea unor indicatori SMART de monitorizare ai PDR Centru
- ❖ implicarea beneficiarilor încă din faza de elaborare a Strategiei prin crearea unui portofoliului regional de proiecte

Conform reglementărilor legale în vigoare, cuprinse în cadrul Legii 315/2004 privind Dezvoltarea Regională în România, după avizarea sa de către Comitetul Regional de Planificare „Centru”, PDR Centru 2021-2027 va fi aprobat de către Consiliul de Dezvoltare Regională - forul decizional al Regiunii Centru.

Implementarea Planului de Dezvoltare a Regiunii Centru se va întinde de-a lungul perioadei 2021-2029 și va avea la bază atât finanțări nerambursabile din fonduri europene disponibile după aprobarea Programelor Operaționale aferente perioadei 2021-2027, oportunitățile de finanțare oferite în cadrul PAC 2021-2027 (prin Planul Național Strategic și sistemul de plăți directe), noile pachete financiare și programe europene adoptate ca răspuns la criza generată de pandemia COVID 19 (ex. PNRR, Next Generation EU, EU4Health etc) cât și alocările disponibile prin programele naționale (ex. PNDL, Programul de stimulare a înnoirii Parcului național auto, Casa Verde, PNCDI etc), toate aceste surse putând acoperi doar în parte nevoile de finanțare ale Strategiei, fiind astfel nevoie și de mobilizarea unor resurse financiare proprii sau atrase de către autorități locale, companii și universități. Planul de Dezvoltare a Regiunii Centru 2021-2027 este însoțit de portofoliul regional de proiecte, care include proiectele majore, cu un impact larg, semnificativ, care vor fi susținute pentru a se asigura o mai eficientă implementare a PDR.

Suma totală estimată a fi atrasă în Regiunea Centru prin POR 2021-2027 este peste 1,18 miliarde euro. Autoritățile administrației publice locale, dar și întreprinderile, incubatoarele sau acceleratoarele de afaceri, precum și universitățile, clusterelor, organizațiile de cercetare-dezvoltare vor putea accesa finanțări pentru implementarea proiectelor de dezvoltare a Regiunii Centru, din următoarele domenii (cu suma alocată estimată):

- ❖ regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice – 229.991.307 milioane euro
- ❖ regiune digitală – 116.38 milioane euro
- ❖ regiune cu comunități prietenoase cu mediul – 451.54 milioane euro
- ❖ regiune accesibilă – 168.03 milioane euro
- ❖ regiune educată – 83.69 milioane euro
- ❖ regiune atractivă – 81.12 milioane euro
- ❖ asistență tehnică – 50.88 milioane euro.

Programele Operaționale aferente perioadei 2021-2027, cuprind o serie de oportunități de finanțare oferite în cadrul PAC 2021-2027 (prin Planul Național Strategic și sistemul de plăți directe). Având în vedere segmentul agroalimentar și dezvoltarea spațiului rural din România, putem considera că obiectivele regiunii se întrepătrund perfect cu obiectivele enunțate în Planul Național Strategic pentru perioada 2021-2027. Astfel în urma unei analize a acestui sector s-a identificat faptul că există multe provocări care trebuie abordate în perioada următoare, printre care menționăm: numărul mare al fermelor mici, dotarea slabă din punct de vedere tehnologic și structura duală a exploatărilor agricole, aspecte de mediu care pot conduce la diminuarea

productivității, degradarea spațiului rural și îmbătrânirea populației în spațiul rural, acces redus la servicii de bază și infrastructură deficitară, numărul redus de produse cu valoare adăugată, deficit de personal calificat în sectorul agricol, sporirea impactului schimbărilor climatice și scăderea biodiversității, etc.

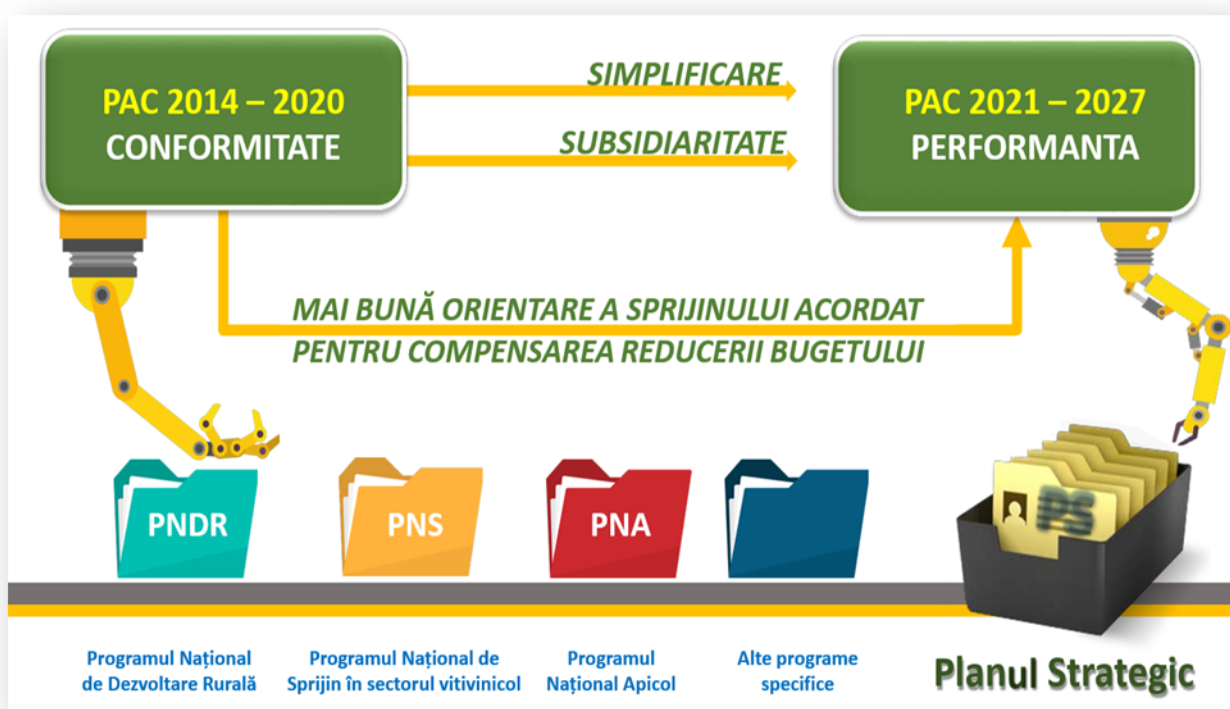
În acest context, se vor continua eforturile pentru atingerea potențialului de dezvoltare socio-economică prin abordarea următoarelor obiective:

1. Promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat care să asigure securitatea alimentară, având ca rezultat așteptat:
 - ❖ asigurarea unor venituri stabile în rândul fermierilor
 - ❖ creșterea productivității și competitivității sectorului agroalimentar
 - ❖ creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole la factorii climatici și asigurarea securității alimentare
 - ❖ sporirea valorii adăugate a produselor agricole
 - ❖ diminuarea dependenței fermierilor de veniturile obținute din producția agricolă și reducerea variabilității veniturilor agricole
 - ❖ creșterea nivelului de digitalizare în sectorul agroalimentar și mediul rural
 - ❖ optimizarea fluxului de informații în cadrul sectorului agricol și facilitarea legăturilor dintre cercetarea/innovare și practică
2. Consolidarea acțiunilor de protejare a mediului și a celor împotriva schimbărilor climatice și contribuția la îndeplinirea obiectivelor UE în materie de mediu și climă
 - ❖ reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră din activități agricole
 - ❖ adaptarea la efectele schimbărilor climatice în sectoarele agricol și forestier
 - ❖ gestionarea eficientă a resurselor naturale și menținerea unui impact redus al agriculturii asupra resurselor naturale (apă, aer, sol)
 - ❖ asigurarea produselor agroalimentare sănătoase
 - ❖ menținerea unui status de conservare bun al biodiversității și păstrarea zonelor cu înaltă valoare naturală
 - ❖ conservarea caracteristicilor spațiului rural și a peisajelor naturale
3. Consolidarea structurii socio-economice a zonelor rurale
 - ❖ creșterea veniturilor populației din mediul rural
 - ❖ creșterea calității vieții din mediul rural
 - ❖ sporirea numărului de tineri implicați în sectoarele agroalimentar, non agricol și în spațiul rural, corelat cu creșterea rolului educației antreprenoriale agricole pentru acestia

- ❖ reducerea gradului de sărăcie și al riscului de excludere socială în spațiul rural
- ❖ dezvoltarea Zonei Montane din România
- ❖ reducerea abandonului zonelor rurale, în special manifestat în rândul populației tinere
- ❖ creșterea gradului de utilizare de noi tehnologii în sectorul agro-alimentare de către tineri

În cadrul planului strategic PAC 2021-2027 se regăsesc o serie de programe (ex. PNDR, PNS, PNA, ș.a.), iar interesul României este ca PAC să continue să fie o politică puternică, bazată pe cei doi piloni, cu o alocare bugetară la fel de consistentă ca până în prezent, care să poată răspunde provocărilor economice, de mediu și sociale.

Figura 39 Planul Strategic PAC 2021 – 2027

Sursă: https://europedirect-adrcentru.ro/images/5-POLITICA_PAC_2021-2027.pdf

Bugetul PNDR destinat perioadei de tranziție 2021-2022 este de aproximativ 3,26 miliarde Euro, iar alocările au fost prioritizate în funcție de rezultatele analizei SWOT și analizei nevoilor care au fost efectuate în cadrul MADR în parteneriat cu mediul asociativ din agricultură, ținându-se cont totodată de prioritățile programului de guvernare și în același timp de Regulamentul de tranziție, conform căruia 37% din sume trebuie alocate măsurilor de climă, mediu și bunăstare. Astfel sumele au fost alocate după cum urmează:

- Fonduri FEADR 2021-2027 CFM (Cadrul Financiar Multianual) - 2.569,10 mil. Euro

- Fonduri EURI (Instrumentul de Relansare al Uniunii Europene) - 692,09 mil. euro

În sectorul vitivinicol, conform proiectului de Regulament privind Planurile Strategice, România va avea, în perioada 2021-2027, o alocare financiară anuală de 45.8 milioane euro pentru intervenții în sectorul vitivinicol. Măsurile pentru care se acordă sprijin financiar din partea Uniunii Europene în cadrul Planului Național Strategic (PNS) sunt:

- promovarea vinurilor cu denumire de origine controlată, indicație geografică protejată sau a vinurilor pentru care se indică soiul viței-de-vie;
- restructurarea și reconversia plantațiilor viticole;
- asigurarea recoltei;
- investiții;
- distilarea subproduselor

Sectorul apiculturii, conform Anexei V a proiectului de Regulament privind Planurile Strategice, România va avea în perioada 2021-2027 o alocare financiară anuală de 6.081.630 euro pentru intervenții în sectorul apiculturii.

Scopul Programului Național Apicol pentru perioada 2020-2022, este de îmbunătățire a producției și comercializării produselor apicole prin acordarea apicultorilor de sprijin financiar pentru decontarea analizelor fizico-chimice care să ateste calitatea mierii și pentru achiziționarea de: medicamente pentru tratarea varoozei și nosemozei, cutii noi în vederea reformării cutiilor uzate în urma deplasării acestora în pastoral, colectoare de polen, colectoare de propolis, uscător de polen, încălzitor miere, topitor de ceară, maturator, combinezon apicol, mănuși de protecție, afumător, daltă apicolă, furculiță pentru descăpăcit, cuțit pentru descăpăcit, sită filtrare miere, remorci apicole, macara pentru încărcare-descărcare stupi, motostivuitor pentru încărcare-descărcare stupi, măști și/sau familii de albine, precum și prin acordarea de sprijin financiar formelor asociative apicole legal constituite pentru consultanță în apicultură, promovarea apiculturii și a produselor apicole, organizarea de cursuri de perfecționare în apicultură, achiziția de către formele asociative de echipament pentru procesarea cerii, și echipament pentru ambalarea mierii.

În viitoarea Politică Agricolă Comună 2012-2027 se va pune accent pe susținerea formelor asociative din sectorul agricol în principal organizațiile de producători. Prin urmare o serie de forme de sprijin se vor acorda prin intermediul organizațiilor de producători.

La nivel județean

Pentru asigurarea unui cadru transparent de colaborare instituțională și respectarea principiului european al parteneriatului, în baza H.G.R. nr. 1115/2004 privind elaborarea în parteneriat a PND, la nivelul județului Mureș se va înființa o structură partenerială formală, care are rolul de a contribui la elaborarea Planului de Dezvoltare a Județului Mureș. Grupul de lucru este alcătuit din instituții publice și private, implicând autorități precum: administrația publică locală, instituții publice, universități, organizații ale societății civile, parteneri

economici, în domenii ce acoperă toate domeniile vieții sociale. Acest grup de lucru va fi coordonat de Consiliul Județean Mureș, care asigură și secretariatul acestuia.

Județul Mureș, valorificând poziția sa strategică, bogăția resurselor de care dispune și oportunitățile, își propune să devină un județ dinamic, orientat către progres, cu renume în domeniul medical și al cercetării, cu o economie sustenabilă, (bazată pe o agricultură intensivă, pe o industrie cu valoare adăugată ridicată și un sector de servicii atractiv), susținută de o infrastructură modernă și accesibilă tuturor mureșenilor, asigurând astfel locuitorilor săi premisele unui nivel de trai ridicat, un județ unde noul se construiește pe tradițiile multiculturale.

Obiectiv general

Creșterea competitivității economiei și a atractivității județului Mureș, reducerea disparităților existente între mediul urban și rural, în scopul creării unui climat favorabil pentru locuitori, întreprinzători și turiști.

Obiective specifice de dezvoltare

Strategia de Dezvoltare a Județului Mureș este axată pe următoarele 7 domenii prioritare:

1. Dezvoltare urbană, dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale
2. Creșterea competitivității economice, stimularea cercetării și inovării
3. Protecția mediului înconjurător, eficiență energetică, utilizarea surselor alternative de energie
4. Dezvoltarea durabilă a zonelor rurale, sprijinirea agriculturii și a silviculturii
5. Dezvoltarea turismului
6. Dezvoltarea resurselor umane, creșterea incluziunii sociale
7. Asigurarea unei administrații publice locale eficiente

10.2. Conceptul de dezvoltare strategică

Luând în calcul contextul european favorabil diminuării disparităților de dezvoltare socială și economică existente între România și statele membre ale Uniunii Europene prin finanțarea zonelor mai puțin dezvoltate, strategia de dezvoltare locală poate genera resurse prin elementele sale noi în domeniul etnic, managerial sau financiar.

Fondurile structurale și de coeziune sunt un real sprijin pentru dezvoltarea comunităților locale, dar pentru a le obține este nevoie de proiecte care acționează și furnizează rezultate, proiecte ce nu risipesc resurse ci care vor fi direcționate către investiții ce pot stimula creșterea economică.

Strategia de dezvoltare locală a comunei Gurghiu pentru perioada 2021-2027 este un document strategic prin care se fundamentează direcțiile de dezvoltare durabilă multidimensională pentru perioada de programare 2021-2027, fiind un proiect gestionat de Unitatea Administrativ Teritorială Comuna Gurghiu, în contextul

dezvoltării rurale, urmărindu-se integrarea pe orizontală a planificării dezvoltării economice, sociale și culturale la nivel local, dar și integrarea pe verticală a dezvoltării pe sectoare de activitate. Politica de dezvoltare abordată are drept scop sprijinirea creșterii economice și îmbunătățirea condițiilor de viață, prin valorificarea eficientă a potențialului local, prin adoptarea de măsuri și strategii, finanțarea de proiecte prin diverse programe.

Strategia de dezvoltare locală asigură ierarhizarea investițiilor în vederea obținerii unui impact maxim și a unei valori adăugate maxime din obiectivele propuse comunității locale. Planificarea strategică este un proces în mai multe etape, prin care comunitățile pot să își creeze imaginea viitorului pornind de la condițiile prezente de potențial și resurse urmând să își traseze căi de realizare către viitorul propus.

Strategia de dezvoltare locală reprezintă viziunea de dezvoltare a unei comunități pe termen scurt, mediu și lung, pornind de la conștientizarea situației actuale și trecând prin analiza punctelor tari, a punctelor slabe, a oportunităților, a amenințărilor și a riscurilor care vizează comunitatea respectivă.

Practic această strategie prezintă direcțiile spre care se va dezvolta comunitatea, fiind un instrument modern aflat la dispoziția autorităților administrației publice locale, fără de care conceptul de „dezvoltare” nu are sens, fie că vorbim despre accesarea de fonduri europene sau guvernamentale, sau pur și simplu de activitatea pe care trebuie să o desfășoare conform prevederilor legale.

Orice proces de planificare strategică trebuie să se raporteze la mediul existent; trasarea obiectivelor strategice pe baza unor rețete mecanice, birocratice, care nu țin cont de specificitatea comunității locale la nivel social, economic, politic, etc reprezintă un demers vulnerabil pe care comunitatea noastră trebuie să îl evite.

Analiza strategică efectuată orizontal, vertical și transversal asupra documentelor strategice sectoriale precum și corelarea rezultatelor acestei analize cu date statistice, sondaje de opinie și alte analize au arătat care sunt caracteristicile ce structurează profilul strategic al comunei Gurghiu. Prin profilul strategic înțelegem aici totalitatea trăsăturilor locale ce sunt susceptibile a afecta (pozitiv sau negativ) determinant și pe termen lung dezvoltarea comunei Gurghiu.

Pentru a fi eficientă și a putea fi implementată în mod real, Strategia de Dezvoltare Locală trebuie să țină cont în primul rând de liniile de dezvoltare ale județului, integrându-se totodată în Planul de Dezvoltare Regională a regiunii 7 - Centru, care a fost conceput ținând seama de prevederile Planului Național de Dezvoltare. Pe baza profilului economico - social al zonei s-au sintetizat obiectivele Strategiei de Dezvoltare a Comunei Gurghiu și s-au identificat direcțiile strategice și domeniile prioritare de acțiune pentru perioada 2021 - 2027.

Strategia stabilește un obiectiv strategic și trasează trei direcții majore de dezvoltare în sensul atingerii acestuia: infrastructură, competitivitate economică și îmbunătățirea calității vieții, ierarhizând prioritățile de dezvoltare, stabilind proiectele care trebuie realizate, beneficiarii vizați, rezultatele dorite și indicatorii de măsurare.

Pentru aceasta este nevoie de:

- ❖ o economie locală diversificată, dinamică și eficientă;
- ❖ locuri de muncă și câștiguri decente pentru toată populația activă;
- ❖ stabilitate politică și deschidere din partea autorității locale și centrale;
- ❖ încurajarea inițiativei și creșterea libertății de opțiune în toate domeniile;
- ❖ condiții favorabile existenței umane și servicii de bună calitate: locuințe, asistență socială și medicală, climat social echilibrat, posibilități pentru activități educaționale, culturale, sportive, recreative, religioase și o calitate bună a mediului înconjurător.

Strategia de dezvoltare locală a comunei Gurghiu prezintă caracteristicile localității, o analiză amplă a resurselor și oportunităților comunei prezentând astfel cadrul în care se va realiza progresul în următorii ani în vederea îmbunătățirii calității vieții locuitorilor. Elaborarea strategiei de dezvoltare locală reprezintă unul dintre cei mai importanți pași care susțin procesul de dezvoltare locală, deoarece o astfel de strategie are ca scop stabilirea unor priorități pe termen mediu și lung spre care se orientează efortul de dezvoltare al comunității locale în viitor.

Metodologia folosită în elaborarea Strategiei respectă următoarele principii:

- ❖ validitate științifică – procesul de elaborare a documentului trebuie să respecte cerințele tehnice ale planificării strategice;
- ❖ principiul coerenței – acesta se referă la corelarea strategiei locale cu documentele de planificare de rang superior precum și cu documente locale;
- ❖ principiul parteneriatului – dezvoltarea unei relații de colaborare între administrație și membrii comunității locale, element deosebit de important atât în etapa de elaborare a strategiei cât și în cea de implementare;
- ❖ implicarea comunității - procesul trebuie să fie deschis tuturor celor interesați din comunitate;
- ❖ transparență și obiectivitate - procesul trebuie să fie transparent și să reflecte interesele comunității ca întreg;
- ❖ coerență și continuitate - construcția documentului de planificare nu înseamnă finalizarea procesului strategic; acest document trebuie să rămână deschis ideilor și completărilor viitoare (adaptarea periodică a documentului în funcție de modificările care se produc la nivelul comunității).

În formularea obiectivului strategic pentru comuna Gurghiu s-a avut în vedere complementaritatea dintre obiectivele politicii agricole și de dezvoltare rurală ale UE, României și județului Mureș, dar și a specificității

comunei, urmărind în același timp identificarea posibilităților de accesare a fondurilor europene destinate dezvoltării agriculturii românești, creșterea competitivității sectorului agricol și dezvoltarea afacerilor în perioada post aderare

10.3. Viziune strategică

Viziunea strategică sintetizează sensul evoluției de dezvoltare a unei comunități și determină direcției de transformare a viziunii în realitate. Viziunea privind dezvoltarea unei comunități, reprezintă o stare dorită, proiectată în viitor și care configurează o posibilă și așteptată dezvoltare. Ea presupune o gândire dinamică și capabilă care să evalueze pe termen lung șansele de dezvoltare pentru atingerea scopului dorit. Deși, de multe ori, între viziune și evoluția ulterioară a acesteia există numeroase abateri, definirea viziunii reprezintă o condiție pentru dezvoltarea oricărei comunități.

În condițiile unui mediu caracterizat printr-o dinamică crescută și schimbări numeroase, în lipsa unei viziuni bine definite, evoluția viitoare este nesigură. Formularea viziunii trebuie să se bazeze pe o serie de elemente care să îi asigure succesul și credibilitatea. Astfel, starea ideală care se proiectează în viitor trebuie să fie înrădăcinată în prezent și trebuie să se aibă în vedere dificultățile și obstacolele la care este supusă atât comunitatea cât și organizațiile ei. Totodată, viziunea creată trebuie să genereze o atitudine de încredere în viitor și în posibilitățile concrete de dezvoltare în sensul transformării viziunii propuse în fapte, stimulând participarea eficientă a tuturor factorilor care trebuie și pot să contribuie la schimbare. O viziune bună oferă posibilitatea tuturor membrilor, instituțiilor, organizațiilor și chiar cetățenii să își identifice interesele și deci să-și construiască motivația necesară pentru punerea ei în practică, fiind împărtășită și acceptată de toți cei implicați.

Construcția viziunii de dezvoltare trebuie să ia în considerare faptul că cetățenii, instituțiile, organizațiile, mediul de afaceri chiar, trebuie să își găsească interesul și așteptările în propunerea de dezvoltare strategică.

Dezvoltare economică

Viziunea de dezvoltare durabilă al comunei este concentrată pe dezvoltarea economică, ca rezultat al susținerii mediului de afaceri existent și dezvoltarea unui sector al IMM-urilor locale puternic și dinamic, dar și pe folosirea oportunităților pe care comuna le are, dezvoltând sectorul serviciilor și valorificând potențialul cultural și turistic, devenind o destinație atractivă pentru cei care muncesc și trăiesc aici.

Dezvoltarea economică este văzută ca fiind strâns legată de calitatea capitalului uman, ca principală condiție a performanței economice. Educația, calitatea învățământului, legătura cu piața locurilor de muncă, sunt de asemenea văzute ca factori care influențează direct capitalul uman.

Calitatea locuirii

Un alt aspect important avut în vedere îl reprezintă calitatea locuirii. Asigurarea unor condiții decente de locuit și a unui mediu de viață ofertant, care să răspundă pretențiilor ridicate ale cetățeanului modern, trebuie să reprezinte o prioritate a viziunii de dezvoltare. Atingerea acestor obiective strategice asociază în mod obligatoriu interesul pentru dezvoltarea unei administrații publice prompte și eficiente.

Mai apropiat de cetățeni

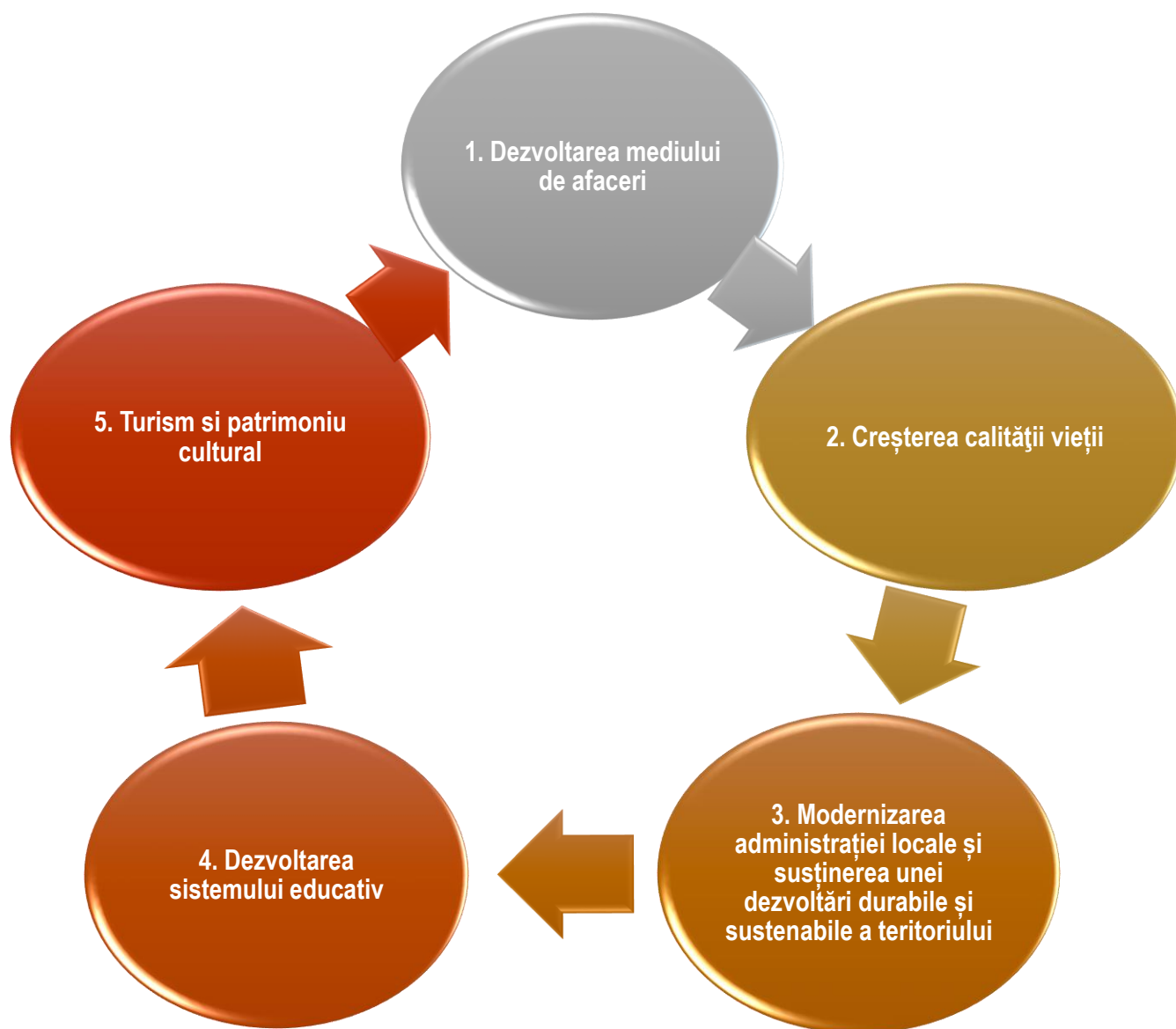
Creșterea numărului locurilor de muncă, îmbunătățirea procesului educational al competențelor, dezvoltarea incluziunii sociale și accesului egal la sistemul de sănătate se numără deasemenea printre prioritățile dezvoltării locale. Serviciile de bază precum cele de educație, sănătate și sociale sunt factori importanți în migrația populației tinere către mediile rurale mai mari.

11. DIRECȚIILE ȘI OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE STRATEGICĂ

11.1. Direcțiile și obiective de dezvoltare strategică

Pentru transformarea în realitate a viziunii amintite sunt urmărite direcțiile de dezvoltare și obiectivele de dezvoltare. Pentru implementarea acestora au fost identificate pentru fiecare o serie de obiective strategice, care grupează la rândul lor acțiuni concrete ce vor contribui în mod direct la atingerea viziunii de dezvoltare al comunei. Obiectivele de dezvoltare au rolul de contribui la atingerea scopurilor specifice și, de asemenea, au calitatea de a susține complementar direcțiile de dezvoltare propuse.

Figura 40 Direcțiile de dezvoltare strategică SDL 2021 – 2027 Gurghiu

Sursa: Prelucrarea consultantului

Direcția de dezvoltare 1: Dezvoltarea mediului de afaceri

Economia comunei este un domeniu în plină expansiune ce trebuie fructificat și susținut astfel încât comuna să se afirme în topul comunelor de mari dimensiuni din România. Astfel, prin intermediul părților interesate (locuitori, administrația publică locală, factori externi, etc.) și prin progresul economic se poate adăuga identitate și bunăstare comunei.

Dezvoltarea economică, văzută ca o creștere a capacității de a furniza bunuri și servicii, are ca principale puncte de plecare factorii materiali (infrastructura rutieră, utilități, spații de desfășurare al activităților, etc), factorii financiari la care se adaugă cu necesitate factorul uman. Acești factori, prin îmbinarea tehnologiei avansate, al adaptărilor instituționale și ideologice pot oferi creșterea dimensiunilor economiei comunei, dimensiuni exprimate în media venitului pe cap de locuitor și cifră de afaceri în decursul unei perioade de timp.

Dezvoltarea economică propriu-zisă este un proces de transformare complex care ia în considerare sistemul economic în ansamblul și în dinamica sa, prezentând o evoluție ascendentă pozitivă al economiei locale.

Având în vedere poziția strategică al comunei, disponibilitatea spațială precum și forța de muncă de care dispune localitatea s-au conturat o serie de obiective strategice care să susțină și să atingă treptat țintele de dezvoltare fixate:

- OS. 1 Dezvoltarea mediului de afaceri existent – presupune proiecte ce vizează agenții economice deja existenți în mediul de afaceri local. Obiectivul presupune găsirea unor soluții cât mai bune pentru sprijinirea accesului la rutele de transport, al accesului forței de muncă mai facile la locurile de muncă, crearea oportunităților de valorificare a produselor și serviciilor, inițierea unor parteneriate/platforme comune, ș.a. care să includă modalități de promovare, recrutare și angajare a forței de muncă din comunitate și din afara ei cu soluții pentru calificarea în domeniile utilizate de întreprinderile locale.
- OS. 2 Impulsionarea organizării de noi activități economice – comuna face posibilă atragerea de noi investitori și chiar identificarea de noi ramuri economice care ar putea pune în valoare/valorificare resurse insuficient exploatate până acum. Interesul trebuie să fie centrat pe acele activități care să realizeze interconectivitatea diferitelor sectoare deja existente, realizându-se consolidarea și completarea economică al comunei. Dezvoltarea spiritului antreprenorial rămâne o soluție pentru crearea unui sector IMM local puternic și flexibil, care să contribuie la veniturile locale.
- OS. 3 Dezvoltarea și modernizarea agriculturii – poate determina o creștere semnificativă a cifrei de afaceri al comunei, având în vedere proporționalitatea fondului funciar. Activitatea agricolă poate fi în continuare un important contribuitor la creșterea economică, prin comercializarea produselor rezultate, care pot fi vândute în economia locală, regională, națională și de ce nu chiar internațională, dar pot fi și valorificate superior pe plan local, în produse alimentare. Agricultură trebuie să adopte instrumente inovatoare de planificare, inclusiv modernizarea agriculturii rurale existente către o producție durabilă din punct de vedere economic și ecologic. Și, cel puțin la fel de important, trebuie urmărită dezvoltarea pe lanțul de procesare, al industriei secundare de prelucrare a produselor agricole și zootehnice, adăugând valoare adăugată acestora.

Direcția de dezvoltare 2: Creșterea calității vieții

Numărul de locuitori de la nivelul comunei înregistrează un trend descendent. Această situație are mai multe cauze, pe lângă cele economice numărându-se și cele legate de evoluția calității locuirii. Pentru a veni în întâmpinarea dorințelor cetățenilor comunei este necesară inițierea unor măsuri care să rezolve problemele ce afectează calitatea locuirii. Obiectivele strategice subsumate acestei direcții de dezvoltare sunt:

- OS. 1 Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii locale – În cadrul obiectivului sunt cuprinse măsuri de reabilitare și extindere a structurilor existente a rețelei de apă, gaze naturale și colectare selectivă.
- OS. 2 Dezvoltarea infrastructurii de transport și modernizarea infrastructurii rurale– obiectivul are în prim plan reabilitarea și modernizarea infrastructurii rutiere, reabilitarea și modernizarea drumurilor și trotuarelor, creșterea gradului de acces la spațiile de interes mare (școli, spital, piețe, spații comerciale, etc.).
- OS. 3 Regenerare rurală și protecție a mediului – măsurile de revitalizare a comunei sunt necesare pentru un plus de valoare adus aspectului rural. Printre proiectele de amploare ale obiectivului se numără reamenajarea spațiilor publice, a spațiilor verzi, și sa refuncționalizare terenuri, suprafețe și clădiri degradate, vacante sau neutilizate.
- OS. 4 Modernizarea serviciilor de sănătate – Interesul pentru sănătatea comunității în ansamblu și a fiecăruia dintre cetățenii săi, este mai mult decât capacitatea de a interveni în situațiile de urgență sau în caz de nevoie, este interesul pentru prevenirea și limitarea îmbolnăvirilor și riscurilor de accidente. Sunt avute în vedere intervențiile pentru modernizarea infrastructurii medicale, dotarea cu echipamente noi și facilitarea accesului cadrelor medicale la calificare și specializare profesională înaltă.
- OS. 5 Dezvoltarea serviciilor de asistență și suport pentru persoanele vulnerabile – construirea unui sistem puternic de asistență socială trebuie pe de o parte să contribuie la confortul, securitatea și independența persoanelor dezavantajate, a celor care necesită supraveghere ori îngrijire, dar și să permită celorlalți membrii ai familiei să poată să aloce un timp pentru lucru. Sunt necesare o serie de servicii noi mai ales pentru copii și persoane vârstnice cât și o serie de activități în sprijinul categoriilor vulnerabile.
- OS. 6 Dezvoltarea infrastructurii culturale și de petrecere a timpului liber – presupune reabilitarea obiectivelor culturale ale comunei și promovarea unei agende de evenimente locale. Dezvoltarea culturală se bazează pe valorificarea patrimoniului comunei, crearea de evenimente și oportunități pentru activități de timp liber și inclusiv stimularea dezvoltării activități generatoare de venituri. Acest proces permite locuitorilor să recunoască pe deplin necesitatea de a proteja patrimoniul cultural al comunei ce va fi perceput ca o sursă de venit și o parte integrantă a imaginii comunei. Prin intermediul obiectivului se urmărește creșterea atractivității comunei pentru tineri, creșterea nivelului de sănătate al populației prin încurajarea unui stil de viață sănătos și creșterea duratei de ședere în comuna pentru turiști prin crearea de infrastructuri destinate petrecerii timpului liber atractive inclusiv pentru aceștia.

Directia strategica 3. Modernizarea administrației locale și susținerea unei dezvoltări durabile și sustenabile a teritoriului

Directia mai sus menționată acoperă creșterea capacității de planificare și implementare eficientă a proiectelor, creșterea competențelor resurselor umane, întărirea capacității locale de planificare și de punere în practică a planurilor, măsurilor, proiectelor de dezvoltare, parteneriatelor, etc. și digitalizarea serviciilor și relaționarea cu diversele structuri locale, complementar cu o campanie de învățare și exersare a cetățenilor, organizațiilor, entităților publice și private, a noilor medii și competențe necesare și cu dinamizarea vieții societății civile din comunitate

- OS. 1 Modernizarea, reabilitarea și dotarea cu echipamente performante a infrastructurii educative - Sunt avute în vedere măsurile de modernizare a spațiilor de lucru și echipare cu echipamente moderne pentru digitalizarea documentelor și serviciilor oferite, pentru gestiunea ușoară și rapidă a activităților curente și un răspuns prompt la solicitările locuitorilor și agenților economici.
- OS. 2 Creșterea competențelor resurselor umane – Măsurile pentru creșterea competențelor resurselor umane interne privind dezvoltarea capacității de planificare și implementare eficientă a proiectelor, dobândirea de noi competențe privind capacitatea de analiză, competențe digitale, întărirea capacității de planificare și de punere în practică a planurilor, măsurilor, proiectelor de dezvoltare, parteneriatelor, etc.
- OS. 3 Dezvoltarea parteneriatului cu cetățenii și mediul de afaceri – beneficiile reciproce dintre mediul de afaceri și societate văzută ca un întreg, pot veni în sprijinul cetățenilor, angajaților sau angajatorilor contribuind astfel la susținerea și, mai ales, la accentuarea economiei locale, precum și la consolidarea încrederii mediului de afaceri. Crearea unui parteneriat solid bazat pe dialog, poate conduce la adoptarea de politici eficiente, al cărui răspuns să aibă corespondent în realitățile traversate de cetățeni și mediul de afaceri. Sunt avute în vedere și măsurile pentru facilitarea și antrenarea membrilor comunității și a structurilor locale (asociative, economice) a liderilor din comunitate, care prin dialogul activ și consultare, să conducă la responsabilizarea și participarea acestora la proiectele de dezvoltare inițiate.
- OS. 4 Măsurile de protecție a mediului și promovarea dezvoltării durabile - Sprijinirea soluțiilor administrative și economice, care țin cont de protejarea mediului, dezvoltarea durabilă și sustenabilă și încurajarea punerii în practică a acestora. Implicarea instituțiilor, a mediului de afaceri, asociațiilor, organizațiilor, mass-media, în găsirea și promovarea soluțiilor de diminuarea poluării, eficiență energetică, exploatare rațională a resurselor.
- OS. 5 Măsurile de creștere a eficienței energetice – sunt avute în vedere măsurile pentru reabilitarea termică a clădirilor publice și dezvoltarea proiectelor de reducere a consumului de energie și a utilizării surselor de energie regenerabilă, inclusiv prin susținerea investițiilor de realizare a parcurilor fotovoltaice, în ferme fotovoltaice sau ferme eoliene. Tot în cadrul măsurii sunt susținute programele și campaniile pentru populație despre importanța măsurilor de protecție a mediului și al economisirii

resurselor de mediu. Sprijinirea programelor de evaluare a calității mediului și a celor de stimulare a unui comportament prietenos cu mediul.

Direcția strategică 4: Dezvoltarea sistemului educativ

Sușținerea infrastructurii educaționale, contribuie atât la diminuarea discriminării privind accesul pe piața muncii, cât și la creșterea nivelului de educație, conducând astfel la asigurarea egalității de șanse și la atingerea progresului economic prin valorificarea de capital uman specializat. Pentru a crește calitatea infrastructurii clădirilor și echipamentelor, a competențelor corpului didactic și oferirea unor calificări direct legate de oferta unor locuri de muncă sunt necesare realizarea următoarelor obiective:

- OS. 1 Modernizarea, reabilitarea și dotarea cu echipamente performante a infrastructurii educative – are în vedere proiecte de dezvoltarea și modernizarea infrastructurii fizice de educație, modalitățile de stimulare a formării și a perfecționării cadrelor didactice, dotării și echipării unităților educative din cadrul comunei Gurghiu.
- OS. 2 Stimularea formării și perfecționării cadrelor didactice- are în vedere Proiecte pentru construirea de locuințe pentru stimularea și atragerea cadrelor didactice în Gurghiu, Proiecte de dezvoltare a competențelor profesorilor, Proiecte de promovare a învățării și de stimulare realizării de performanțe în școli.
- OS. 3 Măsuri de stimulare a formării profesionale a elevilor și sprijinire a ocupării forței de muncă – cuprinde printre altele: programe și campanii în școli pentru promovarea învățării și a programelor de stimulare a performanțelor (bursele de merit), programele de promovare a oportunităților de calificare și angajare la nivel local; dezvoltarea de programe de instruire și reconversie profesională; programele de instruire/specializare pentru integrarea persoanelor din categorii defavorizate pe piața forței de muncă; măsuri de stimulare a angajării în sistemul de învățământ.

Direcția 5: Turism si patrimoniu cultural

Datorită amplasării într-un cadru natural cu adevărat deosebit atât pe timp de vară cât și pe timp de iarnă, comuna Gurghiu beneficiază de un potențial turistic divers, putând acoperi o mare diversitate de tipuri de turism cu multe obiective naturale și monumente istorice, cu elemente de decor care creează farmecul local.

- OS 1 Conservarea, restaurarea și punerea în valoare a patrimoniului turistic local – se are în vedere punerea în valoare a patrimoniului cultural al comunei în scopul creșterii atractivității turistice a acestuia, extindere domeniu schiabil.
- OS 2 Punerea în valoare a identității culturale locale prin acțiuni specifice de promovare, informare și cooperare – se au în vedere proiecte de valorificare a patrimoniului natural și cultural.
- OS 3 Conservarea, restaurarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural-istoric – se au în vedere proiecte de promovare a siturilor istorice din comuna, precum și a zonelor de interes în scopul atragerii de turiști în zonă.

11.2. Planul de acțiune

Planul de acțiune propus pentru atingerea obiectivelor presupune împărțirea proiectelor identificate în trei niveluri de prioritate, fiecare dintre proiecte înscriindu-se într-unul dintre aceste niveluri:

- proiecte directe – care contribuie direct și nemijlocit la realizarea obiectivelor strategice;
- proiecte suport – proiecte a căror implementare/realizare susține atingerea obiectivelor strategice;
- proiecte punctuale – proiecte care presupun dezvoltarea punctuală a comunei.

Împărțirea proiectele în cele trei niveluri de prioritate nu presupune stabilirea vreunei ordini a importanței proiectelor. Dincolo de importanța aparentă a proiectelor cu impact direct asupra atingerii obiectivelor strategice enunțate, nerealizarea sau neîncadrarea în orizontul de timp a proiectelor suport sau a proiectelor punctuale poate conduce la ratarea țintelor propuse de dezvoltare și la ineficiența utilizării unor resurse limitate aflate la dispoziția comunei.

Astfel, planul de acțiune propus indică mai ales raporturile de dependență dintre rezultatele unor acțiuni din domenii diferite, de planificarea acestora (inițierea, realizarea și rezultatele obținute) depinzând succesul implementării strategiei propuse.

Portofoliu de proiecte

DIRECȚIA STRATEGICĂ 1: DEZVOLTARE ECHILIBRATĂ A INFRASTRUCTURII RUTIERE, A INFRASTRUCTURII TEHNICO-EDILITARE ȘI AMENAJAREA TERITORIULUI		
Prioritate	Dezvoltarea infrastructurii rutiere	
a 1.1		
	Modernizare străzi din cadrul Localitatii Gurghiu	Proiect direct
	Modernizare străzi din cadrul Localitatii Adrian	Proiect direct
	Modernizare străzi din cadrul Localitatii Cașva	Proiect direct
	Modernizare străzi din cadrul Localitatii Comori	Proiect direct
	Modernizare străzi din cadrul Localitatii Fundoia	Proiect direct
	Modernizare străzi din cadrul Localitatii Glăjărie	Proiect direct
	Modernizare străzi din cadrul Localitatii Larga	Proiect direct
	Modernizare străzi din cadrul Localitatii Orșova	Proiect direct
	Modernizare străzi din cadrul Localitatii Orșova-Pădure	Proiect direct
	Modernizare străzi din cadrul Localitatii Păuloaia	Proiect direct
	Modernizare și reabilitare drumuri forestiere în comuna Gurghiu	Proiect direct
	Reabilitare și modernizare drumuri comunale	Proiect direct
	Modernizare și reabilitare drumuri de exploatare agricolă și în comuna Gurghiu	Proiect direct
	Modernizare marcaje și semnalizare rutieră în comuna Gurghiu	Proiect direct
	Amenajare alei pietonale și podețe de legătură pe întreg teritoriul comunei	Proiect direct

	Amenajarea de stații de autobuz/microbuz pentru deservirea traseelor de transport în comun între satele comunei.	Proiect direct
	Amenajare parcaje în centrul comunei Gurghiu	Proiect direct
Prioritate a 1.2.	Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare	
	Extinderea rețelei de alimentare cu apă potabilă în comuna Gurghiu	Proiect direct
	Infiintare rețea de canalizare în comuna Gurghiu	Proiect direct
	Extindere rețea de alimentare cu gaze naturale în comuna Gurghiu	Proiect direct
Prioritate a 1.3	Amenajarea teritoriului	
	Actualizare PUG, elaborare PUZ și PUD pentru lucrări de interes public	Proiect direct
	Creșterea gradului de acoperire geografică și de înregistrare a proprietăților în sistemul integrat de cadastru și carte funciară	Proiect direct
	Utilizarea rațională și echilibrată a resurselor din teritoriu și valorificarea potențialului natural, economic și uman	Proiect punctual
	Stabilirea modului de utilizare a terenurilor și a reglementărilor de realizare a construcțiilor	Proiect punctual
	Creșterea oportunităților de investiții în domeniile economice specifice localității	Proiect punctual

DOMENIUL PRIORITAR 2 PROTEJAREA MEDIULUI ȘI OPTIMIZAREA UTILIZĂRII RESURSELOR REGENERABILE DE ENERGIE

Prioritate a 2.1	Creșterea eficienței energetice în clădirile publice și a sistemului de iluminat public	
	Gestionarea eco-eficientă a consumului de energie prin valorificarea potențialului resurselor regenerabile de energie	Proiect direct
	Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Proiect direct
	Dezvoltarea rețelei de stații de încărcare pentru mașini electrice	Proiect direct
	Reabilitarea cladirilor publice în scopul reducerii consumului de energie din instituțiile publice din localitate	Proiect direct
	Dotarea cladirilor publice în scopul creării unui climat adecvat desfășurării activității pe timp de vară/ iarnă	Proiect direct
	Ecologizarea comunei și a împrejurimilor (curățarea șanturilor a pâraielor și a tuturor zonelor pline de gunoaie din comuna)	Proiect direct
	Modernizarea și extinderea sistemului de iluminat public	Proiect direct
	Program de educație a cetățenilor pentru protecția mediului	Proiect punctual

DOMENIUL PRIORITAR 3 ÎMBUNĂȚĂȚIREA CALITĂȚII VIEȚII

Prioritate a 3.1	Îmbunătățirea serviciilor de învățământ și educație	
	Modernizarea/reabilitarea infrastructurii de învățământ din comuna Gurghiu	Proiect direct
	Dotarea gradinitelor și a școlilor din comuna, cu mobilier și material didactic	Proiect direct
	Promovarea unui climat favorabil comunicării școală – familie - comunitate prin realizarea de întâlniri, seminarii, mese rotunde	Proiect punctual
	Înființare after school	Proiect direct
	Asigurarea accesului la educație a populației aflate în situații de risc, implicit prevenirea abandonului școlar	Proiect punctual
	Inițiere creșă în comuna Gurghiu	Proiect direct
	Modernizare terenuri de sport în comuna Gurghiu	Proiect direct
	Achiziționarea de autobuze/microbuze electrice pentru transportul copiilor	Proiect direct
	Inițiere campus școlar	Proiect direct
Prioritate 3.2.	Îmbunătățirea serviciilor de sănătate și asistență socială	
	Modernizarea/ reabilitarea și dotarea dispensarului medical din comuna Gurghiu	Proiect direct
	Înființare centru comunitar medico-social	Proiect direct
	Program de informare a populației privind modalitățile de prevenire a îmbolnăvirii și igiena adecvată	Proiect punctual
	Inițiere centru sociale pentru persoane varstnice în localitatea Gurghiu	Proiect direct
	Modernizarea și dotarea dispensarului veterinar din comuna Gurghiu	Proiect direct
	Dezvoltarea unui centru de zi pentru copii din categoriile dezavantajate în comuna Gurghiu	Proiect direct
	Înființarea unei cantine sociale în localitatea Gurghiu	Proiect direct
	Amenajare rampe de acces și parcaje destinate persoanelor cu handicap locomotor	Proiect direct
	Inițiere adăpost pentru câinii comunitari	Proiect direct
Prioritate a 3.3	Dezvoltarea sectorului cultural	
	Modernizarea așezămintelor culturale din comuna Gurghiu	Proiect punctual
	Înființare bibliotecă digitală	Proiect direct
	Dotare cu echipamente în scopul diversificării activităților cultural-artistice	Proiect punctual
Prioritate a 3.4	Dezvoltarea patrimoniului bisericesc	

	Modernizarea și diversificarea lăcașurilor de cult din comuna Gurghiu	Proiect punctual
Prioritate a 3.5	Dezvoltarea facilităților de agrement și petrecere a timpului liber	
	Modernizarea infrastructurii sportive prin infiintarea unei baze sportive in comuna Gurghiu	Proiect direct
	Înființarea de spațiilor verzi respectiv, modernizarea si dotarea celor existente	Proiect direct
	Înființarea și dotarea locurilor de joacă pentru copii	Proiect direct
	Amenajare peisagistică a centrului localității Gurghiu	Proiect suport
	Construirea unui bazin de inot in localitatea Gurghiu	Proiect direct
	Modernizare parc dendrologic in localitatea Gurghiu	Proiect direct
DOMENIUL PRIORITAR 4 DEZVOLTAREA SECTORULUI ECONOMIC		
Prioritate a 4.1.	Creșterea ocupării forței de muncă și dezvoltarea resurselor umane	
	Realizarea de parteriade între unitățile de învățământ de pe raza comunei și agenții economici	Proiect suport
	Programe de consiliere, orientare și reorientare a carierei pentru tineri și adulți	Proiect suport
	Modernizarea și dezvoltarea căilor de acces spre zonele cu potențial economic	Proiect suport
	Sprijinirea educației antreprenoriale	Proiect suport
	Identificarea și promovarea de cazuri de succes de antreprenori din comună/zonă	Proiect suport
Prioritate a 4.2	Crearea unui mediu de afaceri stimulativ și competitiv	
	Sprijinirea investitorilor care crează noi facilități de producție și crează noi locuri de muncă	Proiect suport
	Organizarea de evenimente care să promoveze schimburi de bune practici	Proiect suport
	Sprijinirea educației antreprenoriale	Proiect suport
	Identificarea și promovarea de cazuri de succes de antreprenori din comună/zonă	Proiect suport
	Crearea de parteneriate între unitățile administrative-locale si agenți economici locali	Proiect suport
DOMENIUL PRIORITAR 5 DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE		
Prioritate a 5.1	Îmbunătățirea serviciilor administrației publice locale	
	Inființare serviciu public de salubritate si dotare corespunzătoare	Proiect direct
	Dotarea administratiei publice locale cu echipamente performante în scopul îmbunătățirii calității și diversificarea serviciilor din cadrul primăriei	Proiect direct
	Dotarea primăriei cu autoturisme si autoutilitare pentru desfasurarea activitatii	Proiect direct

	Reabilitare si dotare spatiu administrativ Primaria Gurghiu	Proiect direct
	Implementare sistem informatic integrat pentru arhivare, management și monitorizare a activității administrației publice locale	Proiect direct
	Inițierea și dezvoltarea portalului administrației publice-locale	Proiect direct
	Achiziționare echipamente și infrastructură IT	Proiect direct
	Introducerea unor secțiuni în pagina web oficială a primăriei (informații privind obținerea de autorizații, adeverințe, certificate, urmărirea soluționării reclamațiilor, etc.).	Proiect direct
	Înființarea Buletinului Informativ “Info - Gurghiu”	Proiect suport
	Instruire personal cu privire la utilizarea sistemului informatic integrat	Proiect suport
	Program de pregătire/instruire (cursuri) pentru funcționarii publici în vederea îmbunătățirii gestionării performanțelor profesionale	Proiect suport
Prioritate a 5.2	Îmbunătățirea serviciilor pentru situații de urgență	
	Achiziționare autospecială pentru stingerea incendiilor	Proiect direct
	Achiziționare dotări/echipamente pentru situații de urgență	Proiect direct
	Informare populație cu privire la modul de organizare și reacție în situații de urgență	Proiect punctual
	Implementarea unui sistem de supraveghere video în comuna Gurghiu pentru siguranța cetățenilor	Proiect direct
DOMENIUL PRIORITAR 6 DEZVOLTAREA SECTORULUI AGRICOL ȘI SPRIJINIREA AGRICULTURII		
Prioritate a 6.1	Promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat care să asigure securitatea alimentară	
	Sprijin pentru dezvoltarea formelor asociative cu scop economic	Proiect suport
	Înființarea/ dezvoltarea/ modernizarea și dotarea infrastructurii de valorificare a produselor locale	Proiect suport
	Organizare de evenimente de promovare a agriculturii ecologice (întâlniri, seminarii, mese rotunde)	Proiect punctual
	Sprijin pentru înființare Centru de formare profesională, calificare și recalificare a adulților la nivel local (cu specific agricol)	Proiect suport
	Inițierea unei piețe pentru producătorii locali	Proiect direct
	Măsuri de informare privind avantajele constituirii de exploatații agricole de dimensiuni medii, în vederea creșterii eficienței activității agricole	Proiect suport
	Măsuri de informare privind avantajele comasării terenurilor agricole și practicarea agriculturii pe suprafețe mari	Proiect suport
	Rampă ecologică pentru gunoiul de grajd	Proiect direct
DOMENIUL PRIORITAR 7 DEZVOLTAREA ȘI PROMOVAREA SECTORULUI TURISTIC		

Prioritate	Valorificarea potențialului turistic local prin amenajarea infrastructurii	
7.1	necesare	
	Reabilitarea/modernizarea căilor de acces spre obiectivele turistice: drumuri, parcări, poteci marcate, drumuri pietonale, adăposturi, piste pentru cicloturism, trasee off-road;	Proiect direct
	Conservarea, restaurarea și punerea în valoare a patrimoniului arhitectural și cultural de la nivel local	Proiect suport
	Sprijinirea dezvoltării inițiativelor turistice	Proiect suport
	Crearea unui brand local	Proiect suport
	Construire punct de informare turistică în centrul comunei	Proiect direct
	Delimitare și semnalizare obiective turistice	Proiect direct
	Crearea agendei culturale a comunei (ziua comunei, ziua recoltei, festivaluri, târguri, etc)	Proiect suport
	Dezvoltarea turismului prin modernizarea infrastructurilor specifice pentru valorificarea resurselor naturale și pentru creșterea calității serviciilor turistice din localitatea Gurghiu	Proiect suport